

373.1208

พ.ศ. ๒๕๔๑

๘.๓

ปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนของผู้บริหาร
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานสภามัญศึกษาจังหวัดลำปาง

ปริญญานิพนธ์

ของ

ประมวล องค์กรการ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา

มกราคม 2540

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

h 35139

๕๒ พ.ศ. 2540

ปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนของผู้บริหาร
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง

บทคัดย่อ
ของ
ประมวล องค์กรการ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา

มกราคม 2540

ในการวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศ การศึกษาภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครู สังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปางและเปรียบเทียบ ปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนและครู จำแนกตามขนาดของโรงเรียน และศึกษาข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ของผู้บริหารโรงเรียนและครู

กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 79 คน และครู จำนวน 297 คน รวม 376 คน ซึ่งสังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า มีค่าความเชื่อมั่น .95 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการหาค่าคะแนนเฉลี่ยโดยใช้ค่าสถิติค่าที (t - test) แบบกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ที่เป็นอิสระ (Independent Sample) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Analysis of Variance)

การวิจัยปรากฏผลดังนี้

1. ระดับปัญหาการปฏิบัติงาน ตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนโดยรวมและเป็นรายชั้นตอนอยู่ในระดับปานกลาง
2. ระดับปัญหาการปฏิบัติงาน ตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง ตามทัศนะของครู โดยโดยรวมและเป็นรายชั้นตอนอยู่ในระดับปานกลาง
3. เปรียบเทียบระดับปัญหาการปฏิบัติงาน ตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก กับผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ขนาดใหญ่ โดยโดยรวมและเป็นรายชั้นตอน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. เปรียบเทียบระดับปัญหาการปฏิบัติงาน ตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายใน โรงเรียน ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง ตามทัศนะของครูที่อยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก กับครูที่อยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ โดยส่วนรวมและเป็นรายชั้นตอน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5. เปรียบเทียบระดับปัญหาการปฏิบัติงาน ตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายใน โรงเรียน ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนกับครูที่อยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก โดยส่วนรวมและเป็นรายชั้นตอน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

6. เปรียบเทียบระดับปัญหาการปฏิบัติงาน ตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายใน โรงเรียน ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนกับครูที่อยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ โดยส่วนรวมและเป็นรายชั้นตอน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

PROBLEMS ON IMPLEMENTING INTERNAL SUPERVISION PROCESS OF
SECONDARY SCHOOL ADMINISTRATORS UNDER THE OFFICE OF LAMPANG
PROVINCIAL SECONDARY EDUCATION

AN ABSTRACT

BY

PRAMAUN ONGRAKAN

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Educational Administration
at Srinakharinwirot University

January 1997

This study aimed to investigate and compare problems on implementing internal supervision process of secondary school administrators and teachers under the Office of Lampang Provincial Secondary Education according to school size and also examine their suggestions for improving internal supervision process.

The subjects consisted of 79 school administrators and 297 teachers under the Office of Lampang Provincial Secondary Education. Rating - scale questionnaire with 5 choices was administered and then data were analyzed by percentage, mean, standard deviation, and t - test.

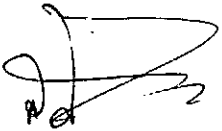
Major findings were as follows :

1. Attitude of school administrators towards problems on implementing internal supervision process was at moderate level as a whole and each stage.
2. Attitude of teacher towards problems on implementing internal supervision process was at moderate level.
3. There was no significant difference among those of school administrators with different school size.
4. There was no significant difference among those of teachers with different school size.
5. There was no significant difference among those of school administrators and teachers also.

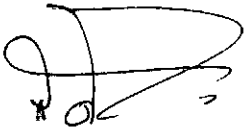
There were some suggestions of school administrators and teachers as follows :

1. Personnel. There was limited personnel and they were lack of knowledge of school internal supervision process, planning, morale and respecting to each other.
2. Management. School administrators had to plan the work systemitically, manage information effectively, analyzed information intensively, provide sufficient documents and always follow up the work.
3. Budget. There had no enough money and fiscal budget.
4. Equipment. There was no enough equipment and facilities.

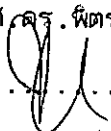
คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม
..... ประธาน
(อ.สังวาลย์ คล้ายกระแสด์)

..... กรรมการ
(ผศ.ดร.พิตร ทองชั้น)

คณะกรรมการสอบ
..... ประธาน
(อ.สังวาลย์ คล้ายกระแสด์)

..... กรรมการ
(ผศ.ดร.พิตร ทองชั้น)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รศ.ทวีบูรณ์ หอมเย็น)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษาของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ดร.ศิริยุภา พูลสุวรรณ)

วันที่ ๑๐ เดือน มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๐

ประกาศศุภกฤต

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้เพราะความกรุณาจากอาจารย์สังวาลย์ คล้ายกระแสด
ประธานกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิตร ทองชั้น กรรมการ
ควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ทวีบุรณ หอมเย็น กรรมการร่วมสอบปากเปล่า
เกี่ยวกับปริญญานิพนธ์ รวมทั้งคณาจารย์ทุกท่านในภาควิชาการบริหารการศึกษา ที่ได้ประสิทธิ์-
ประสาทความรู้ในการศึกษาค้นคว้านี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณอาจารย์สุรชาติ ช่วงฉ่ำ ผู้อำนวยการสำนักศึกษาจังหวัดลำปาง
อาจารย์เหรียญ แก้วประการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการสำนักศึกษาจังหวัดลำปาง อาจารย์ประดิษฐ์
จับทรนสนตอ ผู้อำนวยการโรงเรียนเขลางค์นคร อาจารย์ฐานิสร์ สุขุมวราธรรม หัวหน้าหน่วย
ศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา จังหวัดลำปาง และผู้ช่วยศาสตราจารย์สมาน แสงฟู รองอธิการ
ฝ่ายวิชาการ วิทยาลัยครูเชียงใหม่ ที่ให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือ

ขอขอบคุณอาจารย์วีรยุทธ จงสถาพรพงศ์ อาจารย์ธำรา จาตุประยูร
อาจารย์สายสวาท สุริยะกุล ณ อยุธยาอาจารย์บุญเรือง ว่างแจ่ม และอาจารย์อำนวยการ
อุตตะพยอม โดยเฉพาะอาจารย์ธรรมนง ถามา อาจารย์จิต จันดีะคาด
อาจารย์ประยุทธ์ ฤทธิจิตเพียรและคุณณิธย์ วัชรศิลป์ ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการทดลอง
ใช้เครื่องมือ

ขอขอบคุณผู้บริหารโรงเรียนและครูอาจารย์ โรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดลำปาง
ที่ได้อนุเคราะห์เกี่ยวกับข้อมูลการวิจัย โดยเฉพาะอาจารย์ธีรพล ว่องกิตตพงษ์ คุณเนก รัตติ
และคุณพยัพ สารพันธ์ ที่การช่วยเหลือเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา รุ่นที่ 21 ทุกคน
ที่ได้ให้คำแนะนำที่ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณอรพินท์ องค์ระการ ที่เป็นกำลังใจมาโดยตลอด

สำหรับส่วนที่เป็นประโยชน์ของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ขอบูชาพระคุณของบิดาและมารดา
ของผู้วิจัยเอง

ประมวล องค์ระการ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	4
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	5
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
ความหมายของการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน	9
ความจำเป็นของการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน	11
บุคลากรของการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน	14
รูปแบบการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน	16
กระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน	18
การดำเนินการปฏิบัติงาน	31
การปรับปรุงแก้ไข	44
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ	46
งานวิจัยในประเทศ	46
งานวิจัยในต่างประเทศ	52
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า	54

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	4
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	5
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
ความหมายของการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน	9
ความจำเป็นของการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน	11
บุคลากรของการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน	14
รูปแบบการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน	16
กระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน	18
การดำเนินการปฏิบัติงาน	31
การปรับปรุงแก้ไข	44
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ	46
งานวิจัยในประเทศ	46
งานวิจัยในต่างประเทศ	52
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า	54

บทที่

หน้า

ภาคผนวก 210

ประวัติย่อของผู้วิจัย 232

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	56
2	จำนวนแบบสอบถามที่ส่งและแบบสอบถามที่ได้คืน จำแนกตามสถานภาพ และขนาดของโรงเรียน	68
3	จำนวนและร้อยละของผู้บริหารโรงเรียนและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง จำแนกตามสถานภาพและ ขนาดโรงเรียน	69
4	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัญหาการปฏิบัติงาน ตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้บริหารโรงเรียน ทั้ง 5 ขั้นตอน ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครู	71
5	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัญหาการปฏิบัติงาน ตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้บริหารโรงเรียน ขั้นการสำรวจความต้องการ จำเป็นของโรงเรียน ตามทัศนะ ของผู้บริหารโรงเรียนและครู	72
6	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัญหาการปฏิบัติงาน ตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้บริหารโรงเรียน ขั้นการวางแผน ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครู	75
7	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัญหาการปฏิบัติงาน ตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้บริหารโรงเรียน ขั้นการดำเนินการปฏิบัติงาน ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน และครู	78

8	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัญหาการปฏิบัติงาน ตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้บริหารโรงเรียน ชั้นการประเมินการดำเนินงานและผลผลิต ตาม ทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครู	81
9	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัญหาการปฏิบัติงาน ตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้บริหารโรงเรียน ชั้นการปรับปรุงแก้ไข ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครู	85
10	เปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงาน ตามกระบวนการนิเทศการศึกษา ภายในของผู้บริหารโรงเรียน ทั้ง 5 ขั้นตอน ตามทัศนะของ ผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามขนาดโรงเรียน	88
11	เปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงาน ตามกระบวนการนิเทศการศึกษา ภายในของผู้บริหารโรงเรียน ชั้นการสำรวจความต้องการ จำเป็น ของโรงเรียน ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามขนาดโรงเรียน	90
12	เปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงาน ตามกระบวนการนิเทศการศึกษา ภายในของผู้บริหารโรงเรียน ชั้นการวางแผน ตามทัศนะของ ผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามขนาดโรงเรียน	93
13	เปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงาน ตามกระบวนการนิเทศการศึกษา ภายในของผู้บริหารโรงเรียน ชั้นการดำเนินการปฏิบัติงาน ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามขนาดโรงเรียน	97
14	เปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงาน ตามกระบวนการนิเทศการศึกษา ภายในของผู้บริหารโรงเรียน ชั้นการประเมินการดำเนินงาน และผลผลิต ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตาม ขนาดโรงเรียน	101

15	เปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงาน ตามกระบวนการนิเทศการศึกษา ภายในของผู้บริหารโรงเรียน ขั้นการปรับปรุงแก้ไข ตามทัศนะ ของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามขนาดโรงเรียน	105
16	เปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงาน ตามกระบวนการนิเทศการศึกษา ภายในของผู้บริหารโรงเรียน ทั้ง 5 ขั้นตอน ตามทัศนะของครู จำแนกตามขนาดโรงเรียน	109
17	เปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงาน ตามกระบวนการนิเทศการศึกษา ภายในของผู้บริหารโรงเรียน ขั้นการสำรวจความต้องการ จำเป็น ของโรงเรียน ตามทัศนะของครู จำแนกตามขนาดโรงเรียน	111
18	เปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงาน ตามกระบวนการนิเทศการศึกษา ภายในของผู้บริหารโรงเรียน ขั้นการวางแผน ตามทัศนะของครู จำแนกตามขนาดโรงเรียน	114
19	เปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงาน ตามกระบวนการนิเทศการศึกษา ภายในของผู้บริหารโรงเรียน ขั้นการดำเนินการปฏิบัติงาน ตามทัศนะของครู จำแนกตามขนาดโรงเรียน	118
20	เปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงาน ตามกระบวนการนิเทศการศึกษา ภายในของผู้บริหารโรงเรียน ขั้นการประเมินการดำเนินงานและผลผลิต ตามทัศนะของครู จำแนกตามขนาดโรงเรียน	122
21	เปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงาน ตามกระบวนการนิเทศการศึกษา ภายในของผู้บริหารโรงเรียน ขั้นการปรับปรุงแก้ไข ตามทัศนะของครู จำแนกตามขนาดโรงเรียน	126
22	เปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงาน ตามกระบวนการนิเทศการศึกษา ภายในของผู้บริหารโรงเรียน ทั้ง 5 ขั้นตอน ตามทัศนะของ ผู้บริหารโรงเรียนและครู ในโรงเรียนขนาดเล็ก	130

23	เปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงาน ตามกระบวนการนิเทศการศึกษา ภายในของผู้บริหารโรงเรียน ขั้นการสำรวจความต้องการ จำเป็น ของโรงเรียน ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครู ในโรงเรียนขนาดเล็ก	132
24	เปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงาน ตามกระบวนการนิเทศการศึกษา ภายในของผู้บริหารโรงเรียน ขั้นการวางแผน ตามทัศนะของ ผู้บริหารโรงเรียนและครู ในโรงเรียนขนาดเล็ก	135
25	เปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงาน ตามกระบวนการนิเทศการศึกษา ภายในของผู้บริหารโรงเรียน ขั้นการดำเนินการปฏิบัติงาน ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครู ในโรงเรียนขนาดเล็ก	139
26	เปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงาน ตามกระบวนการนิเทศการศึกษา ภายในของผู้บริหารโรงเรียน ขั้นการประเมินการดำเนินงานและผลผลิต ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครู ในโรงเรียนขนาดเล็ก	143
27	เปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงาน ตามกระบวนการนิเทศการศึกษา ภายในของผู้บริหารโรงเรียน ขั้นการปรับปรุงแก้ไข ตามทัศนะของ ผู้บริหารโรงเรียนและครู ในโรงเรียนขนาดเล็ก	147
28	เปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงาน ตามกระบวนการนิเทศการศึกษา ภายในของผู้บริหารโรงเรียน ทั้ง 5 ขั้นตอน ตามทัศนะของผู้บริหาร โรงเรียนและครู ในโรงเรียนขนาดใหญ่	151
29	เปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงาน ตามกระบวนการนิเทศการศึกษา ภายในของผู้บริหารโรงเรียน ขั้นการสำรวจความต้องการ จำเป็น ของโรงเรียน ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครู ในโรงเรียนขนาดใหญ่	153

30	เปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงาน ตามกระบวนการนิเทศการศึกษา ภายในของผู้บริหารโรงเรียน ขั้นการวางแผน ตามทัศนะของ ผู้บริหารโรงเรียนและครู ในโรงเรียนขนาดใหญ่	156
31	เปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงาน ตามกระบวนการนิเทศการศึกษา ภายในของผู้บริหารโรงเรียน ขั้นการดำเนินการปฏิบัติงาน ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครู ในโรงเรียนขนาดใหญ่	160
32	เปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงาน ตามกระบวนการนิเทศการศึกษา ภายในของผู้บริหารโรงเรียน ขั้นการประเมินการดำเนินงานและผลผลิต ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครู ในโรงเรียนขนาดใหญ่	164
33	เปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงาน ตามกระบวนการนิเทศการศึกษา ภายในของผู้บริหารโรงเรียน ขั้นการปรับปรุงแก้ไข ตามทัศนะของ ผู้บริหารโรงเรียนและครู ในโรงเรียนขนาดใหญ่	168
34	ความถี่ของข้อเสนอแนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน ตามขั้นตอนการสำรวจความต้องการ จำเป็นของโรงเรียน	172
35	ความถี่ของข้อเสนอแนะของผู้บริหารโรงเรียนและครู ตามขั้นตอนการวางแผนการนิเทศ	175
36	ความถี่ของข้อเสนอแนะของผู้บริหารโรงเรียนและครู ตามขั้นตอนการดำเนินการปฏิบัติงาน	177
37	ความถี่ของข้อเสนอแนะของผู้บริหารโรงเรียนและครู ตามขั้นตอนการประเมินการดำเนินงานและผลผลิต	179
38	ความถี่ของข้อเสนอแนะของผู้บริหารโรงเรียนและครู ตามขั้นตอนการปรับปรุงแก้ไข	181

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นกระบวนการทางสังคมที่สำคัญยิ่ง ต่อการพัฒนาประเทศ ความสำคัญยิ่งในหน้าที่ของการศึกษาก็คือ การเป็นเครื่องมือในการสร้าง ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของพลเมืองในชาติ เพื่อให้เกิดความมั่นคงในรัฐ ทั้งในด้านสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และการเมือง (ภิญโญ สาธร. 2526 : 19) ประเทศไทย ถือว่าเป็นประเทศกำลังพัฒนา ดังนั้น การศึกษาจึงนับเป็นกุญแจที่จะนำไปสู่การพัฒนา ตามกระแสโลกาภิวัตน์ในยุคปัจจุบันการจัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาในระดับกลาง สำหรับการพัฒนากำลังคนส่วนใหญ่ของประเทศในกลุ่มอายุ 12 - 14 ปี สำหรับมัธยมศึกษาตอนต้น และกลุ่มอายุ 15 - 17 ปี สำหรับมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อให้เกิดคุณภาพที่จะเป็นทรัพยากรมนุษย์ และพลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ ในแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535 ได้กล่าวถึง การศึกษาระดับมัธยมศึกษาไว้ว่า การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นการศึกษา ที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาคุณธรรม ความรู้ ความสามารถและทักษะต่าง ๆ ให้ผู้เรียนได้ค้นพบความต้องการ ความสนใจและความถนัดของตนเอง ทั้งในด้านวิชาการและวิชาชีพ ตลอดจนมีความสามารถในการประกอบภาระงาน และอาชีพตามควรแก่วัย ในส่วนของการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นการศึกษาที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียน ได้ศึกษาตามความถนัดและความสนใจ เพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา หรือเพื่อให้เพียงพอแก่การประกอบภาระงานและอาชีพที่ตนถนัดทั้งอาชีพอิสระและรับจ้าง รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและทักษะทางสังคมที่จำเป็นสำหรับการประกอบภาระงานและอาชีพ และการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีสันติสุข (แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535. 2535 : 12 - 13)

การศึกษาในระดับมัธยมศึกษา ได้มีการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงมาโดยตลอด จนถึงปัจจุบัน ตามสภาพการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี และการเพิ่มประชากร ที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว แต่การจัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา ก็ยังไม่สามารถสนองตอบในการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนี้ได้ โดยเฉพาะในด้านคุณภาพของการจัดการศึกษา นับว่าเป็นปัญหาที่สำคัญยิ่ง จากผลการประเมินสภาพการจัดการศึกษาและการประเมินผลในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ระยะที่ 6 (2530 - 2534) ซึ่งมีผลการวิเคราะห์สภาพของการมัธยมศึกษาทั้งระบบ โดยพิจารณาจากปัจจัยในการจัดการศึกษา กระบวนการจัดการศึกษา และผลการจัดการศึกษา พบว่า ยังมีความแตกต่างกัน ในด้านพื้นฐานของตัวนักเรียนเอง และกระบวนการจัดการศึกษา ของโรงเรียน ซึ่งส่งผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษามีคุณภาพที่แตกต่างกันมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้เนื่องจาก ตัวนักเรียนซึ่งมีพื้นฐานต่างกันอยู่แล้ว ยังได้จับสภาพปัจจัยและกระบวนการจัดการศึกษาของ โรงเรียนที่แตกต่างกัน ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงระบบการศึกษา การเปลี่ยนแปลงหลักสูตร และการเปลี่ยนแปลงวิธีการวัดผล จึงทำให้คุณภาพการศึกษาแตกต่างกันออกไปตามสภาพของ โรงเรียน ซึ่งปัญหาดังกล่าวมีผลกระทบต่อการเรียนการสอนของผู้สอนโดยตรง ที่จะต้องใช้ความรู้ ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของโรงเรียน ซึ่ง ครู อาจารย์ จะต้องได้รับการเสริมสร้างพัฒนาอยู่เสมอ โดยอาศัย ระบบการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ซึ่งในแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535 ได้กำหนดเป้าหมายที่จะพัฒนาระบบกระบวนการนิเทศการศึกษา ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา ทุกระดับ ทุกประเภท (แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535. 2535 : 26)

การนิเทศการศึกษานั้น ผู้มีหน้าที่ในการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน จำเป็นต้องมี หลักการ เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงาน ในเรื่องนี้นักการศึกษาได้กล่าวถึง หลักการนิเทศ การศึกษาภายในโรงเรียน ไว้ดังต่อไปนี้

มาร์ค สตูปส์และคิง สตูปส์ (Mark Stoop and King Stoop. 1978 : 5 - 6) ได้กำหนดหลักการเบื้องต้นของการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ไว้ดังนี้คือ ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่รับผิดชอบ เป็นการบริการ ซึ่งครูผู้สอนหรือครูผู้รับการนิเทศการศึกษาเป็น ผู้ใช้บริการ สอดคล้องกับสภาพปัญหาและต้องการของครูและโรงเรียนเป็นการสร้างสรรค์

ความคิด เจตนาดี และความสัมพันธ์ ระหว่างผู้initeกับผู้รับการinite เน้นให้เห็นความสำคัญของการวิจัยและจะต้องพยายามหาแนวทางให้ครูผู้เกี่ยวข้องศึกษางานวิจัย และนำผลปฏิบัติมาใช้ให้มากขึ้น และยึดหลักการประเมินผลการinite ทั้งผู้initeและผู้รับการinite ประเมินผลจะต้องกระทำอย่างต่อเนื่อง

จลอง ปิ่นทอง (2527 : 15) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนเป็นบุคคลที่มีความสำคัญมากที่จะช่วยส่งเสริมผลักดันให้การจัดการศึกษา มีความเจริญก้าวหน้าทางปฏิบัติ ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้มีส่วนสำคัญ ทำให้กิจกรรมการiniteการศึกษาภายในโรงเรียนบรรลุผล เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงการเรียนการสอน ความรับผิดชอบในด้านการiniteการศึกษาภายในโรงเรียน ของผู้บริหารการศึกษา

ชาลี มณีศรี (2523 : 45 - 53) ได้อ้างอิงคำกล่าวของ สายหยุด จำปาทอง ที่ได้จำแนกงานiniteการศึกษาภายในโรงเรียน ออกเป็นประเด็นดังนี้ งานเกี่ยวกับครู, งานเกี่ยวกับหลักสูตร, งานเกี่ยวกับอุปกรณ์การสอน, งานเกี่ยวกับการปรับปรุงวิชาชีพครู, งานเกี่ยวกับการทำงานร่วมกัน และงานเกี่ยวกับการค้นคว้า ทดลอง

✓ สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง มีการกิจที่จะต้องรับผิดชอบโรงเรียนในสังกัด จำนวน 29 โรงเรียน มีบุคลากรทางการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครูอาจารย์ จำนวน 1,380 คน มีนักเรียนทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 24,859 คน โดยมีหน้าที่ต้องดูแลรับผิดชอบในการจัดควบคุม กำกับ ระบบการจัดการศึกษา ในระดับมัธยมศึกษาของจังหวัดลำปาง ให้บรรลุตามจุดหมายของแผนการศึกษาแห่งชาติ ตามนโยบายของรัฐบาล (หน่วยศึกษานิเทศ สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง. 2536 : 7) ตามสภาพปัจจุบัน พบว่า การจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง ยังพบปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการจัดการศึกษาอยู่หลายประการ ที่สำคัญคือ ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนยังไม่บรรลุตามเป้าหมายของกรมสามัญศึกษาที่กำหนดไว้ การตรวจสอบคุณภาพงาน การติดตามนิเทศพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการiniteการศึกษาภายในยังขาดการพัฒนาาระบบที่นำไปสู่การปฏิบัติที่ชัดเจน (สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง. 2536 : 4 - 8)

จากสภาพที่กล่าวมาข้างต้น พอสรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนเป็นวิธีหนึ่งที่เชื่อกันว่า จะช่วยให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพสูงขึ้น โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง ได้จัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนเข้าสู่วิธีปฏิบัติ โดยพบปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการด้านกระบวนการนิเทศ ผู้วิจัยในฐานะ เป็นผู้บริหารโรงเรียน ได้สนใจศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง ภายใต้อุปสรรคที่กรมสามัญศึกษากำหนด (กองแผนงานกรมสามัญศึกษา. 2529 : 10 - 12) คือ การสำรวจความต้องการจำเป็นของโรงเรียน การวางแผนการนิเทศ การดำเนินการปฏิบัติงาน การประเมินกระบวนการดำเนินงานและผลผลิต และการปรับปรุงแก้ไข เพื่อนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้า แก่ผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้บริหารโรงเรียนเพื่อนำไปประกอบการพิจารณา พัฒนาคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปางต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาปัญหาการปฏิบัติงาน ตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน และครู
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครู จำแนกเป็นรายชั้นตอนและขนาดของโรงเรียน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของผู้บริหารโรงเรียนและครู ในการปรับปรุงการปฏิบัติงาน ตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาค้นคว้านี้ เป็นประโยชน์สำหรับผู้บริหารโรงเรียนใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุง และพัฒนางานด้านการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ขอบเขตของเนื้อหา เป็นการศึกษาเฉพาะปัญหาด้านการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง 5 ขั้นตอน ตามที่หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา ได้กำหนดแนวทางไว้ คือ การสำรวจความต้องการจำเป็นของโรงเรียน การวางแผนการนิเทศ การดำเนินการปฏิบัติงาน การประเมินกระบวนการดำเนินงานและผลผลิต และการปรับปรุงแก้ไข

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เป็นการศึกษาจากผู้บริหารโรงเรียนและครู สังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง ปีการศึกษา 2537

2.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวัดได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 79 คน และครู จำนวน 1,301 คน ซึ่งสังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง รวม 1,380 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 79 คน โดยสุ่มแบบเจาะจง และครู จำนวน 297 คน ซึ่งกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จ ของเคร์จซี่ และ มอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 608) แล้วสุ่มแบบแบ่งชั้นและสุ่มอย่างง่าย (วิญญา วิศาลาภรณ์. 2531 : 89) รวมกลุ่มตัวอย่างจำนวน 376 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ คือ ได้แก่สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งจำแนกเป็น

3.1.1 ด้านตำแหน่ง ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียนและครู

3.1.2 ขนาดของโรงเรียน ซึ่งแบ่งเป็น ขนาดใหญ่และขนาดเล็ก

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ระดับปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษา ภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครู สังกัดสำนักงานสามัญศึกษา จังหวัดลำปาง จำแนกเป็น 5 ขั้นตอน คือ

- 3.2.1 การสำรวจความต้องการจำเป็นของโรงเรียน
- 3.2.2 การวางแผนการนิเทศ
- 3.2.3 การดำเนินการปฏิบัติงาน
- 3.2.4 การประเมินกระบวนการดำเนินงานและผลผลิต
- 3.2.5 การปรับปรุงแก้ไข

นิยามศัพท์เฉพาะ

✓ กระบวนการนิเทศการศึกษาภายใน หมายถึง ขั้นตอนการปฏิบัติงานร่วมกันของผู้บริหารโรงเรียนกับครู ในการที่จะแก้ไข ปรับปรุง พัฒนา การทำงานของครูให้มีประสิทธิภาพ และส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียน จำแนกเป็น 5 ขั้นตอน คือ

1.1 การสำรวจความต้องการจำเป็นของโรงเรียน หมายถึง การศึกษาสภาพปัจจุบันและข้อมูลในการปฏิบัติงาน ที่เกี่ยวกับความต้องการและความจำเป็นของโรงเรียน

1.2 การวางแผนการนิเทศ หมายถึง ขั้นตอนที่กำหนดช่วงเวลาดำเนินการกิจกรรมตามลำดับ ที่เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน

1.3 การดำเนินการปฏิบัติงาน หมายถึง การทำงานตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในขั้นการวางแผนในการปฏิบัติงาน ที่เกี่ยวกับการดำเนินการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน

1.4 การประเมินกระบวนการดำเนินงานและผลผลิต หมายถึง การทำงานที่ต้องตรวจสอบทั้งการปฏิบัติงานทุกลำดับขั้นรวมถึงผลผลิตของงานการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน

1.5 การปรับปรุงแก้ไข หมายถึง การทำงานที่พบอุปสรรคในการปฏิบัติงาน การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อการดำเนินงานที่ถูกต้อง ตามขั้นตอนของการวางแผน

2. ปัญหาการปฏิบัติงาน หมายถึง สภาพการทำงานที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงาน ที่ทำให้ผู้บริหารโรงเรียน ดำเนินการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ที่ไม่เป็นไปตามสภาวะปกติ และไม่เกิดประสิทธิภาพ

3. ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ข้าราชการครูที่ดำรงตำแหน่งครูใหญ่ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ และผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษา หรือผู้ที่ทำหน้าที่แทนผู้ช่วยผู้บริหาร สังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง ปีการศึกษา 2537

4. ครู หมายถึง ข้าราชการครูที่ทำการสอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง ปีการศึกษา 2537

5. โรงเรียนมัธยมศึกษา หมายถึง สถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง

6. ขนาดของโรงเรียนมัธยมหมายถึง การกำหนดขนาดของโรงเรียนตามเกณฑ์ที่กรมสามัญ ได้กำหนดไว้โดยอาศัยจำนวนนักเรียนเป็นเกณฑ์ ซึ่งแบ่งไว้เป็น 4 ขนาดคือ ขนาดใหญ่พิเศษ มีนักเรียน ตั้งแต่ 2,500 คนขึ้นไป ขนาดใหญ่ มีนักเรียน 1,500 - 2,449 คน ขนาดกลาง มีนักเรียน 500 - 1,499 คน และขนาดเล็ก ต่ำกว่า 500 คนลงมา สำหรับในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งขนาด ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ออกเป็น 2 ขนาด เพื่อให้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างมีส่วนเหมาะสมต่อการ เปรียบเทียบและวิเคราะห์วิจัย ซึ่งประกอบด้วย

6.1 ขนาดใหญ่ มีนักเรียนตั้งแต่ 501 คนขึ้นไป

6.2 ขนาดเล็ก มีนักเรียน 1 - 500 คน

7. สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง หมายถึง หน่วยงานบริหารการศึกษา มีฐานะเทียบเท่ากอง สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

8. ทัศนะ หมายถึง ความคิดเห็นที่ประกอบด้วยเหตุผลของผู้บริหารโรงเรียน และครูที่มีต่อปัญหาการปฏิบัติงาน ตามกระบวนการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง

9. ระดับปัญหา หมายถึง สภาพการทำงานที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงาน การนิเทศภายในโรงเรียน โดยจำแนกออกเป็น 5 ระดับ ประกอบด้วย มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาดำรง เอกสาร และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน เรียงตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

1. ความหมายของการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน
2. ความจำเป็นของการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน
3. บุคลากรของการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน
4. รูปแบบการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน
5. กระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน
 - การสำรวจความต้องการจำเป็นของโรงเรียน
 - การวางแผนการนิเทศการศึกษา
 - การดำเนินการปฏิบัติงาน
 - การประเมินกระบวนการดำเนินงานและผลผลิต
 - การปรับปรุงแก้ไข
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความหมายของการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน

การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน เป็นหน้าที่สำคัญของผู้บริหารโรงเรียน ที่จะต้องจัดให้มีขึ้นหรือสนับสนุนให้เกิดมีการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนของตน เพื่อช่วยเหลือและปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู ให้มีประสิทธิภาพ ได้มีนักการศึกษาให้ทัศนะเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ดังนี้

วไลลักษณ์ บุญสวัสดิ์ (2525 : 93) ให้ความหมายโดยสรุปว่า การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นความร่วมมือระหว่างผู้บริหารโรงเรียนกับคณะครูภายในโรงเรียน ช่วยกันรวบรวม

ข้อมูล บริกษาหาหรือวางแผนปรับปรุงการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

กิตติพร บุญสวัสดิ์ (2526 : 145) ให้ความเห็นว่า การนิเทศภายในโรงเรียน คือ การนิเทศที่เกิดจากคณะครูในโรงเรียนดำเนินการการนิเทศ นิเทศให้กับครูผู้สอนเพื่อปรับปรุง การเรียนการสอน

อาคม จันทสุนทร (2527 : ภาคผนวก) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน เป็น การจัดการนิเทศภายในโดยบุคลากรในโรงเรียน ผู้นิเทศจะได้แก่ ครูใหญ่ ผู้ช่วยครูใหญ่ หัวหน้าสายวิชา และหัวหน้าฝ่ายต่าง ๆ ที่โรงเรียนคัดเลือกและแต่งตั้งขึ้น

อ้อม ประนอม (2528 : 47) กล่าวถึงการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ว่า เป็นความ พยายามของผู้บริหารที่จะช่วยพัฒนาครูผู้สอนให้ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและ เกิดสัมฤทธิ์ผล แก่นักเรียนตรงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้เป็นหลักสูตร

อุทัย บุญประเสริฐ และชโลมใจ ภิงคารวัฒน์ (2528 : 32) ได้กล่าวว่า การนิเทศ ภายในโรงเรียน หมายถึง กระบวนการทำงานร่วมกันของบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียน ซึ่งมีการ ดำเนินการเป็นขั้นตอน และมีกระบวนการเฉพาะเพื่อตอบสนองจุดมุ่งหมายที่แท้จริง คือได้ผลงาน (เด็ก) ดีมีคุณภาพสูง มีการพัฒนางาน (การเรียนการสอน) พัฒนาคณ (ครู) ให้มีความพอใจและ มั่นใจในการทำงาน

สิบบนน์ เกตุทัต (เกษร มงคล. 2529 : 48 ; อ้างอิงมาจาก สิบบนน์ เกตุทัต. 2518 : 132) ให้ความหมาย การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ว่า เป็นการนิเทศการ ศึกษาโดยอาศัยบุคลากรภายในโรงเรียนเองเป็นผู้นิเทศ ได้แก่ ครูใหญ่ ผู้ช่วยครูใหญ่ หรือ หัวหน้าหมวดรวมทั้งครูที่มีความรู้ ความสามารถ และความชำนาญ ตลอดจนมีประสบการณ์ ในการสอนเฉพาะสาขาวิชา บุคลากรเหล่านี้ จะต้องสามารถทำการนิเทศครูในโรงเรียน ในรูป ของการเป็นพี่เลี้ยงการปฏิบัติงานในหมู่คณะ การให้ความรู้เพิ่มเติม โดยถือหลักการพินิจกำลัง กันปฏิบัติการให้สำเร็จด้วยดีได้

ประภาพรณ เส็งวงศ์ (2534 : 5) กล่าวว่า การนิเทศภายในโรงเรียน หมายถึง การปฏิบัติงานร่วมกัน ระหว่างผู้บริหารกับครูในโรงเรียนในการแก้ไขปรับปรุง และพัฒนาการ ทำงานของครู ให้มีประสิทธิภาพ และส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียน

สเปียร์ (ปริณดา พัฒนาขจร. 2533 : 11 ; อ้างอิงมาจาก Spears. 1967 : 16) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา เป็นกระบวนการที่จะทำให้เกิดการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนของครู โดยการทำงานร่วมกับบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้

อาย และคนอื่น ๆ (Eye and others. 1971 : 30) ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ว่า การนิเทศการสอนเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารโรงเรียน ซึ่งมีจุดมุ่งหมายที่เน้นถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอันเกิดจากการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสม การนิเทศการสอนเป็นความคาดหวังของโรงเรียน เป็นกระบวนการและความคิดรวบยอด (Concept) เพื่อปรับปรุงคุณภาพการสอนของครู เพื่อประโยชน์ของนักเรียนในอันที่จะเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ให้สูงขึ้น นับเป็นการนิเทศที่เกี่ยวข้องกับครูโดยตรง

แฮร์ริส (ปริณดา พัฒนาขจร. 2533 : 11 ; อ้างอิงมาจาก Harris. 1985 : 10) ได้ให้ความหมายการนิเทศการศึกษาว่า คือ การที่บุคลากรในโรงเรียนได้กระทำกับบุคคลหรือสิ่งอันใด เพื่อคงไว้หรือเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานของโรงเรียน ซึ่งจะมีผลโดยตรงต่อการบรรลุเป้าหมายทางการสอนของโรงเรียน

สรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน คือ วิธีการจัดดำเนินการพัฒนาบุคลากรภายในโรงเรียน เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนให้สูงขึ้น ด้วยกระบวนการปฏิบัติงานที่ร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ของบุคลากรทางการศึกษาภายในโรงเรียน

ความจำเป็นของการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน

การนิเทศการศึกษาแต่เดิม ดำเนินการโดยบุคลากรภายนอกโรงเรียน เพื่อให้ครูเกิดการพัฒนาการเรียนการสอน และพัฒนานตนเองให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ แต่เนื่องจากการนิเทศภายนอกโรงเรียน ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของโรงเรียนได้ จึงจำเป็นต้องใช้ระบบหรือวิธีการภายในโรงเรียน ซึ่งเรื่องนี้มีผู้ให้เหตุผลไว้หลายประการ เช่น

อาคม จันทสุนทร (2522 : 36) มีความเห็นว่า การนิเทศภายในโรงเรียนมีความจำเป็นเพราะจะก่อให้เกิดผลดีต่อการบริหารโรงเรียนหลายประการ คือ

1. เป็นการช่วยเหลือกำลังของศึกษานิเทศก์และผู้บริหารการศึกษา ซึ่งมีไม่พอที่จะนิเทศการศึกษาได้อย่างทั่วถึง
2. การนิเทศโดยบุคลากรในโรงเรียนเองนั้น ผู้นิเทศเป็นผู้ใกล้ชิดกับปัญหาที่มีอยู่ในโรงเรียนย่อมมีความรู้ในปัญหา ได้ดีและสามารถแก้ปัญหาได้ตรงจุดกว่าที่จะให้คนภายนอกมานิเทศ
3. ผู้บริหารโรงเรียนมีความคุ้นเคยกับครูอยู่แล้ว ทำให้บรรยากาศในการนิเทศเป็นกันเอง ไม่ต้องเสียเวลาสร้างความคุ้นเคยเหมือนกับการศึกษานิเทศก์ หรือผู้บริหารการศึกษาภายนอกโรงเรียน

4. ผู้นิเทศในโรงเรียนสามารถติดตามผลการปฏิบัติงาน หรือผลงานนิเทศได้ตลอดเวลา เพราะอยู่ใกล้กัน และสามารถทำให้งานดำเนินไปถึงจุดมุ่งหมายโดยไม่ขาดความต่อเนื่อง

สุพิชญา ชีระกุล กาญจนา ศรีกาฬสินธุ์ และวิจิตร วรุตบางกูร (2524 : 10) ได้กล่าวถึงความจำเป็นที่จะต้องมีการนิเทศการศึกษาว่า อาจแยกกล่าวได้เป็น 2 นัย คือ นัยแรก เป็นความจำเป็นที่เกี่ยวข้องกับระบบการจัดการศึกษาโดยตรง อันเป็นผลเนื่องมาจากสภาพสังคมเปลี่ยนแปลงไปทุกขณะ การศึกษาจำเป็นต้องพัฒนาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของสังคมด้วย ความรู้ในสาขาวิชาต่าง ๆ เพิ่มขึ้นโดยไม่หยุดยั้ง รวมทั้งแนวความคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอนก็เกิดขึ้นใหม่อยู่ตลอดเวลา จำเป็นที่ครูจะต้องศึกษาให้ทันสมัยอยู่เสมอ การแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่มีอยู่เสมอในการเรียนการสอน

ชาวุชัย อาจิณสมภาร (2525 : 5) ซึ่งเหตุผลและความจำเป็นในการนิเทศภายในโรงเรียน ไว้ดังนี้

1. การศึกษาเป็นกิจกรรมที่ซับซ้อนและยุ่งยาก ช่วยให้ครูมีความสามารถทุกด้าน
2. การนิเทศการศึกษา เป็นงานที่มีความจำเป็นต่อความเจริญงอกงามของครูที่ต้องปรับปรุงฝึกฝนตนเองอยู่เสมอ
3. การนิเทศการศึกษามีความจำเป็นต่อการช่วยเหลือครูในการเตรียมการสอน
4. การนิเทศการศึกษามีความจำเป็นต่อการทำให้ครูเป็นบุคคลที่ทันสมัย เกิดการพัฒนาทางการศึกษา ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ

อุทัย บุญประเสริฐ และชโลมใจ กิงคารวัฒน์ (2528 : 19) ให้เหตุผลว่า การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นงานที่เสี่ยงไม่ได้ เพราะจะส่งผลให้การประกอบภารกิจทางการศึกษาของโรงเรียนบรรลุผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ การเรียนการสอนยังจำเป็นต้องอาศัยการบริหารมาช่วย อำนวยความสะดวกแก่ครูด้านต่าง ๆ รวมทั้งการนิเทศสนับสนุนการเรียนการสอนสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2528 : 14 - 15) ที่เห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนมีหน้าที่จะต้องนิเทศผู้ร่วมงาน การนิเทศภายในเป็นภารกิจที่ผู้บริหารจะหลีกเลี่ยงไม่ได้ ซึ่งต่อมาหน่วยงานนิเทศสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2529 : 8) บันทึกถึงความจำเป็นของการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ดังนี้

1. กระบวนการที่สำคัญของการพัฒนาการศึกษา ได้แก่ กระบวนการบริหาร กระบวนการเรียนการสอนและกระบวนการนิเทศการศึกษา ทั้งสามกระบวนการเป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนจะต้องจัดอย่างเท่าเทียมกัน ผู้บริหารมีหน้าที่นิเทศภายในโรงเรียนด้วย

2. ภารกิจของผู้บริหารโรงเรียน คือ บริหารงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบ 6 กระบวน ได้แก่ งานวิชาการ งานบุคลากร งานกิจการนักเรียน งานธุรการและการเงิน งานอาคารสถานที่และงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนให้มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารโรงเรียนจึงจำเป็นต้องนิเทศครูให้สามารถปรับปรุงหรือพัฒนาวิธีสอนให้มีคุณภาพ ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนเรียนรู้และมีสัมฤทธิ์ผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

3. ภายในโรงเรียนย่อมมีครูที่มีประสบการณ์ ความรู้ ความสามารถที่ต่างกัน ดังนั้นประสิทธิภาพของการเรียนการสอนย่อมแตกต่างกัน การที่จะลดช่องว่างดังกล่าว ผู้บริหารจะต้องนิเทศภายในโรงเรียนอีกทั้งยังทำให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

4. โดยธรรมชาติของการปฏิบัติงานมักจะมีปัญหา ปัญหาย่อมแตกต่างกันไปตามขนาดสภาพของหน่วยงานในโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วยครูและนักเรียน มีพื้นฐานต่าง ๆ กัน การป้องกันหรือลดปัญหาต่าง ๆ ให้น้อยลง แนวทางหรือยุทธศาสตร์ที่สำคัญวิธีหนึ่งก็คือ การนิเทศภายในโรงเรียน

สัจด์ อุทรานันท์ (2530 : 116 - 117) ได้กล่าวถึงความจำเป็นของการจัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษากายิน ว่าเป็นสิ่งจำเป็นเพราะการนิเทศการศึกษา ที่มีความเหมาะสมที่สุดกับสภาพสังคมปัจจุบัน ด้วยเหตุผล คือ

1. ศึกษาพิเศษ โดยตำแหน่ง มีจำนวนจำกัด ไม่สามารถสนองความต้องการการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนต่าง ๆ ได้ทั่วถึง

2. สภาพปัญหาและความต้องการของโรงเรียน แต่ละแห่งไม่เหมือนกัน จึงเป็นการยากที่ศึกษาพิเศษ ซึ่งอยู่ภายนอกจะรู้สภาพปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของโรงเรียนได้ การสนองความต้องการจึงเป็นไปได้ยาก

3. ในสภาพปัจจุบัน บุคลากรในโรงเรียนส่วนใหญ่ มีความรู้ความสามารถเพียงพอและบางคนมีความชำนาญในเฉพาะสาขาวิชาอีกด้วย จึงสมควรจะใช้ทรัพยากรเหล่านี้ให้เกิดประโยชน์ให้มากที่สุด และยังเป็นการยอมรับซึ่งกันและกันด้วย

4. เป็นการสอดคล้องกับปรัชญา หลักการ และวิธีการของการนิเทศสมัยใหม่ที่สุด ซึ่งการนิเทศสมัยใหม่จะเกิดขึ้นโดยความร่วมมือ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ไม่ใช่จะต้องมีคนมาคอยชี้แนะให้ทำงานตลอดเวลา

จะเห็นได้ว่า การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน มีความสำคัญยิ่ง ผู้บริหารโรงเรียนจำเป็นต้องพิจารณาจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน โดยรู้จักคิด แก้ปัญหากันเองแทนการคอยรับการช่วยเหลือจากบุคคลภายนอก หรือศึกษาพิเศษ ซึ่งมีจำนวนจำกัด การร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การปรับปรุงงานในทุกด้านของโรงเรียนของตน จะทำให้สามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ในโรงเรียนได้ตรงกับสภาพปัญหาและความต้องการ ซึ่งจะพัฒนาการเรียนการสอนให้เจริญยิ่งขึ้นไป

บุคลากรของการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน

อาคม จันทสุนทร (2526 : 3 - 4) ได้กล่าวถึงผู้นิเทศภายในโรงเรียนไว้ว่า ได้แก่ บุคลากรดังต่อไปนี้

1. ผู้บริหารการศึกษาทุกชั้น ทุกระดับ
2. ศึกษาพิเศษ เป็นผู้ทำหน้าที่การนิเทศโดยตรง

3. ผู้เชี่ยวชาญต่าง ๆ จะมาวิเคราะห์ลักษณะการแนะนำ และให้ความรู้ ข้อคิดเห็น หรือแนวทางปฏิบัติงานเรื่องเฉพาะ เรื่องใดเรื่องหนึ่ง

4. หัวหน้าฝ่าย หัวหน้าหมวดวิชาโรงเรียน หัวหน้ากลุ่มประสบการณ์ และครูวิชาการ โรงเรียน จะเป็นผู้นิเทศภายในโรงเรียน

จลอง ปิ่นทอง (2527 : 15) ได้กล่าวว่า บุคลากรของโรงเรียนต่อไปนี้ ควรมีบทบาท ในการนิเทศภายในโรงเรียน

1. ผู้บริหารโรงเรียน ได้แก่ ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ หรือผู้อำนวยการโรงเรียน
2. ผู้ช่วยผู้บริหาร
3. ครูหัวหน้าหมวดวิชา หัวหน้ากลุ่มประสบการณ์ ครูวิชาการโรงเรียน
4. ครูผู้ปฏิบัติการสอน

สัจฉิ อุทรานันท์ (2530 : 3) ได้กล่าวไว้ว่า การนิเทศภายในโรงเรียนจะเป็น ไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ จะต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้อง 3 ฝ่าย ด้วยกัน คือ

1. ผู้ให้การนิเทศ หมายถึง บุคคลที่จัดให้มีการนิเทศขึ้น ผู้บริหารหน่วยงานหรือ สถานศึกษา ผู้ช่วยบริหารฝ่ายวิชาการ หัวหน้ากลุ่มประสบการณ์ ครูวิชาการโรงเรียน หรือ ผู้ที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบในการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนโดยเฉพาะ

2. ผู้รับการนิเทศ หมายถึง บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศในฐานะผู้รับประโยชน์จาก การจัดการนิเทศที่หน่วยงานหรือสถานศึกษา ได้จัดขึ้น ผลที่ได้รับส่วนใหญ่มักจะเป็นไปในลักษณะที่ทำให้ เกิดความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานสูงขึ้นและมีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานดีขึ้น

3. ผู้สนับสนุนการนิเทศ หมายถึง บุคลากรทุกคนที่อยู่ในโรงเรียน จะต้องร่วมมือกัน สนับสนุนการนิเทศ ช่วยกันร่วมมือกันสนับสนุนให้เกิดขึ้นตลอดอย่างต่อเนื่อง

อรุณ หรงงามทรัพย์ (2532 : 22) สรุปว่า ผู้นิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ได้แก่ บุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียนซึ่งมีบทบาทหน้าที่แตกต่างกันไปดังนี้

1. ผู้บริหาร มีบทบาทเป็นทั้งผู้นิเทศและผู้สนับสนุนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน
2. ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ เป็นผู้นิเทศงานวิชาการทั่วไป

3. หัวหน้าหมวดวิชา เป็นผู้รับผิดชอบหมวดวิชาของตน

4. ครู ผู้มีประสบการณ์เฉพาะ หรือครูผู้ผ่านการอบรมทางวิชาการเป็นผู้รับผิดชอบเฉพาะกรณี
ในโรงเรียน

กอบกุล ไชยพันธ์ (2537 : 20) ได้กล่าวถึงบุคลากรในการนิเทศภายในโรงเรียน
ว่า บุคลากร เป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญที่สุดของกระบวนการบริหาร ในการบริหารงานต่าง ๆ ถึงแม้
จะมีปัจจัยทางการบริหารด้านอื่น ๆ ครบ แต่ถ้าบุคลากรขาดคุณภาพ การบริหารงานนั้น ๆ ย่อม
เกิดสัมฤทธิ์ผลน้อย หรือไม่เกิดสัมฤทธิ์ผล สำหรับบุคลากรในการนิเทศภายในโรงเรียนผู้วิจัยได้
ศึกษาจากหนังสือตำรา และเอกสารงานวิจัยหลายเล่ม สรุปได้ว่า บุคลากรในการนิเทศภายใน
โรงเรียนมี 2 ฝ่าย คือ

1. ผู้นิเทศ ได้แก่ ผู้บริหาร ผู้ทำหน้าที่ด้านวิชาการ และผู้ชำนาญการสอนในวิชานั้น ๆ
2. ผู้รับการนิเทศ ได้แก่ ครูที่จะต้องพัฒนาการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

จะเห็นได้ว่า บุคลากรในการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ที่สำคัญประกอบด้วย
ผู้นิเทศ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน หรือผู้ได้รับมอบหมาย และผู้ได้รับการนิเทศ ซึ่งจะต้องพัฒนา
การจัดกระบวนการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ อันส่งผลให้การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน
บรรลุตามมุ่งหมาย

รูปแบบการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน

รูปแบบหรือประเภทของการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ได้วิวัฒนาการมาตาม
ความเชื่อของนักการศึกษาหลายท่าน ต่างก็แบ่งรูปแบบของการนิเทศการศึกษาต่างกันไปตาม
ทัศนะและหลักการของแต่ละท่าน ซึ่งอาจแบ่งได้หลายรูปแบบตามเกณฑ์การแบ่งรูปแบบแต่ละ
ประเภท ดังเช่น

สมาคมศึกษานิเทศก์แห่งประเทศไทย (2525 : 28 - 29) ได้สรุปรูปแบบ เทคนิค
ที่นิยมใช้กันภายในโรงเรียนของศึกษานิเทศก์กระทรวงศึกษาธิการ มี 4 ลักษณะดังนี้

รูปแบบที่ 1 การเข้าเยี่ยมโรงเรียน ห้องเรียน การแนะนำครูเมื่อมีปัญหาในด้านการจัดการเรียนการสอน คุณภาพการศึกษาต่ำ

รูปแบบที่ 2 การตรวจสอบคุณภาพของครูผู้นิเทศ อบรมครูประจำการด้วยวิธีการและกิจกรรมต่าง ๆ ที่เหมาะสม เช่น การประชุม การสัมมนา การประชุมเชิงปฏิบัติการ การสาธิต การบรรยาย เป็นต้น

รูปแบบที่ 3 การใช้เอกสารงานวิชาการ ได้แก่ การผลิตสื่อ ผลิตเอกสาร คู่มือครู ชุดการสอน แบบเรียนสำเร็จรูป

รูปแบบที่ 4 การศึกษา ค้นคว้า ทำการวิจัยปฏิบัติการ การศึกษาและทดลองต่าง ๆ ที่จะทำให้นักครูเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ส่งเสริมสนับสนุนการเรียนการสอนของเด็กนักเรียน เช่น การทดลอง วิธีสอนแบบต่าง ๆ การสร้างสื่อประสม นวัตกรรมการศึกษา เป็นต้น

สันต์ ธรรมบำรุง (2526 : 77 - 79) ได้เสนอแนะรูปแบบการนิเทศภายในโรงเรียนไว้หลายรูปแบบดังนี้

1. รูปแบบการนิเทศที่ยึดตัวผู้นิเทศการสอนเป็นเกณฑ์ ได้แก่ นิเทศโดยศึกษานิเทศก์ นิเทศโดยผู้บริหารการศึกษา นิเทศโดยครูด้วยตนเอง นิเทศโดยบุคคลอื่น ๆ
2. รูปแบบการนิเทศแบ่งตามกรรมวิธีในการนิเทศ ได้แก่ นิเทศโดยตรงจากบุคคลภายนอก นิเทศทางอ้อมจากบุคคลภายใน
3. รูปแบบการนิเทศแบ่งโดยคุณลักษณะของลักษณะการนิเทศ ได้แก่ ผู้นิเทศมีความเป็นกันเอง เน้นความเอาใจใส่ ระบบ หลักเกณฑ์ เน้นการกระตุ้นให้เกิดความคิดสร้างสรรค์
4. รูปแบบการนิเทศ ที่ยึดบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบ และฐานะตำแหน่งเป็นเกณฑ์ ได้แก่ แบบกริยาสัมพันธ์ แบบบริการ แบบประสานงาน และแบบผสมผสาน

เบอร์ตัน และบรูคเนอร์ (Burton and Bruckner. 1955 : 5 - 12) กล่าวว่า วิธีการนิเทศการศึกษาสามารถแยกออกได้เป็น 5 แบบ ดังต่อไปนี้

1. การนิเทศแบบตรวจการ (Inspection Supervision) วิธีนี้ผู้นิเทศจะตรวจผลงานของครูว่าสอนเนื้อหาวิชาอะไรบ้าง วิธีการสอนเป็นอย่างไรหรือไม่ดี ถ้าไม่ดีก็บอกว่าไม่ดีอย่างไร

2. การนิเทศแบบปล่อยปละละเลย (Leiszez Fario Supervision) ใช้วิธีตรวจและประมาณค่าว่าดีแล้วเพียงใด ไม่มีการแนะนำให้ปรับปรุงการเรียนการสอน ปล่อยให้ครูสอนไปตามความถนัดความสนใจ

3. การนิเทศแบบบังคับ (Coercive Supervision) มุ่งเปลี่ยนการสอนและตัวครูจะมีกฎเกณฑ์ตายตัวกำหนดไว้ เพื่อให้ครูปฏิบัติตาม ผู้นิเทศจะทำการตรวจสอบตลอดเวลา

4. การนิเทศแบบฝึกอบรมและแนะแนวทาง (Supervision as Training and Guidance) ผู้นิเทศจะเป็นผู้แนะนำและฝึกอบรมเทคนิคการสอนวิชาการแนะแนวแก่ครูอันเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน วิธีการนี้ครูจะต้องทำตามผู้นิเทศตลอดเวลา

5. การนิเทศแบบประชาธิปไตย (Supervision as Democratic) เป็นนิเทศที่มุ่งให้มีการทำงานเป็นกลุ่ม เน้นความร่วมมือร่วมใจกัน ส่งเสริมมนุษยสัมพันธ์และฝึกฝนการเป็นผู้นำ

สรุปได้ว่า รูปแบบของการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน มีหลายรูปแบบ ผู้นิเทศจำเป็นต้องเลือกรูปแบบที่เหมาะสมกับความต้องการ และสภาพปัญหาของแต่ละสถานการณ์ ซึ่งควรใช้รูปแบบใดแบบหนึ่งที่เหมาะสมหรือแบบผสมผสานก็ได้

กระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน

การทำงานเพื่อให้ได้งานดี มีการทำงานที่ไม่สับสน เป็นการทำงานซึ่งช่วยให้คนประสบความสำเร็จโดยไม่ต้องคอยระแวงระวังว่าจะถูกจับผิดและได้การทำงานที่ผู้ปฏิบัติมีความรู้ลึกภาคภูมิใจในผลงาน ต้องอาศัยจัดรูปแบบเป็นกระบวนการ ดังนั้น การนิเทศภายในโรงเรียนจึงมีกระบวนการเช่นเดียวกับการบริหารทั่ว ๆ ไป แต่ขั้นตอนของกระบวนการแตกต่างกันบ้างตามทัศนะของนักการศึกษาแต่ละกลุ่มแต่ละคน

อุทัย บุญประเสริฐ และชโลมใจ กิงการวัฒน์ (2528 : 75 - 80) เสนอตัวแบบ (Model) กระบวนการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน เรียกด้วยตัวอักษรย่อ ๆ ว่า APDS หมายถึง

1. การวิเคราะห์ (Analysis) เป็นไปเพื่อกำหนดสิ่งที่ต้องการ หรือสิ่งที่ต้องปฏิบัติจัดทำให้ประสบผลสำเร็จ

2. การวางแผน (Planning) เป็นการกำหนดขั้นตอนและเค้าโครงการทำงาน ำให้บรรลุผลที่ต้องการด้วยวิธีการที่เหมาะสม มีประสิทธิภาพมากที่สุด ภายใต้สภาวะแวดล้อมและ ข้อจำกัดที่มีอยู่

3. ลงมือปฏิบัติ (Doing) เป็นการลงมือดำเนินงานตามขั้นตอนและเค้าโครงการ ทำงานในแต่ละเรื่องตามที่กำหนดไว้

4. ควบคุมติดตามผล (Supervision) เป็นการติดตาม ดูแล ช่วยเหลือ กำกับ สนับสนุน ให้สามารถทำงานได้จนบรรลุผลสำเร็จ

สงัด อุทรานันท์ (2530 : 125) กล่าวว่า การจัดการนิเทศการศึกษาภายใน โรงเรียนสามารถดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอน ได้ 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวางแผนการนิเทศ เริ่มจากการรับรู้สภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการ ร่วมกันของบุคลากรภายในโรงเรียน จากนั้นก็นำเอาปัญหามาวิเคราะห์หาสาเหตุกำหนดจุดประสงค์ กำหนดทางเลือก ในการแก้ปัญหาและมอบหมายงานให้บุคลากรฝ่ายต่าง ๆ รับผิดชอบ

ขั้นตอนที่ 2 การให้ความรู้ก่อนดำเนินการนิเทศ อาจดำเนินการโดยบุคคลภายใน โรงเรียนที่มีความรู้ในเรื่องนั้น ๆ หรืออาจจะเชิญวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิจากหน่วยงานภายนอก

ขั้นตอนที่ 3 ดำเนินการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษา ในขณะที่ผู้รับการนิเทศได้ลงมือ ปฏิบัติงาน ตามที่ได้รับความรู้มาแล้ว ผู้นิเทศก็จะทำหน้าที่นิเทศการปฏิบัติงาน ตามหน้าที่ของตน ส่วนผู้บริหารก็จะคอยสนับสนุนการปฏิบัติงานนิเทศให้มีประสิทธิภาพ

ขั้นตอนที่ 4 การสร้างเสริมกำลังใจให้แก่ผู้ปฏิบัติงานนิเทศ ผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการ สร้างเสริมกำลังใจ คือ ผู้นิเทศจะทำการสร้างเสริมกำลังใจแก่ผู้รับการนิเทศ และอีกผู้หนึ่ง คือ ผู้บริหาร ซึ่งจะต้องสร้างกำลังใจแก่ ผู้ปฏิบัติงานนิเทศ ทั้งผู้ให้และผู้รับ

ขั้นตอนที่ 5 การประเมินผลการนิเทศ ควรดำเนินการประเมินผลผลิต กระบวนการ และปัจจัยป้อนเข้า โดยให้ความสำคัญมากที่สุดกับผลผลิต กระบวนการทำงานและปัจจัยป้อนเข้า ตามลำดับ

กรมสามัญศึกษา กำหนดการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาการนิเทศงานวิชาการ ภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา ออกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 การดำเนินงานของโรงเรียน มีขั้นตอนต่อเนื่องกัน คือ

- ขั้นที่ 1 แจกนโยบายแก่คณะครู
- ขั้นที่ 2 ตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน
- ขั้นที่ 3 กำหนดกรอบแผนงาน

ส่วนที่ 2 การดำเนินงานของผู้ให้การนิเทศ มีขั้นตอนดังนี้

- ขั้นที่ 1 สืบหาความต้องการจำเป็นของโรงเรียน
- ขั้นที่ 2 การวางแผนการนิเทศ
- ขั้นที่ 3 ดำเนินการปฏิบัติงาน
- ขั้นที่ 4 ประเมินกระบวนการดำเนินงานและผลผลิต
- ขั้นที่ 5 ปรับปรุงแก้ไข

แฮร์ริส (Harris. 1975 : 14 – 15) ได้กล่าวถึงกระบวนการนิเทศไว้ 6 ขั้นตอน คือ

1. การประเมินเบื้องต้น (Assessing) เป็นกระบวนการในการศึกษาข้อมูลเบื้องต้น เพื่อนำมาใช้ในการกำหนดความต้องการในการเปลี่ยนแปลง
2. การวางแผนทาง (Prioritizing) เป็นกระบวนการกำหนดเป้าหมาย จุดประสงค์ และกิจกรรมที่สำคัญในการนิเทศการศึกษา
3. การออกแบบ (Designing) เป็นกระบวนการในการวางแผนหรือวางโครงสร้างระบบ เพื่อก่อให้เกิดผลในการเปลี่ยนแปลง
4. การจัดสรรทรัพยากร (Allocating Resources) เป็นกระบวนการในการจัดสรรทรัพยากร เพื่อให้การนำทรัพยากรไปใช้เกิดประโยชน์สูงสุด
5. การประสานงาน (Coordinating) เป็นกระบวนการในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เวลา วัสดุ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้มีความเหมาะสม เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
6. การอำนวยการ (Directing) เป็นกระบวนการในการสนับสนุนและเกื้อกูลให้การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ทางการนิเทศการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย

จากแนวคิดดังกล่าว พอสรุปได้ว่า กระบวนการนิเทศการศึกษา เป็นการดำเนินการนิเทศทางการศึกษา โดยศึกษานิเทศก์เป็นผู้ยึดถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยลำดับขั้นตอนในการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดการประสานความร่วมมือกันอย่างเป็นระบบ สำหรับกระบวนการนิเทศการศึกษากายในนั้น เป็นการดำเนินงานภายในโรงเรียน ที่มีขั้นตอนต่อเนื่องอย่างเป็นระบบแบบแผนโดยอาศัยหลักการ ทฤษฎีพร้อมด้วยความรู้และความเป็นไปได้ ส่วนการดำเนินงานประกอบด้วย การสำรวจความต้องการจำเป็นของโรงเรียน การวางแผนการนิเทศ การดำเนินการปฏิบัติงาน การประเมินกระบวนการดำเนินงานและผลผลิต การปรับปรุงแก้ไข

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยโดยใช้แนวทางตามที่กรมสามัญศึกษากำหนดไว้ ซึ่งมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสำรวจความต้องการจำเป็นของโรงเรียน

อาคม จันทร์สุนทร (2532 : 28 - 45) ได้กล่าวไว้ว่า ความต้องการจำเป็น หมายถึง ปัญหาหรือสิ่งที่ยังบกพร่องที่หาทำงานไม่บรรลุเป้าหมายที่ต้องการซึ่งจะต้องหาออกมาให้ได้ว่า ปัญหาหรือข้อบกพร่องใด ในส่วนใดมีความจำเป็นที่จะต้องหาทางแก้ไขปรับปรุง การวิเคราะห์หาความต้องการจำเป็นในการจัดนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน

ดังนั้น หมวดวิชาควรทำการสำรวจความต้องการจำเป็นของหมวดวิชา เพื่อใช้เป็นองค์ประกอบในการจัดทำโครงการปฏิบัติงาน ซึ่งรวมถึงโครงการจัดนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนด้วย สำหรับขั้นตอนและวิธีการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นมีกระบวนการใหญ่ ๆ 5 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ขั้นตอนกำหนดเป้าหมาย

ก่อนที่จะดำเนินการสิ่งใดจำเป็นต้องมีเป้าหมาย ซึ่งเป็นความคาดหวังอันเป็นผลสำเร็จของงานในองค์กรนั้น การกำหนดเป้าหมายควรคำนึงถึงนโยบายของหน่วยเหนือ ได้แก่ นโยบายของกรม และถ้าหมวดวิชาจะกำหนดโครงการก็ต้องคำนึงถึงนโยบายของโรงเรียน

2. ขั้นตอนวิเคราะห์องค์ประกอบที่เอื้ออำนวยต่อความสำเร็จตามเป้าหมาย

การที่จะบรรลุเป้าหมายที่ต้องการ แต่ละเป้าหมายต้องอาศัยสิ่งเอื้ออำนวยอยู่หลายประการ ซึ่งเรียกว่า "องค์ประกอบที่เอื้ออำนวยต่อความสำเร็จตามเป้าหมาย"

3. ขั้นตอนจัดลำดับความสำคัญขององค์ประกอบ

เมื่อได้องค์ประกอบที่เื้อออำนวยความสะดวกความสำเร็จตามเป้าหมายโดยครอบคลุมเป้าหมายทั้งหมดแล้ว การจัดลำดับความสำคัญขององค์ประกอบนั้นก็มีเทคนิคต่าง ๆ อาทิ เช่น เทคนิคการระดมสมอง เทคนิคนี้สมาชิกเข้าร่วมประชุมจำนวนประมาณ 7 - 11 คน ำให้ผู้เข้าร่วมประชุมปฏิบัติตามขั้นตอนต่อไปนี้

3.1 สมาชิกแต่ละคนกำหนดความคิดเห็นของตนเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการปฏิบัติงานเพื่อแก้ปัญหาคนละ 1 ความคิดได้โดยเสรี

3.2 ไม่คำนึงถึงข้อจำกัด กฎเกณฑ์ ความเหมาะสม ความเป็นไปได้

3.3 ใช้เวลา 10 นาที

3.4 พิจารณาบททวน ประเมินคุณค่า

3.5 อภิปรายความคิดของแต่ละคนที่ เป็นปัญหา

3.6 ตัดความคิดเห็นที่ไม่เหมาะสมออก

3.7 ยุบรวมความคิดที่มีลักษณะคล้าย ๆ กันเป็นพวกเดียวกัน

3.8 เลือกและปรับปรุงแต่งเอาความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์มาใช้

4. ขั้นวิเคราะห์ทางเลือกหรือกิจกรรมเพื่อดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย

ขั้นตอนนี้เป็นการนำองค์ประกอบที่สำคัญ ๆ และจำเป็นต้องแก้ไขปรับปรุง

มาวิเคราะห์หากิจกรรมหรือวิธีการที่จะ เป็นทางเลือก เพื่อพัฒนาองค์ประกอบจากสภาพปัจจุบันไปสู่สภาพที่คาดหวัง ทั้งนี้โดยการช่วยกันพิจารณาถึงสาเหตุขององค์ประกอบนั้น แล้วหากิจกรรมหรือใช้การแก้ไขนั้นต่อไป ดังตัวอย่าง

ปัญหา	สาเหตุ	แนวทางแก้ปัญหา
1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ฯลฯ	- ครูไม่เข้าใจเทคนิคการสอน - ครูไม่หาความรู้เพิ่มเติมเพื่อพัฒนาอาชีพ - ครูไม่มีความรู้ในการทำและการใช้อุปกรณ์การสอน ฯลฯ	- จัดอบรมครูให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคนิคการสอน - จัดเอกสารเกี่ยวกับการสอนให้ครูศึกษาเพิ่มเติม - ประชุมเชิงปฏิบัติการทำอุปกรณ์และสาธิตการใช้อุปกรณ์การสอน - เชิญวิทยากรมาให้ความรู้

5. ขั้นตอนลำดับความสำคัญของกิจกรรม

ขั้นตอนนี้ เป็นขั้นตอนที่ให้ผู้สมาชิกในกลุ่มนำกิจกรรมในขั้นตอนที่ 4 มาช่วยกันจัดลำดับความสำคัญ เพื่อจะ เลือกกิจกรรมที่เหมาะสมมาจัดดำเนินโครงการปฏิบัติงานต่อไป ในการจัดลำดับความสำคัญของกิจกรรมดังกล่าว มีเกณฑ์ดังนี้

5.1 เป็นกิจกรรมที่ได้ผลที่สุด ได้ผลตรงเป้าหมายที่เป็นผลสุดท้ายมากที่สุด

5.2 เป็นกิจกรรมที่ใช้จ่ายประหยัดที่สุด สามารถใช้ทรัพยากรในที่จำกัดที่มีอยู่ในให้ดำเนินการ ได้ทั้งทรัพยากรบุคคล งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์และเวลา

5.3 เป็นกิจกรรมที่สามารถปฏิบัติได้จริงในสภาพที่เป็นอยู่

จะนับในขั้นตอนนี้พิจารณาเอาเรื่อง “การประชุมปฏิบัติการทำอุปกรณ์และสาธิตการใช้อุปกรณ์” เป็นทางเลือกเพื่อนำไปวางโครงการ สรุปแนวทางตามขั้นตอนทั้ง 5 ขั้นตอนที่ได้นำมาเสนอไว้เป็นการวิเคราะห์หาความต้องการจำเป็น เพื่อให้ได้กิจกรรมหรือทางเลือกที่จะนำไปวางโครงการเพื่อแก้ปัญหาต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนการนิเทศการศึกษา

สังัด อุทรานันท์ (2530 : 136 - 142) ได้กล่าวถึง การวางแผนการนิเทศการศึกษา ไว้ว่า ในการวางแผนการจัดการนิเทศการศึกษา จะต้องคำนึงถึงสิ่งต่างๆต่อไปนี้

1. หลักการทั่วไปเกี่ยวกับการวางแผนการนิเทศการศึกษา
2. การประเมินสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการจำเป็นในการนิเทศการศึกษา
3. การกำหนดจุดมุ่งหมายในการนิเทศการศึกษา
4. การกำหนดทางเลือก (Selecting of Alternatives)
5. การจัดทำโครงการนิเทศ

1. หลักการทั่วไปเกี่ยวกับการวางแผนการนิเทศการศึกษา

1.1 ผู้รับผิดชอบและผู้ร่วมวางแผน

1.1.1 ผู้รับผิดชอบ ผู้รับผิดชอบในการวางแผนการนิเทศนั้น ได้แก่ ผู้บริหาร ทั้งนี้เพราะงานนิเทศนั้นเป็นงานของผู้บริหารโดยตรง

1.1.2 ผู้ร่วมวางแผนงานวางแผนการนิเทศนั้น ได้แก่ ผู้ทำหน้าที่นิเทศ และครูผู้รับการนิเทศ

1.2 ขอบเขตของงานนิเทศการศึกษา

เนื่องจากงานนิเทศนั้น เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นงานนิเทศการศึกษาจึงจะเกี่ยวข้องกับการพัฒนาบุคลากรภายในโรงเรียน ให้มีความสามารถในการทำงาน 2 ลักษณะ คือ

1.2.1 งานวิชาการ ได้แก่ เรื่องที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร การเรียน การสอน การบริการสนับสนุนการเรียนการสอน การส่งเสริมการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน ฯลฯ เป็นต้น

1.2.2 งานบริหารทั่วไป ได้แก่ เรื่องเกี่ยวกับบุคลากร อาคาร สถานที่ ธุรการและการเงิน กิจกรรมนักเรียน และความสัมพันธ์กับชุมชน

1.3 หลักการวางแผนที่ดี

ในการวางแผนที่ดี ผู้ทำหน้าที่วางแผนจะต้องมีความเข้าใจ ดังต่อไปนี้

1.3.1 จะต้องมีความรู้ และเข้าใจงานที่จะทำเป็นอย่างดี

1.3.2 จะต้องมีความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรบุคคลในหน่วยงาน ว่าใครมีความสามารถหรือความชำนาญด้านใดบ้าง

1.3.3 งานที่ทำงานจะต้องมีความยืดหยุ่นเพื่อจะสามารถปรับปรุงแก้ไขบางส่วนได้โดยไม่กระทบกระเทือนต่อเป้าหมายแต่อย่างใด

1.3.4 จะต้องทำให้เกิดความผิดพลาดน้อยที่สุด ฉะนั้นการทำงานไม่ควรจะกำหนดเวลาให้เร่งรัดจนเกินไป เพราะจะทำให้ไม่มีเวลาในการทำงาน และหากเกิดปัญหาหรือเหตุการณ์บางอย่างที่ทำให้เกิดความล่าช้าและไม่ประสบความสำเร็จในการทำงานได้เลย (Black. 1975 : 27)

1.4 ภารกิจในการวางแผน

ภารกิจของบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการวางแผนการนิเทศการศึกษานั้น มีดังนี้

1.4.1 การประเมินสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการจำเป็นในการนิเทศ

1.4.2 การกำหนดจุดมุ่งหมายในการนิเทศ

1.4.3 การกำหนดทางเลือก

1.4.4 การจัดทำโครงการนิเทศ

2. การประเมินสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการจำเป็นในการนิเทศการศึกษา

โดยหลักการในการจัดการนิเทศการศึกษานั้น จะมีจุดเริ่มต้นสภาพที่เป็นปัญหาหรือความต้องการจำเป็นในการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น หากไม่มีปัญหาหรือไม่มีความจำเป็นจะต้องปรับปรุงสิ่งใด ก็ไม่จำเป็นจะต้องมีการนิเทศ เพราะถือว่าการปฏิบัติของบุคลากรฝ่ายต่าง ๆ ที่มีอยู่ได้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพอยู่แล้ว แต่ถ้าหากดำเนินงานในช่วงเวลาต่อไปเกิดปัญหาหรือเกิดความล่าช้าในการทำงานและเป็นผลให้งานไม่มีคุณภาพ ความจำเป็นในการนิเทศก็จะเกิดขึ้นและก่อให้เกิดโอกาสต่อการที่จะทราบปัญหา และความต้องการจำเป็นในการนิเทศการศึกษาได้ 2 ลักษณะคือ

2.1 การศึกษาปัญหาเฉพาะ (Study of Specific Problems) เป็นการศึกษาวิเคราะห์ถึงรายละเอียดของสภาพข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหาเร่งด่วนหรือปัญหาวิกฤตที่บังเกิดขึ้นภายในโรงเรียน หรือหน่วยงาน

2.2 การประเมินความต้องการจำเป็น (Needs Assessment) หมายถึง กระบวนการประเมินช่องว่าง (Gap หรือ Need) ระหว่างผลผลิตที่เป็นอยู่ในปัจจุบันกับผลผลิตที่เราต้องการ จากนั้นจึงจัดช่องว่างเหล่านี้ตามลำดับความสำคัญ และเลือกเอาสิ่งที่มีความสำคัญนำไปปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหาหรือสนองความต้องการเหล่านั้นต่อไป

2.2.1 วิธีการประเมินความต้องการจำเป็น

2.2.1.1 การประเมินความต้องการจำเป็นทางการศึกษา
อย่างน้อยที่สุดควรจะหาข้อมูลจากบุคคล 3 ฝ่าย คือ นักเรียน นักการศึกษา และบุคคลที่อยู่ในชุมชน

2.2.1.2 วิธีการศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นสามารถจัดทำได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม

2.2.2 กระบวนการประเมินความต้องการจำเป็น ค็อพแมน และอิงลิช (Kaufman and English) ได้เสนอกระบวนการประเมินความต้องการจำเป็นอย่างเป็นขั้นตอนดังนี้

2.2.2.1 ระบุความต้องการของนักเรียน

2.2.2.2 ระบุความต้องการของนักการศึกษา

2.2.2.3 ระบุความต้องการของชุมชน

2.2.2.4 ระบุถึงความอยู่รอดและเกณฑ์ที่ต้องการ

สำหรับการจัดอันดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น อาจจะเลือกใช้วิธีการอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือใช้หลาย ๆ วิธีประกอบดังนี้

1. การจัดอันดับโดยให้คณะผู้ทำงานเรียงลำดับความสำคัญของสภาพปัญหาและความต้องการแล้วนำลำดับคะแนนเหล่านั้นมารวมกัน หรือเฉลี่ยเพื่อสรุปความสำคัญของแต่ละรายการว่ารายการใดมีความสำคัญกว่ากัน

2. โดยการวิเคราะห์จากความถี่ของคะแนนสภาพปัญหา หรือความต้องการจำเป็น หรืออาจจะจัดอันดับความสำคัญโดยการประเมินผลจากการตีความในรูปแบบต่าง ๆ

3. โดยการประชุมพิจารณาตัดสิน โดยคณะทำงานหรือคณะผู้เชี่ยวชาญในปัญหาเหล่านั้น ว่าปัญหาและความต้องการจำเป็นในข้อใดมีความสำคัญกว่ากัน

3. การกำหนดจุดมุ่งหมายในการนิเทศการศึกษา

จุดมุ่งหมายมีความสำคัญต่อการทำงานทุกชนิด จุดมุ่งหมายจะเป็นเสมือนทิศทางที่ผู้ปฏิบัติจะต้องดำเนินการไปในทิศทางนั้น

3.1 ลักษณะในการกำหนดจุดมุ่งหมาย

การกำหนดจุดมุ่งหมายในการทำงานของคณะทำงาน ในแต่ละกลุ่มจะมีความแตกต่างกัน เช่น บางกลุ่มอาจจะกำหนดจุดมุ่งหมายในการแก้ปัญหา เป็นการเฉพาะหน้าหรือทันทีทันใด แต่บางกลุ่มอาจจะตั้งเป็นจุดมุ่งหมายระยะยาว หรือบางกลุ่มอาจจะตั้งจุดมุ่งหมายในลักษณะของอุดมคติ แต่บางกลุ่มอาจจะตั้งโดยคำนึงถึงสภาพความเป็นจริง เป็นหลักความแตกต่างของจุดมุ่งหมายจะขึ้นอยู่กับองค์ประกอบของสิ่งต่อไปนี้ คือ

3.1.1 สภาพความสำคัญของปัญหาในแต่ละแห่งถึงแม้จะเป็นปัญหาและความต้องการลักษณะเดียวกัน แต่ความรุนแรงหรือความสำคัญของปัญหาและความต้องการจำเป็นอาจจะแตกต่างกันก็ย่อมทำให้ระดับของการตั้งจุดมุ่งหมายมีความแตกต่างกันด้วย

3.1.2 ประสิทธิภาพและความสามารถในการแก้ปัญหา ของแต่ละกลุ่มในกลุ่มทำงานที่มีประสิทธิภาพในการทำงานมากหรือมีความสามารถในการทำงานสูง ก็จะตั้งจุดมุ่งหมายที่มีความชัดเจน ความเป็นไปได้มาก ลักษณะของจุดมุ่งหมายที่ตั้งขึ้นจะเป็นเป้าหมายระยะยาว มีการทำงานให้บรรลุจุดมุ่งหมายอย่างต่อเนื่อง และระดับของจุดมุ่งหมายไว้สูงกว่ากลุ่มทำงานที่มีประสิทธิภาพน้อย

3.2 หลักในการกำหนดจุดมุ่งหมาย

ในการกำหนดจุดมุ่งหมาย มีหลักในการปฏิบัติหรือควรยึดถือดังนี้ คือ

3.2.1 จุดมุ่งหมายเป็นเรื่องเฉพาะกลุ่ม ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการทำงาน ไม่ใช่เป็นจุดมุ่งหมายของบุคคลภายนอก ซึ่งไม่มีส่วนรับผิดชอบเป็นผู้กำหนดขึ้น

3.2.2 การตั้งจุดมุ่งหมายควรจะคำนึงถึงความสามารถ และทรัพยากรต่าง ๆ ที่สามารถจะระดมมาได้ เพื่อให้จุดมุ่งหมายนั้นเป็นจุดมุ่งหมายที่เป็นจริงและสามารถบรรลุได้

3.2.3 หากการตั้งจุดมุ่งหมายไว้เป็นจุดมุ่งหมายระยะยาว ก็ควรแบ่งให้เป็นจุดมุ่งหมายย่อย ๆ เป็นตอน ๆ เพื่อให้สามารถบรรลุได้โดยง่าย

3.2.4 ความร่วมมือและช่วยกันทำงานจะทำให้การบรรลุจุดหมายเป็นไปได้อย่างง่าย ดังนั้นจึงควรหลีกเลี่ยงการแข่งขัน ควรตระหนักไว้ว่าในการทำงานเป็นกลุ่มนั้น การแข่งขันอาจจะช่วยให้มีผลงานมากขึ้น แต่จะไม่ช่วยให้งานเกิดคุณภาพต่ออย่างไร

4. การกำหนดทางเลือก (Selecting of Alternatives)

ในการทำงาน! เพื่อให้บรรลุเป้าหมายอย่างใดอย่างหนึ่งย่อมสามารถดำเนินการได้หลายแนวทาง ดังนั้น การที่จะตัดสินใจกำหนดทางเลือกใดสำหรับการทำงานก็จำเป็นจะต้องพิจารณาอย่างรอบคอบถี่ถ้วน เพื่อจะได้ทางเลือกที่เหมาะสมและสามารถจะบรรลุเป้าหมายได้อย่างง่าย การเลือกทางเลือกนั้นถือว่าเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นในการทำงานก็เนื่องจากว่าในการทำงานให้บรรลุผลสำเร็จนั้น ไม่จำเป็นจะต้องใช้ทางเลือกทุกทางอาจจะใช้เพียงทางเลือกใดทางเลือกหนึ่งก็เป็นการเพียงพอสำหรับบรรลุเป้าหมายได้ซึ่งทางเลือกบางวิธีการนั้น อาจจะ ไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ หรือหน่วยงานแต่ละแห่งได้ และผู้ปฏิบัติงานแต่ละคนแต่ละกลุ่ม อาจจะ รู้สึกมีความพึงพอใจและสบายใจที่จะ เลือกทางเลือกชนิดใดชนิดหนึ่ง ซึ่งแตกต่างจากคนอื่น หรือ คณะอื่น จะเน้นในภาพปัญหาและความต้องการชนิดเดียวกันคนแต่ละคน หรือแต่ละกลุ่มอาจจะ เลือกวิธีการปฏิบัติในการแก้ปัญหาหรือสนองความต้องการแตกต่างกันไป

4.1 การระบุทางเลือก

หลังจากที่ได้กำหนดจุดหมายอย่างชัดเจนแล้ว งานที่จะต้องทำต่อไปก็คือการระบุทางเลือกในการทำงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายใด ๆ ก็ตามสามารถจะกระทำได้หลายแนวทาง ถ้าหากได้พยายามศึกษาสภาพข้อดีและข้อจำกัดของทางเลือกต่าง ๆ แล้วเลือกเอาสิ่งที่มีความเป็นไปได้สูงส่งนำไปปฏิบัติก็ย่อมจะช่วยให้ประสบความสำเร็จได้เป็นอย่างมาก การระบุทางเลือกกล่าวได้อีกอย่างหนึ่งก็คือการหาทางแก้ปัญหาที่ตนเอง การแก้ปัญหาที่ได้ผลดีนั้น จำเป็นจะต้องแสวงหาข้อมูลต่าง ๆ มากมายที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพื่อจะได้วิธีการที่ดีที่สุดในการแก้ปัญหาภายในเวลาที่กำหนดให้

4.2 การประเมินทางเลือก

ในการแก้ปัญหาเก่า ๆ อาจจะใช้ประสบการณ์เดิมมาทำการแก้ปัญหาหรือบางครั้งอาจจะทำการปรับปรุงแก้ไขวิธีการบางอย่างมาใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์ใหม่ได้แต่สำหรับ

ปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นก่อนที่จะเลือกตัดสินใจก็จำเป็นจะต้องแสวงหาข้อมูลต่าง ๆ ให้ความชัดเจน ให้ความมากที่สุด เช่น ข้อมูลจากประสบการณ์เดิม นโยบายของหน่วยงานความจำกัดของทรัพยากร ความจำกัดในเรื่องการเงิน วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ ตลอดจนถึงความมุ่งหวังของผู้ปฏิบัติ สำหรับการประเมินนั้นควรใช้หลักอย่างน้อย 2 ประการ คือ ความเป็นไปได้ (Possibility) ของทางเลือกในการที่จะทำให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ และอีกประการหนึ่งก็คือ สภาพทรัพยากร (Resources) ที่มีอยู่ในหน่วยงานจะมีความสามารถแก้ปัญหาด้วยวิธีการนั้น ๆ ได้ดีเพียงใด

สำหรับเกณฑ์การพิจารณาในการเลือกตัดสินใจ เกี่ยวกับทางเลือกต่าง ๆ นั้น อาจจะใช้เกณฑ์ "ความพึงพอใจ" (Satisfying) มาเป็นหลักในการพิจารณาก็ได้ การใช้เกณฑ์แห่งความพึงพอใจเป็นที่นิยมและใช้กันเป็นที่แพร่หลายโดยทั่วไป การที่เกณฑ์ความพึงพอใจได้รับความสนใจเป็นอย่างมากก็เนื่องจากการทำงานทุกอย่างนั้น มักจะต้องการผลงานตามจุดประสงค์ โดยการลงทุนให้ต่ำสุด แต่ในความเป็นจริงนั้นคัมค่าในการลงทุนในทัศนะของแต่ละคนอาจจะไม่เหมือนกัน ฉะนั้นการตัดสินใจด้วยความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติงานนั้น จึงเป็นอีกวิธีการหนึ่งที่ใช้ในการกำหนดทางเลือก การใช้ระดับความพึงพอใจนี้ สามารถจะตั้งระดับความพึงพอใจได้ทั้งในเรื่องของปริมาณและเรื่องของคุณภาพซึ่งวิธีการประเมินทางเลือก ครุฑช็อคดอนเนล และ ันริช (Koontz, O Donell and Weinhrich. 1982) กล่าวว่า มี 3 วิธี คือ

1. การใช้ประสบการณ์ (Experience) เป็นการใช้ประสบการณ์ในอดีตมาเป็นข้อมูลสำหรับวินิจฉัย ในบางโอกาสการใช้ประสบการณ์เดิมเป็นเรื่องที่ได้ผลดีมาก แต่บางคนก็ไม่ประสบความสำเร็จโดยวิธีการนี้ การใช้ประสบการณ์ในอดีตจะช่วยให้เราตระหนักถึงความสำเร็จและความล้มเหลวในการทำงานแต่ละอย่าง และนำประสบการณ์นี้มาเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาตัดสินใจเกี่ยวกับทางเลือก การใช้ประสบการณ์เดิมเป็นเครื่องตัดสินใจข้อจำกัดหลายลักษณะ คือ คนเราไม่สามารถจดจำความสำเร็จหรือความล้มเหลวในอดีตได้ทั้งหมด เพราะฉะนั้นจึงทำให้ได้ข้อมูลที่ไม่เป็นการเพียงพอสำหรับการตัดสินใจประสบการณ์ในอดีตอาจไม่เหมาะสมสถานการณ์เป็นปัญหาคณิตศาสตร์ การตัดสินใจที่ดีจึงควรใช้ เหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับอนาคตจะดีกว่าใช้ประสบการณ์ในอดีต อย่างไรก็ตาม การใช้ประสบการณ์ในอดีตมาเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาก็ยังมีความสำคัญอยู่มาก

โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการทำงานบางอย่างถ้าไม่มีข้อมูลอยู่เลย จะพบว่ามีความยุ่งยากยิ่งกว่าการใช้ประสบการณ์เดิม หรืออาศัยข้อมูลในอดีตมาเป็นพื้นฐานในการพิจารณาเสียอีก

2. การทดลอง (Experimentation) วิธีการเลือกทางเลือกที่สามารถตัดสินใจได้ข้อมูลอย่างชัดเจนที่สุดวิธีการหนึ่ง ก็คือการทดลองเพื่อให้เห็นว่าหากทำแล้วจะได้ผลอย่างไร การทดลองโดยมากจะใช้ในการทำงานทางวิทยาศาสตร์ การใช้การทดลองมาเป็นข้อมูลสำหรับการตัดสินใจเกี่ยวกับทางเลือกนั้น ค่อนข้างเป็นวิธีการที่แพงกว่าวิธีการอื่นใด ในกรณีที่เป็นงานที่ต้องใช้การลงทุนอย่างมหาศาล การทำการทดลองก็จะเป็นวิธีการที่มีความเหมาะสมที่สุดที่จะไม่ให้เกิดความล้มเหลวหรือผิดพลาดในการทำงาน การใช้วิธีการทดลองอาจจะมีข้อจำกัดอยู่บ้างในเรื่องเทคนิควิธีการทดลอง ซึ่งเป็นการทำงานในสภาพการณ์ในขอบเขตจำกัด ในสถานการณ์จริงอาจจะไม่เป็นไปตามการทดลองก็ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการทำงานที่เกี่ยวข้องกับคนมักจะมีความผันแปรกับลักษณะของผู้ปฏิบัติงานอยู่เป็นอย่างมาก

3. วิธีวิจัยและวิเคราะห์ เป็นวิธีการที่ใช้อย่างได้ผลในการเลือกทางเลือกนั้นก็คือ การวิเคราะห์และวิจัย การดำเนินการประเมินทางเลือกโดยวิธีการวิเคราะห์หรือวิจัยนั้น จะทำโดยการแยกองค์ประกอบออกเป็น ส่วน ๆ แล้วทำการศึกษาวิเคราะห์องค์ประกอบแต่ละส่วนทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพเพื่อให้ทราบว่าในแต่ละทางเลือกนั้น ทางเลือกใดมีความเป็นไปได้สูงกว่าทางเลือกอื่น การประเมินทางเลือกโดยกระบวนการวิจัย คือว่าเป็นวิธีการที่ได้ข้อมูลที่มีความถูกต้องมากกว่าการใช้ประสบการณ์ และเป็นวิธีการที่ลงทุนต่ำกว่าการดำเนินการทดลอง ดังนั้น วิธีการประเมินทางเลือกนั้น จึงนิยมใช้วิธีการวิเคราะห์หรือวิจัยมากกว่าวิธีการอื่น ๆ

5. การจัดทำโครงการพิเศษ

5.1 ความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับโครงการ

หลังจากเราได้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ ได้จัดมุ่งหมายที่ชัดเจน และได้ทางเลือกในการปฏิบัติงานแล้ว งานที่จะต้องทำในขั้นสุดท้ายของการวางแผนการพิเศษคือการจัดทำโครงการพิเศษ

จากประสบการณ์ที่ผู้วิจัยมีความเกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือหน่วยงาน และโรงเรียนต่าง ๆ ทำการวางแผนการพิเศษการศึกษา ได้พบว่า โดยทั่วไปยังมีความเข้าใจสับสน

เกี่ยวกับโครงการนี้เทศกับโครงการบริหาร และมีความไม่เข้าใจเกี่ยวกับคำศัพท์บางคำ คือ คำว่า "แผนงาน" "โครงการ" และ "กิจกรรม" อยู่เป็นจำนวนมาก จึงสมควรจะทำความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งเหล่านี้ ดังนี้คือ

5.1.1 ความแตกต่างของโครงการนี้เทศกับโครงการบริหาร ในเรื่องความสัมพันธ์และความแตกต่างของการบริหารและการนี้เทศนั้น ความแตกต่างโครงการนี้เทศกับโครงการที่ เกี่ยวข้องกับการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น แต่โครงการบริหารนั้นจะ เป็นโครงการที่ เกี่ยวข้องกับการทำงานซึ่งผู้ปฏิบัติงานนั้นได้ใช้ความรู้ความสามารถเดิมที่มีอยู่โดยไม่มีใครมาให้ความช่วยเหลือแนะนำแต่ประการใด ยกตัวอย่างเช่น โครงการจัดหาหนังสือเข้าห้องสมุดของโรงเรียนโครงการบริการสื่อการเรียนการสอน เป็นต้น

5.1.2 ความหมายของคำศัพท์ที่เกี่ยวข้อง ในการวางแผนการทำงาน มีคำศัพท์ที่จำเป็นจะต้องเข้าใจ 4 คำ คือ แผน แผนงาน โครงการ และกิจกรรม ซึ่งแต่ละคำ มีความแตกต่างกัน

5.2 การเขียนโครงการนี้เทศ

ในการจัดทำหรือเขียนโครงการนี้เทศนั้น ดำเนินการเช่นเดียวกันกับการเขียนโครงการโดยทั่ว ๆ ไป คือ ผู้บริหารจำเป็นจะต้องมอบงานให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลให้ทำหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินงาน เมื่อมีผู้รับผิดชอบแล้วก็ดำเนินการเขียนรายละเอียดเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติงาน

การดำเนินการปฏิบัติงาน

ผู้รับผิดชอบ นำโครงการที่จัดเตรียมไว้มาปฏิบัติ โดยดำเนินการตามขั้นตอนและวิธีการที่กำหนดไว้แล้วในโครงการนั้น ในระหว่างดำเนินการ ผู้นี้เทศจะต้องควบคุมคุณภาพ สนับสนุนและประสานงาน รวมทั้งอาจจะต้องดำเนินการเพื่อให้ความรู้ เทคนิคหรือทักษะ เฉพาะอย่างที่เป็น แก่ผู้ปฏิบัติตามโครงการด้วย ในขณะเดียวกัน ผู้บริหารจะต้องให้การสนับสนุน ช่วยเหลือและให้กำลังใจแก่คณะผู้ดำเนินการทุกฝ่ายตลอดเวลา เพื่อเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน

ซึ่งส่งต่อ อุตหรณ์ท์ (2530 : 125 - 131) ได้กล่าวถึงการดำเนินการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน สามารถดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอนดังนี้ คือ

- ขั้นที่ 1 การวางแผนการนิเทศ
- ขั้นที่ 2 การให้ความรู้ก่อนดำเนินการนิเทศ
- ขั้นที่ 3 การดำเนินการปฏิบัติงานนิเทศ
- ขั้นที่ 4 การสร้างเสริมกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานนิเทศ
- ขั้นที่ 5 การประเมินผลการนิเทศ

หลักในการดำเนินงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ตามขั้นตอนที่กล่าวมานี้จะมีลักษณะเดียวกันกับกระบวนการนิเทศการศึกษา ดังนั้นในเรื่องนี้จะกล่าวถึงเฉพาะข้อเสนอแนะบางประการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนเท่านั้นดังนี้

1. ขั้นการวางแผนการนิเทศ

ในการวางแผนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน มีข้อควรปฏิบัติดังนี้

1.1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการร่วมกันของบุคลากร

ผู้เกี่ยวข้อง ยังไม่ทราบว่า เป็นปัญหาหรือยังไม่เห็นความจำเป็นที่จะต้องกระทำ ครูและบุคลากร เหล่านั้นก็มักจะ ไม่ให้ความสำคัญหรือไม่มีความสนใจในการปฏิบัติงาน ดังนั้นในการวางแผนงาน จึงควรจัดให้มีการประชุมชี้แจง ประชุมระดมความคิดเห็น หรือวิธีการอื่นใดก็ได้ เพื่อให้ครูผู้รับการนิเทศได้รับรู้ว่าเขาเอง เป็นบุคคลหนึ่งที่จะต้องร่วมแก้ปัญหาหรือดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใด เพื่อให้คุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนดีขึ้นกว่าเดิม

1.2 เมื่อผู้เกี่ยวข้องทั้ง 3 ฝ่าย คือ ผู้บริหาร ผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศได้รับรู้ และยอมรับสภาพปัญหาและความต้องการร่วมกันแล้ว ผู้ดำเนินการนิเทศก็จะเป็นผู้นำในการวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา กำหนดจุดประสงค์ กำหนดทางเลือกในการแก้ปัญหาหรือกำหนดทางเลือกสำหรับการดำเนินการนิเทศ

1.3 หลังจากการดำเนินการวางแผนการนิเทศ จนกระทั่งได้แนวทางในการดำเนินการแล้ว ก็จะต้องจัดสรรบุคลากรและมอบหมายงานให้บุคลากรฝ่ายต่าง ๆ รับผิดชอบ

ในขั้นตอนนี้ผู้บริหารจะต้องรับรู้ถึงบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของบุคลากรฝ่ายต่าง ๆ จากนั้นจึงให้ความสนใจและคอยเอาใจใส่ต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรเหล่านี้โดยตลอดโครงการ

2. ขั้นการให้ความรู้ก่อนการนิเทศ

การที่จะดำเนินการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้รับการนิเทศหรือจะให้ผู้รับการนิเทศปฏิบัติงานอย่างใด ก็จำเป็นจะต้องให้ความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่จะปฏิบัติเสียก่อนสำหรับขั้นตอนนี้ มีข้อเสนอแนะในการดำเนินงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ดังนี้

2.1 การให้ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานก่อนที่จะดำเนินการปฏิบัติจริงนั้นอาจดำเนินการโดยบุคลากรภายในโรงเรียนที่มีความรู้ความสามารถในเรื่องนั้น ๆ หรืออาจจะเชิญวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิจากหน่วยงานภายนอกก็ได้

2.2 ในกรณีที่เชิญวิทยากรจากภายนอกมาให้ความรู้ นั้น ผู้บริหารจำเป็นจะต้องมอบหมายให้ผู้หนึ่งผู้ใดหรือมอบหมายให้คณะผู้นิเทศ เป็นผู้ติดตามแนวความคิดจากวิทยากร เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติที่ถูกต้อง

2.3 ผู้บริหารโรงเรียนแม้จะไม่อยู่ในฐานะเป็นผู้ดำเนินการให้ความรู้หรือได้มอบหมายให้ผู้อื่นรับผิดชอบโครงการนิเทศไปแล้วก็ตาม หากเป็นไปได้ผู้บริหารโรงเรียนควรจะร่วมรับฟังวิทยากรใหม่ ๆ จากวิทยากรไปพร้อม ๆ กับครูผู้รับการนิเทศด้วย การเข้าร่วมกิจกรรมของผู้บริหารจะบังเกิดผลดี 3 ประการ คือ

2.3.1 ทำให้ผู้บริหารมีความเข้าใจถึงหลักการหรือแนวความคิดใหม่ที่ครูและบุคลากรในโรงเรียนจะได้ปฏิบัติอันจะก่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการปฏิบัติงาน

2.3.2 หากเกิดปัญหาหรืออุปสรรคใดหรือต้องการความช่วยเหลือสิ่งใด ผู้บริหารสามารถจะตัดสินใจช่วยเหลือได้อย่างถูกต้องทันที

2.3.3 การเข้าร่วมกิจกรรมของผู้บริหารจะมีผลต่อความเอาใจใส่และความตั้งใจของผู้รับการนิเทศ ทั้งนี้เพราะครูและบุคลากรต่าง ๆ โดยทั่วไปจะมีความยำเกรงผู้บริหารโรงเรียน

2.4 หลังจากการให้ความรู้การนิเทศได้เสร็จสิ้นลงไปแล้ว ก่อนจะสิ้นสุดรายการควรจัดให้มีช่วงเวลาสำหรับสร้างข้อตกลงในการทำงานด้วย ข้อตกลงนี้จะเป็นเสมือนแนวทาง

ในการทำงานและจะเป็นเสมือนกฎหรือระเบียบหรือสัญญาต่อกัน ซึ่งจะส่งผลต่อความตั้งใจและ
เอาจริงกับการปฏิบัติงานของผู้รับการนิเทศเป็นอย่างมาก

3. ขั้นตอนการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษา

ในขณะที่ผู้รับการนิเทศได้ลงมือปฏิบัติงานตามที่ได้รับรู้มาแล้ว ผู้นิเทศก็จะหา
หน้าที่นิเทศการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของตน ส่วนผู้บริหารก็จะคอยสนับสนุนให้การปฏิบัติงานนิเทศ
ดำเนินการไปอย่างมีประสิทธิภาพ ในการดำเนินการนิเทศงานนั้นมีข้อเสนอแนะต่อการปฏิบัติงาน
ดังนี้

3.1 การนิเทศงานของผู้นิเทศนั้น ควรดำเนินการไปตามข้อตกลงที่ได้ทำร่วมกัน
ในขั้นที่ 2 การทำนอกเหนือจากข้อตกลงร่วมกันจะทำให้ผู้รับการนิเทศไม่มีความไว้วางใจในตัว
ผู้นิเทศได้

3.2 ถึงแม้ผู้ปฏิบัติงาน พร้อมทั้งจะรับการนิเทศแล้วก็ตามก่อนที่จะลงมือนิเทศควรจะได้
ได้ดำเนินการวางแผนร่วมกันระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศเสียก่อน การวางแผนร่วมกันนี้จะ
ช่วยสร้างความคุ้นเคยและสร้างความไว้วางใจต่อผู้นิเทศเป็นอย่างมาก

3.3 เมื่อถึงเวลาเข้าทำการนิเทศก็ควรจะเข้าไปพร้อมกับครูและควรออกจาก
ห้องเรียนพร้อมกับครูผู้รับการนิเทศ การเข้าห้องสอนเข้าและออกจากห้องสอนก่อนกำหนดจะสร้าง
ความรู้สึกหวาดระแวงให้แก่ผู้รับการนิเทศได้

3.4 ขณะทำการสังเกตพฤติกรรมการสอน ถ้าหากพบว่าครูทำการสอนผิดโปรด
อย่าหักท้วงเป็นอันขาด การหักท้วงความผิดพลาดขณะที่ครูกำลังสอนจะสร้างความไม่พอใจแก่ครู
รับการนิเทศและทำให้นักเรียนเสื่อมศรัทธาต่อครู สิ่งที่ต้องการก็คือควรพูดกับครูเป็นส่วนตัว หลัง
จากการสอนได้ผ่านไปแล้ว และให้ครูดำเนินการแก้ไข หรือชี้แจงข้อผิดพลาดแก่นักเรียนด้วยตัว
ของเขาเอง

3.5 ควรใช้เทคนิควิธีการนิเทศหลาย ๆ แบบและควรให้มีการเปลี่ยนบทบาท
ในการนิเทศบ้าง เช่น ให้ไปสังเกตการสอนของเพื่อนครูในห้องอื่น เพื่อเปลี่ยนบทบาทเป็นผู้นิเทศ
และขณะเดียวกันจะได้แนวคิดหรือเทคนิควิธีการสอนจากครูคนอื่นอีกด้วยซึ่งวิธีการนี้ถือว่าเป็นการ
นิเทศโดยทางอ้อม

3.6 การให้ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) แก่ผู้รับการนิเทศควรเป็นไปด้วยความเที่ยงธรรม ไม่ลำเอียง และควรจะให้ข้อมูลทั้งส่วนที่ดี ซึ่งควรรักษาไว้ และส่วนบกพร่องซึ่งจะสมควรจะทำการแก้ไขปรับปรุงควบคู่กันไป

3.7 ในการปฏิบัติงานนิเทศควรจะได้นำเอาวิธีการที่เหมาะสมมาใช้ ซึ่งวิธีการที่อยากเสนอแนะให้นำมาใช้ก็คือ การนิเทศแบบคลัสเตอร์และการนิเทศโดยยึดจุดประสงค์แต่ถ้าหากจะนำเอาวิธีการอื่นมาใช้ หรือจะพัฒนาวิธีการขึ้นใหม่ก็จำเป็นจะต้องคำนึงถึงหลักการนิเทศสมัยใหม่ เป็นประการสำคัญ

4. การสร้างเสริมกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานนิเทศ

ในการสร้างเสริมกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานนิเทศ มีข้อเสนอแนะดังนี้

4.1 ผู้ที่มีบทบาทในการสร้างเสริมกำลังใจก็คือ ผู้นิเทศซึ่งจะทำการสร้างเสริมกำลังใจแก่ผู้รับการนิเทศ และอีกผู้หนึ่งที่มีความสำคัญมากก็คือผู้บริหาร ซึ่งจะต้องสร้างเสริมกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานนิเทศทั้งหมด คือทั้งผู้ให้การนิเทศและผู้รับการนิเทศ

4.2 การสร้างเสริมกำลังใจของผู้นิเทศนั้น จะทำได้โดยใช้หลักมนุษยสัมพันธ์ สร้างความคุ้นเคยเป็นกันเองและวางตัวอยู่ในฐานะผู้ร่วมงาน ไม่ใช่ฐานะผู้บังคับบัญชา

4.3 การสร้างเสริมกำลังใจของผู้บริหารโรงเรียน สามารถทำได้โดยการให้ความสนใจและสนับสนุนการปฏิบัติงาน และเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ในการนิเทศเท่าที่สามารถทำได้

4.4 ผู้บริหารจะต้องระวังในการห้ามปรามขวัญของผู้ปฏิบัติงาน ทั้งผู้ให้การนิเทศและผู้รับการนิเทศ เมื่อสร้างขวัญและกำลังใจในการนิเทศขึ้นแล้วก็ห้ามทำลายขวัญอย่างเด็ดขาด สิ่งสำคัญที่เป็นตัวทำลายขวัญของผู้บริหารพึงระมัดระวังอย่างยิ่งก็คือ "มาตรการการให้ความดีความชอบเป็นกรณีพิเศษ" ผู้บริหารควรจดจำสูตรไว้ว่า "ถ้าหากดำเนินการพิจารณาให้ความดีความชอบอย่างไม่เป็นธรรมแล้ว ท่านจะได้มิตรเทียม 1 คน และศัตรูอีก 6 คน"

5. การประเมินผลการนิเทศ

การประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียนนั้น อาศัยหลักการและวิธีการเดียวกันกับการประเมินผลการนิเทศโดยทั่วไป โดยมีหลักการสำคัญบางประการที่แตกต่างกัน คือ

5.1 การประเมินผลการนิเทศควรดำเนินการประเมินผลผลิต กระบวนการและปัจจัยป้อนเข้านี้ โดยให้ความสำคัญมากที่สุดในผลผลิต ให้น้ำหนักความสำคัญรองลงมาในส่วนของกระบวนการทำงาน สำหรับปัจจัยป้อนเข้านี้ให้ความสำคัญน้อยที่สุด

5.2 ในส่วนของผลผลิตนั้นให้ประเมินผลที่เกิดขึ้นกับผู้รับการนิเทศโดยตรง ไม่จำเป็นต้องประเมินคุณภาพของนักเรียน ซึ่งเป็นผลจากการปฏิบัติงานของผู้รับนิเทศทั้งปี เพราะคุณภาพของนักเรียนนั้นจะขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่น ๆ อีกมาก ในส่วนของกระบวนการปฏิบัติงานนั้นควรมุ่งเน้นพฤติกรรมในการทำงานร่วมกัน สำหรับขอบเขตของการประเมินนั้นควรประกอบไปด้วยตัวแปรต่าง ๆ

5.3 ผลที่ได้จากการประเมินควรจะได้นำมาเป็นพื้นฐานสำหรับการตัดสินใจในการปฏิบัติงานนิเทศต่อไปอีก นั่นคือ หากได้ผลดีแล้วก็ดำเนินการนิเทศต่อไปอีกจนกระทั่งบรรลุเป้าหมายสูงสุด คือผู้รับการนิเทศได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเป็นการถาวรหรือสามารถช่วยเหลือตนเองได้แล้ว สำหรับกรณีที่ ไม่ได้ผลตามจุดมุ่งหมายก็ต้องดำเนินการปรับปรุงแก้ไขส่วนที่บกพร่องหรือมีจุดอ่อนต่อไป

ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินการปฏิบัติงาน

สัจด์ อุทรานันท์ (2530 : 177 - 178) ได้กล่าวไว้ว่า หลังจากได้สร้างความเข้าใจ และสร้างข้อตกลงในการทำงานร่วมกันเรียบร้อยแล้ว ขั้นตอนต่อไปก็จะเป็นขั้นตอนของการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษา ในขั้นตอนนี้จะมีความสลับซับซ้อนมากกว่าขั้นตอนอื่น เนื่องจากมีความเกี่ยวข้องกับบุคคลหลายฝ่าย ประกอบด้วยกิจกรรมที่จำเป็นหลายชนิด และจะต้องใช้เวลายาวนานจนกว่าจะบรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

อาคม จันทรสุนทร (2532 : 69 - 84) ได้กล่าวไว้ว่า การดำเนินการปฏิบัติงานเป็นขั้นตอนการนำโครงการนิเทศงานวิชาการที่ได้รับการอนุมัติให้ดำเนินงานได้แล้ว ไปสู่การปฏิบัติ เพื่อให้เกิดผลตามวัตถุประสงค์ของโครงการที่ตั้งไว้ในการดำเนินงานนั้น ผู้รับผิดชอบควรจะได้ดำเนินการเป็น 3 ตอน ดังนี้

1. การเตรียมการ
2. การลงมือปฏิบัติ
3. การรายงานผลการปฏิบัติ

1. การเตรียมการ

การดำเนินงานในขั้นเตรียมการ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

1.1 การจัดทำรายละเอียดในการปฏิบัติงาน หมายถึง การกำหนดงานย่อยที่ต้องปฏิบัติในแต่ละขั้นตอนในวิธีดำเนินงาน เพื่อให้ทราบว่างานย่อยอะไรบ้างที่ต้องปฏิบัติระยะเวลาดำเนินการ และผู้รับผิดชอบ เป็นต้น

1.2 การประสานงานกับผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินงาน หลังจากได้รายละเอียดในการปฏิบัติงานแต่ละขั้นตอนดังกล่าวมาแล้ว ผู้รับผิดชอบโครงการควรจะได้นำรายละเอียดดังกล่าวมาสำรวจอีกครั้งหนึ่ง เพื่อแต่งตั้งบุคลากรเหล่านั้นเข้ากับกลุ่มงานที่ระบุไว้ เสร็จแล้วให้จัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานของโครงการตามระเบียบปฏิบัติราชการ และจุดสำคัญในขั้นตอนนี้คือการประสานงานกับผู้เกี่ยวข้องทั้งตามที่ระบุไว้ในคำสั่งแต่งตั้ง และที่ระบุไว้ในการจัดทำรายละเอียด เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องเหล่านั้นได้เตรียมตัวและทีมงานในการดำเนินงานตามโครงการต่อไป และหากมีการประชุมเพื่อปรึกษาหารือ เพื่อเตรียมงานก็ควรจะให้กลุ่มผู้รับผิดชอบแต่ละงานได้ชี้แจงงานให้ทุกคนได้รับทราบ ตลอดจนขอความร่วมมือในการปฏิบัติงานต่อไป

2. การลงมือปฏิบัติ ในขั้นตอนลงมือปฏิบัติงานตามโครงการนี้ มีการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องอยู่ 4 ลักษณะ คือ

- 2.1 การปฏิบัติตามรายละเอียดที่กำหนดไว้
- 2.2 การติดตาม ควบคุม และกำกับงาน
- 2.3 การประสานสัมพันธ์
- 2.4 การเตรียมสร้างขวัญและกำลังใจ

3. การรายงานผลการปฏิบัติงาน ในการรายงานผลการปฏิบัติงานนั้น อาจจะกระทำได้ในสองลักษณะ คือ การรายงานผลการปฏิบัติงานระหว่างการดำเนินงาน และเมื่อสิ้นสุดการดำเนินงานแล้ว

3.1 การรายงานผลการปฏิบัติงานระหว่างการดำเนินงาน การรายงานผลระหว่างการดำเนินงานส่วนใหญ่จะเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในแบบการควบคุม กำกับกับการปฏิบัติงาน เพื่อให้ทราบว่าในระหว่างการดำเนินงานนั้นมีปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานอย่างไร หรือเพื่อ

รายงานผลความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานมากน้อยเพียงใด เป็นต้น นอกจากนี้ผู้ปฏิบัติงานอาจจะมีการรายงานผลด้วยวาจา หรือนับถือเป็นรายงานเพื่อเสนอผู้รับผิดชอบโครงการหรือผู้บังคับบัญชาได้รับทราบ อย่างไรก็ตามในการรายงานผลการปฏิบัติงานระหว่างการดำเนินงานนี้ ควรจะมีแบบรายงานผลประจำเดือนเพื่อให้เห็นภาพรวมการปฏิบัติงานประจำเดือนในการปฏิบัติงาน ดังตัวอย่างแบบฟอร์มที่จะเสนอแนะต่อไป

3.2 การรายงานผลการปฏิบัติงานเมื่อสิ้นสุดการดำเนินงาน การรายงานผลการปฏิบัติงานเมื่อสิ้นสุดการดำเนินงานนี้จุดมุ่งหมายสำคัญ เพื่อรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างการปฏิบัติงานเพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลในการประเมินโครงการต่อไป

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินกระบวนการดำเนินงานและผลผลิต

กิตติมา ปรีดีดิลก (2532 : 312 - 322) ได้กล่าวไว้ว่า การประเมินผลงาน หมายถึง การตีค่าผลงานซึ่งดำเนินการไปแล้วว่า ยังเกิดผลตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้เพียงใด การประเมินผลเป็นกระบวนการภายหลังการวัด ซึ่งมักจะออกมาในรูปของปริมาณและจำนวน มากน้อยของการวัด และนำผลการวัดมาตีค่าว่าได้ผลดีเพียงใด เป็นที่พอใจหรือไม่ ดังนั้น เมื่อกล่าวถึงการประเมินผลก็มักจะกล่าวถึงเทคนิควิธีการในการวัดควบคู่กันไปด้วย

การประเมินผลงานนิเทศการศึกษา เป็นกระบวนการต่อเนื่องจากการวางแผนและการวางโครงการนิเทศการศึกษา จุดประสงค์ของการประเมินผลก็เพื่อต้องการทราบว่าผลงานที่ปฏิบัติไปตามแผนหรือโครงการนั้นได้ผลดีเพียงใด ตรงตามเป้าหมายที่ตั้งไว้หรือไม่

การดำเนินงานที่ดีย่อมมีการประเมินผล และติดตามผลอยู่เสมอ งานนิเทศการศึกษา ก็เช่นเดียวกัน การประเมินผลจะช่วยให้ศึกษานิเทศก์ได้ทราบในสิ่งต่อไปนี้

1. ผลงานที่ดำเนินไปเป็นระยะ ๆ นั้นได้ผลดีหรือไม่ มีปัญหาและข้อควรแก้ไขอย่างไร
2. งานที่ทำได้รับความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้องมากน้อยเพียงใด และควรจะปรับปรุงอย่างไร
3. ผู้ร่วมงานมีศรัทธาในการทำงานมากน้อยเพียงใด ทั้งงานของคณะและรายบุคคล
4. วิธีการปฏิบัติงาน กำลังคน กำลังเงิน และวัสดุอุปกรณ์ เป็นต้น เหมาะสมแก่งานหรือไม่เพียงใด
5. งานที่กำลังปฏิบัติอยู่นั้นเป็นประโยชน์แก่ครู นักเรียน และของคณะมากน้อยเพียงใด

หลักการประเมินผลงานนิเทศการศึกษา

การประเมินผลงานจะได้ผลเนื่องมาจากการร่วมมือกันด้วยดี ศึกษาวิเคราะห์หาทาง
ให้คณะครูทราบว่า การประเมินผลงานทำขึ้นเพื่อบำรุงปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้นได้มุ่งที่จะ
จับผิดใคร และศึกษานิเทศก์ไม่ควรประเมินผลของครูโดยลำพังตนเองเสมอไป เพราะอาจจะยึดถือ
ตนเองเป็นหลัก อาจมีความลำเอียง ซึ่งจะได้ข้อเท็จจริงเท่าที่ควร ศึกษาวิเคราะห์หาทาง
ให้ครูรู้จักประเมินผลร่วมกัน เมื่อพบข้อบกพร่องก็แก้ไขปรับปรุง การประเมินผลที่ดีควรมีลักษณะดังนี้

1. ตั้งอยู่บนรากฐานแห่งความเป็นจริง
2. ตรงกับจุดมุ่งหมายของการศึกษา
3. มีการประเมินหลาย ๆ ด้าน
4. ประเมินผลของการวิเคราะห์ที่ได้มา
5. ประเมินผลติดต่อกันสม่ำเสมอ ✓
6. ยืดหยุ่นได้
7. ใช้เครื่องมือในการประเมินผลที่เหมาะสม ✓
8. มีสื่อความหมายชัดเจน เข้าใจง่าย

ประเภทของการประเมินผล

ลักษณะของการประเมินผลงานนิเทศการศึกษา อาจแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. การประเมินผลการปฏิบัติงาน (Formative Evaluation) ศึกษาวิเคราะห์หาทาง
ทำการประเมินผลเป็นระยะ ๆ การประเมินผลการปฏิบัติงานเป็นระยะ ๆ มี 2 แบบ คือ การ
ประเมินผลว่ากิจกรรมต่าง ๆ ได้ดำเนินไปมากน้อยเพียงไร (Implementation Evaluation)
และการประเมินผลความก้าวหน้าของการปฏิบัติงาน (Progress Evaluation)
2. การประเมินผลเมื่อสิ้นสุดโครงการ (Summative Evaluation) เพื่อสำรวจผล
การปฏิบัติงานทั้งหมดว่าตรงกับจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้เพียงไร

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผล

เครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผลงานนิเทศการศึกษามีอยู่หลายแบบ การจะใช้เครื่องมือใดในการประเมินจะต้องพิจารณาจุดมุ่งหมายและเป้าหมายของโครงการนิเทศ เครื่องมือที่ใช้วัดและประเมินผลงานนิเทศการศึกษาที่ใช้กันอยู่ทั่วไปมีดังนี้

1. แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการประเมินผลงานที่ใช้กันแพร่หลายมาก

เป็นเครื่องมือที่ใช้วัดความรู้สึก ความคิดเห็น ความต้องการของบุคคลในเรื่องต่าง ๆ ลักษณะของแบบสอบถามอาจเป็นการสอบถาม เพื่อวัดปริมาณความมากน้อยของความรู้สึก ความพอใจ ความต้องการในรูปแบบ มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) หรือวัดความคิดเห็นในรูปแบบการเลือกตอบ (Multiple-Choice) หรือแบบคำถามปลายเปิด (Open-Ended) แบบสอบถามนี้สามารถใช้ได้กว้างขวางในกิจกรรมการนิเทศการศึกษาหลายประเภท ศึกษาในเขตควรระวังในเรื่องการสร้างแบบสอบถามให้มีเนื้อหาที่ต้องการวัด หรือประเมินผลตรงกับจุดมุ่งหมาย การเขียนแบบสอบถามต้องใช้อาษาที่อ่านเข้าใจง่าย สื่อความหมายได้ และเขียนคำชี้แจงในการตอบแบบสอบถามให้ชัดเจน

2. แบบทดสอบ เป็นเครื่องมือที่ใช้วัดผลการเรียนของนักเรียน วิธีใช้แบบทดสอบนี้จะต้องนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่มีตั้งไว้ 4 ลักษณะ คือ

2.1 เปรียบเทียบผลกับเกณฑ์ปกติ (Norms) ของแบบทดสอบ

2.2 เปรียบเทียบระหว่างก่อนการทำการกิจกรรมและหลังการทำการกิจกรรม (Pre-Test and Post-Test)

2.3 เปรียบเทียบระหว่างกลุ่มที่ใช้กิจกรรมและกลุ่มที่ไม่ใช้กิจกรรม (Controlled Group and Experiment Group)

2.4 เปรียบเทียบระหว่างกลุ่ม 2 กลุ่ม โดยทดสอบก่อนและหลังนำผลต่างระหว่างการทดสอบก่อนและหลังของแต่ละกลุ่มมาเปรียบเทียบกัน

งานนิเทศการศึกษามีจุดมุ่งหมายสุดยออยู่ที่การศึกษาของนักเรียน แบบทดสอบใช้วัดผลการเรียนของนักเรียนเพื่อประเมินผลงานนิเทศการศึกษา โครงการนิเทศการศึกษาหลายโครงการจะเป็นการประเมินผลได้โดยการใช้แบบทดสอบ แบบทดสอบใช้ในโครงการการนิเทศการศึกษา

ต่าง ๆ เช่น การทดลองวิธีสอนแผนใหม่ การทดลองการใช้อุปกรณ์การสอน การทดลองการใช้แบบเรียนเล่มใหม่ แบบทดสอบที่ใช้เพื่อการประเมินผลงานนิเทศการศึกษาอาจจะสร้างขึ้นตามจุดมุ่งหมายของโครงการนิเทศ หรืออาจนำแบบสอบมาตรฐานที่มีอยู่มาใช้ การใช้แบบทดสอบในงานการนิเทศศึกษานั้น ส่วนใหญ่จะมุ่งดูว่า เมื่อจัดกิจกรรมตามการนิเทศแล้ว ผลการเรียนรู้ของนักเรียนจะดีขึ้นหรือไม่

3. แบบสำรวจ แบบสำรวจเป็นเครื่องมือในการวัดผลด้านปริมาณ ซึ่งในงานนิเทศการศึกษา บางครั้งต้องการผลทางปริมาณ เช่น จำนวนเด็กสอบได้-ตก จำนวนเด็กที่มีปัญหาทางวิชาการ จำนวนผลงานของนักเรียน จำนวนเอกสารวิชาที่เพิ่มขึ้น การใช้แบบสำรวจที่มุ่งปริมาณมักจะดูจากเป้าหมายของโครงการนิเทศการศึกษา เช่น เป้าหมายโครงการนิเทศการศึกษาต้องการลดจำนวนเด็กตกซ้ำชั้นจากร้อยละ 15 ให้เหลือร้อยละ 8 เราอาจใช้แบบสำรวจจำนวนนักเรียนซ้ำชั้นโดยให้โรงเรียนกรอกให้แล้วนำมาวิเคราะห์ผลเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่ตั้งไว้แบบสำรวจเพื่อการประเมินผล มักจะทำเป็นรูปตารางให้สะดวกในการกรอก หรือทำช่องว่างให้เติม การสร้างแบบสำรวจต้องกะทัดรัด ชัดเจน และถามเฉพาะสิ่งที่ต้องการ ควรมีคำชี้แจงเพื่อให้การกรอกเพื่อความเข้าใจตรงกัน

4. การสัมภาษณ์ เป็นวิธีการประเมินผลอีกแบบหนึ่งที่มีจุดมุ่งหมายเช่นเดียวกับแบบสอบถามคือการวัดความคิดเห็น ความรู้สึก และความต้องการของบุคคล แต่การสัมภาษณ์จะได้อะไรที่ชัดเจนเที่ยงตรงกว่า การสัมภาษณ์จะนำมาใช้ในกรณีที่มีผู้เกี่ยวข้องในการประเมินผลจำนวนไม่มากนัก ผลจากการสัมภาษณ์ควรจะได้รับการบันทึกและนำมาสรุปประเมินผลอีกครั้งหนึ่ง

5. การตรวจสอบผลงานภาคปฏิบัติ เป็นวิธีการประเมินผลงานอีกประเภทหนึ่งที่ใช้ในการประเมินผลในสิ่งที่เป็นรูปธรรม เช่น การให้ครูจัดทำอุปกรณ์การสอน หรือการจัดทำเอกสาร เราอาจตรวจสอบผลงานปฏิบัติโดยใช้วิธีการสังเกตผลงานและวัดผลงานในรูปของระดับคะแนน เช่น ดีมาก (5 คะแนน) ดี (4 คะแนน) ค่อนข้างดี (3 คะแนน) พอใช้ได้ (2 คะแนน) และใช้ไม่ได้ (1 คะแนน) ในการตรวจสอบผลงานภาคปฏิบัติ จะต้องกำหนดรายละเอียดของสิ่งที่ต้องการประเมินไว้ให้ชัดเจนตรงกัน

6. การประชุมปรึกษาหารือและทบทวนการปฏิบัติงาน การประเมินผลการนิเทศโดยการประชุมปรึกษาหารือและทบทวนการปฏิบัติงาน เป็นการประเมินผลที่ให้ผู้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน ได้มีโอกาสแสดงผลการปฏิบัติงานของตนว่าได้ผลมากน้อยเพียงใด มีปัญหาในการปฏิบัติงานอย่างไร ทุกคนจะช่วยกันพิจารณาผลงานนั้น ๆ พร้อมกับให้ข้อคิดเห็นแนวทางในการแก้ปัญหานั้น ๆ การประชุมปรึกษาหารือทบทวน การปฏิบัติงานอาจจะทำกันอย่างสม่ำเสมอ โดยการกำหนดไว้ในปฏิทินงานประจำเดือน

7. การวิจัยในเชิงประเมินผล การวิจัยในเชิงประเมินผลนั้นมีขั้นตอนที่รัดกุม มีระเบียบวิธีการวิจัยที่จะต้องตั้งสมมติฐานอย่างมีเหตุผล มีเครื่องมือวิจัยที่ดี เก็บรวบรวมข้อมูลที่เชื่อถือได้ และวิเคราะห์ข้อมูลอย่างมีระบบ การประเมินผลโดยการวิจัยเป็นวิธีการที่ใช้เวลามาก สิ้นเปลืองแรงงานและเงินมากกว่าวิธีอื่น และอาศัยความรู้ในการประเมินผลที่สูงกว่าการประเมินผลด้วยวิธีการอื่น สำหรับการประเมินผลงานนิเทศการศึกษานั้น ในบางเรื่องอาจใช้กระบวนการวิจัยเพื่อทราบผลการดำเนินงานที่เชื่อถือได้ เที่ยงตรงและรัดกุม ตัวอย่างการวิจัยที่เป็นการประเมินผล การปฏิบัติงาน เช่น การศึกษาความคิดเห็นของครู ที่มีต่องานนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ การวิจัยเปรียบเทียบความรู้ของนักเรียนที่ครูได้รับการอบรมและที่ครูไม่ได้รับการอบรม เป็นต้น

การเลือกเครื่องมือเป็นเรื่องละเอียดอ่อนและสำคัญ สิ่งดังกล่าวย่อมขึ้นอยู่กับเป้าหมายของการประเมินผล จุดมุ่งหมาย หลักเกณฑ์ และจำนวนความเที่ยงตรงที่ต้องการ การเลือกเครื่องมือ ควรจะเลือกโดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของคุณสมบัติที่ดี คือ มีความเป็นปรนัย มีความเชื่อถือได้ เที่ยงตรง ง่ายต่อการจัดทำและการวิเคราะห์คะแนน เสียค่าใช้จ่ายน้อย และให้ผลตามต้องการ

ขั้นตอนในการประเมินผลงานนิเทศการศึกษา

การประเมินผลงานนิเทศการศึกษา ควรมีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

1. กำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมิน ในการประเมินงานแต่ละอย่างนั้นย่อมมีจุดมุ่งหมายต่าง ๆ กัน เช่น การประเมินผลการสอนของครูเพื่อเลื่อนเงินเดือน หรือการประเมินผลงานในโรงเรียน จุดมุ่งหมายย่อมมีแตกต่างกัน เช่น ประเมินผลงานเพื่อประโยชน์ในการนำไปปรับปรุงแก้ไข ประโยชน์เพื่อสร้างความเข้าใจอันดี ประโยชน์เพื่อการจัดสรรงาน เป็นต้น

2. กำหนดหลักเกณฑ์ของการประเมินผลงาน ได้แก่ การกำหนดหลักเกณฑ์หรือมาตรฐาน เพื่อใช้ในการวินิจฉัยคุณค่าหรือราคาของผลงานว่ามีลักษณะอย่างไร มีการแจกแจงรายละเอียดไว้ให้เข้าใจ

3. กำหนดวิธีการ และ เครื่องมือสำหรับการวัดผล เป็นการนำเอาวิธีการและ เครื่องมือทางการวัดมาใช้ เพื่อช่วยเก็บและรวบรวมข้อมูล เป็นกรรมวิธีในการนำเอาผลงานมาเปรียบเทียบกับมาตรฐานของงาน

4. การวินิจฉัยคุณค่าของข้อมูลต่าง ๆ ที่รวบรวมได้แล้ว หมายถึง การกำหนดคุณค่าของข้อมูลต่าง ๆ ที่รวบรวมมาได้ ด้วยการกำหนดลงไปว่า ดี ปานกลาง หรือต่ำกว่า เกณฑ์ที่กำหนดไว้ อย่างไร ซึ่งจะต้องอาศัยเกณฑ์มาตรฐานเป็นเครื่องประกอบการวินิจฉัยคุณค่าของข้อมูลต่าง ๆ เหล่านั้น

5. การสรุปผลของการประเมินผลงานทั้งหมด ได้แก่ การนำผลของการวินิจฉัยคุณค่าของข้อมูลต่าง ๆ มาสรุปเป็นผลของการประเมินผลงานทั้งหมดเป็นส่วนรวม เช่น การวินิจฉัยคุณค่าของผลงานทั้งหมดให้เห็นว่าก้าวหน้าอย่างไร หรือควรจะมีการแก้ไขปรับปรุงอย่างไร

วิธีประเมินผลงานนิเทศการศึกษา

งานนิเทศการศึกษาที่จำเป็นจะต้องทำการประเมินนั้นมียุทธหลาย ๆ ด้าน เช่น ตัวครู ตัวนักเรียน สภาพแวดล้อมโรงเรียน และแม้แต่ผู้ให้การนิเทศเองก็จำเป็นต้องทำการประเมินเพื่อเป็นข้อมูล และเป็นแนวทางการวินิจฉัยการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนต่อไป

1. การประเมินผลตัวนักเรียน การพิจารณาถึงประสิทธิภาพของการจัดการนิเทศการศึกษา อาจกระทำได้โดยวัดผลบางลักษณะ เกี่ยวกับตัวนักเรียน เช่น การประเมินผลความก้าวหน้าของนักเรียนทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาว่ามีมากน้อยเพียงใด ตลอดจนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วย ผลของการประเมินตัวนักเรียนนี้ อาจช่วยบอกถึงความสำเร็จของการนิเทศการศึกษาได้

2. การประเมินผลตัวครู ครูเป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อการเรียนการสอน ดังนั้น การประเมินผลในตัวครูจึงเป็นสิ่งจำเป็น การประเมินผลตัวครูของผู้ให้การนิเทศไม่ใช่เพื่อ

วัตถุประสงค์เกี่ยวกับการบริหาร แต่เป็นการปรับปรุงตัวครู และโดยผ่านทางตัวครู เพื่อนำไปยกระดับกระบวนการเรียนการสอน ในการประเมินตัวครู ควรจะวัดความมีประสิทธิภาพ สิ่งดังกล่าว เป็นเรื่องซับซ้อนมาก เพราะเต็มไปด้วยความยากลำบากต่าง ๆ นานา เช่น ความคิดรวบยอด ที่กว้างเกี่ยวกับคำว่า "การสอน" และ "ประสิทธิภาพ" งานต่าง ๆ มากมายที่ครูต้องทำ และ หลักเกณฑ์ต่าง ๆ

3. การประเมินตัวผู้ให้การนิเทศ ในการประเมินผลงานนิเทศการศึกษา นอกจากการประเมินผลจากตัวครูผู้สอนและตัวนักเรียนผู้รับการสอนแล้ว ยังควรที่จะได้ประเมินตัวศึกษานิเทศก์ ผู้ให้คำแนะนำช่วยเหลือในการพัฒนาการเรียนการสอนด้วย การประเมินตัวผู้ให้การนิเทศอาจกระทำได้ใน 2 ลักษณะ คือ ผู้ให้การนิเทศเป็นผู้ประเมินตนเอง หรือให้หมู่คณะช่วยประเมินให้

4. การประเมินผลหลักสูตรและสิ่งแวดล้อม การประเมินผลหลักสูตร เป็นที่ยอมรับกันว่า หลักสูตรเป็นหัวใจของกระบวนการเรียนการสอน ประสิทธิภาพของโรงเรียนจะเกิดขึ้นมากน้อยเพียงใด หลักสูตรมีบทบาทที่สำคัญ การจะพิจารณาว่าหลักสูตรนั้นดีหรือไม่เพียงใด อาจพิจารณาจาก หลักการพิจารณาหลักสูตรที่ดีได้ หลักเกณฑ์การพิจารณาว่าหลักสูตรดีหรือไม่ต้องมีลักษณะดังนี้

การประเมินสภาพสิ่งแวดล้อม หมายถึง การประเมินเกี่ยวกับเรื่องที่อยู่ภายใน บริเวณโรงเรียน

ขั้นตอนที่ 5 การปรับปรุงแก้ไข

ในยุคปัจจุบันที่ยอมรับกันว่าเป็นยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ของสภาพเศรษฐกิจ สังคมและความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ฉะนั้นจึงมีการปรับปรุงแก้ไขกิจกรรมต่าง ๆ ของหน่วยงานให้ทันเหตุการณ์เปลี่ยนแปลงของกระแสโลกาภิวัตน์ ชัยจิตร์ วงศ์เมธีสุเมธ (2538 : 16) ได้กล่าวว่า การเปลี่ยนแปลง หรือการยกเครื่องนั้น หัวใจของมันอยู่ที่หาวิธีการอย่างไรจึงจะตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการให้เกิดความพึงพอใจและประทับใจสูงสุด

ส่วนเรื่องภายในของหน่วยงานซึ่งประกอบด้วยโครงสร้างขั้นตอน กระบวนการ คน วัสดุ อุปกรณ์ เทคโนโลยี ข้อมูลข่าวสาร เป้าหมาย วัตถุประสงค์ และนโยบายนั้น เป็นเรื่องที่จะต้องปรับปรุงแก้ไข เปลี่ยนแปลงกระบวนการ และพัฒนาให้เหมาะสม ทันสมัยและเจริญก้าวหน้าอย่างไร เพื่อให้เป็นเครื่องมือส่งเสริมสนับสนุนทุกวิถีทาง เพื่อเป้าหมายตอบสนองต่อความต้องการ

ของลูกค้า และผู้ให้บริการให้เกิดความพึงพอใจและประทับใจดังกล่าว เพื่อให้มีผลย้อนกลับมาสู่หน่วยงานในรูปของการเพิ่มผลผลิต ทั้งปริมาณและคุณภาพ อันจะส่งผลกระทบไปสู่สังคมและประเทศชาติในที่สุด

สงัด อุทรานันท์ (2530 : 87 - 88) ได้กล่าวไว้ว่า หลังจากการประเมินผลการนิเทศหากพบว่ามีปัญหาหรืออุปสรรคอย่างหนึ่งอย่างใดที่ทำให้การดำเนินงานไม่ได้ผลก็สมควรจะต้องทำการปรับปรุงแก้ไข ซึ่งการปรับปรุงแก้ไขอาจจะทำได้โดยการให้ความรู้ในสิ่งที่ทำใหม่อีกครั้งหนึ่งสำหรับกรณีที่ผลงานออกมายังไม่ถึงขั้นที่พอใจ หรือดำเนินการปรับปรุงการดำเนินงานทั้งหมดสำหรับการดำเนินงานเป็นไปไม่ได้ผล และถ้าหากการประเมินได้พบว่าประสบผลสำเร็จตามที่ได้ตั้งไว้หากจะดำเนินการนิเทศต่อไปก็สามารถทำได้เลยโดยไม่ต้องให้ความรู้ในเรื่องนั้นอีก

การดำเนินการนิเทศตามวัฏจักรนี้จะ เป็นไปอย่างต่อเนื่องและ ไม่หยุดนิ่งจนกว่าจะบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้หรือพัฒนาผู้รับการนิเทศให้เป็นไปตามต้องการ หากบรรลุผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายแล้วต้องการจะหยุดกระบวนการทำงานก็ถือว่าการนิเทศได้สิ้นสุดแล้ว ครั้นต้องการเริ่มนิเทศในสิ่งใหม่หรือตั้งเป้าหมายใหม่ก็จะต้องดำเนินการตั้งแต่เริ่มแรกอีก นั่นคือ วางแผนการทำงาน ให้ความรู้ในสิ่งที่จะทำ หลังจากนั้นจึงลงมือปฏิบัติงานโดยมีการนิเทศควบคู่ไปด้วย ขณะเดียวกันผู้บริหารจะต้องสร้างขวัญและกำลังใจระหว่างการทำงานและหลังการทำงานผ่านไปแล้ว และในขั้นสุดท้ายก็ทำการประเมินผล ทำในลักษณะเช่นนี้จนกระทั่งบรรลุผลตามเป้าหมายที่วางไว้ หากบรรลุผลแล้วต้องการจะหยุดก็ถือว่าการนิเทศสิ้นสุดลงแล้ว

การปรับปรุงแก้ไขเป็นสิ่งที่สำคัญ ต้องรีบดำเนินการทันที เมื่อได้ทราบผลการประเมินระหว่างการทำงานแล้ว หากพบว่าสิ่งใดที่บกพร่องหรือไม่เป็นไปตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ ก็จะต้องปรับปรุงแก้ไข ในแต่ละขั้นของการดำเนินงาน การปรับปรุงแก้ไขจึงสามารถกระทำได้ตลอดการดำเนินงาน จนกระทั่งสิ้นสุดการดำเนินงานแล้ว หากพบว่ายังมีสิ่งบกพร่องหรือไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์และ เป้าหมายจำเป็นจะต้องพิจารณาปรับปรุงแก้ไขตั้งแต่ต้นของการวางแผนการนิเทศการศึกษา หรืออาจต้องร่วมกันวางแผนการนิเทศการศึกษาใหม่

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

ผลงานวิจัยเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา นั้น ยังมีผู้ศึกษาริวิจัยไว้เป็นจำนวนไม่มากนัก จากการค้นพบสามารถสรุปผลงานวิจัยที่มีความสัมพันธ์ หรือเกี่ยวข้อง ได้ดังต่อไปนี้

อุทัย สร้อยสุข (2520 : 225 - 226) วิจัยเรื่อง หน้าที่ด้านการนิเทศการศึกษาของอาจารย์ใหญ่โรงเรียนมัธยมศึกษา ผลการวิจัยสรุปว่ากิจกรรมการนิเทศที่อาจารย์ใหญ่ส่วนมาก (ตั้งแต่ 50 เปอร์เซ็นต์ขึ้นไป) ไม่เคยปฏิบัติได้แก่

1. การจัดให้มีการสัมมนาครูเกี่ยวกับวิธีสอน โดยร่วมกับอาจารย์ใหญ่ในโรงเรียนใกล้เคียง
2. จัดครูไปเยี่ยมโรงเรียนอื่น
3. จัดให้มีการสาธิตการสอนขึ้นในโรงเรียน
4. จัดให้มีการวิเคราะห์และประเมินค่าแบบเรียนที่ใช้อยู่ในโรงเรียน
5. การหาข้อมูลจากผู้ปกครองและบุคคลในท้องถิ่น เกี่ยวกับเนื้อหาที่นำมาสอนเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงหลักสูตร
6. จัดให้มีคณะกรรมการดำเนินการศึกษา วิจัยด้านการเรียนการสอนและการบริหาร
7. ออกแบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครูเป็นรายภาคเรียน
8. จัดให้มีธนาคารข้อสอบขึ้นในโรงเรียน

กฤษณี น้ำเพชร (2521 : จ) ได้ศึกษาริวิจัยเรื่อง วิธีปฏิบัติในการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา พบว่า ในระดับโรงเรียนมัธยมศึกษา มีการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน อยู่ในเกณฑ์น้อย ในด้านต่อไปนี้

ในด้านกระบวนการในการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า มีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์น้อย

การปฏิบัติในด้านโครงการต่าง ๆ ผู้บริหารมีความเห็นว่า ปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์น้อย แต่ครูอาจารย์มีความเห็นว่าปฏิบัติน้อยที่สุด

ในด้านการปฏิบัติกิจกรรมการนิเทศการศึกษา ผู้บริหารและครู อาจารย์มีความเห็น สอดคล้องกันว่าปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์น้อย คือ

การนิเทศการสอน การส่งเสริมวิชาการแก่ครู ในด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร

ในด้านการใช้สื่อทัศนูปกรณ์ ด้านการประเมินผล ด้านการสร้างขวัญของครู

ส่วนในด้านการจัดการนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนาหลักสูตร ผู้บริหารและครู มีความเห็น ชัดแย้งกัน โดยผู้บริหารเห็นว่า ปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์น้อย แต่ครูอาจารย์เห็นว่าปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ น้อยที่สุด

ในด้านปัญหาและอุปสรรค ผู้บริหาร และครู มีความเห็นตรงกันในด้านขาดแคลนวิทยากร ขาดตัวบุคลากรที่รับผิดชอบงานนิเทศการศึกษาโดยตรง ขาดการวางแผนอย่างเป็นทางการ

นิตยา ปรีชาหาญ (2524 : จ - ฉ) ได้ศึกษาค้นคว้าวิจัยเรื่อง การจัดการนิเทศ การศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร โรงเรียน และครู ผลการวิจัยสรุปได้ว่า

1. การจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

ผู้บริหารโรงเรียน และครู มีความเห็นสอดคล้องกันว่า โรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

2. การปฏิบัติด้านโครงการและกิจกรรมที่ปฏิบัติจริงในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัด กรุงเทพมหานคร ผู้บริหารโรงเรียนและครูมีความเห็นสอดคล้องกันว่า โครงการและกิจกรรม ในการปฏิบัติด้านการนิเทศการสอน กิจกรรมเสริมหลักสูตรและประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนการปฏิบัติด้านการส่งเสริมวิชาการ ผู้บริหารโรงเรียนมีความเห็นว่าปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ครูเห็นว่าปฏิบัติระดับปานกลาง

นิตยา ไสรัสสุชะโต (2524 : 89) วิจัยเรื่อง "ความต้องการการนิเทศของครูภาษาไทย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ตามการรับรู้ของครู" ผลวิจัยพบว่า การนิเทศที่ ครูภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ได้รับอยู่ในเกณฑ์น้อย ในขณะที่ความต้องการ อยู่ในระดับมาก ความต้องการการนิเทศที่อยู่ในระดับสูง ได้แก่ การจัดหาคู่มือครูแก่ครูผู้สอนทุกวิชา ก่อนเปิดเรียน ซึ่งแจ้งให้เข้าใจความหมาย และความสำคัญของจุดประสงค์ทั่วไป จัดให้มีการประชุม ปฏิบัติการแก่ครู เพื่อช่วยกันเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมร่วมกัน จัดหาคู่มือวิชาภาษาไทยให้แก่ ครูที่สอน จัดหาเอกสารและหนังสือเกี่ยวกับวิธีการ และเทคนิคการสอนแก่ครู แนะนำเทคนิคการสอน

ส่งเสริมงบประมาณในการจัดกิจกรรม จัดหาหนังสือให้ศึกษา ค้นคว้า เพิ่มพูนความรู้ นอกจากนี้
ในด้านปัญหา อุปสรรค ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาของครูภาษาไทย
มีดังต่อไปนี้

1. อุปสรรคที่ทำให้ไม่ได้รับการนิเทศเท่าที่ควร ได้แก่ ทัศนคติของผู้บริหาร จำนวน
บุคลากร และทัศนคติของศึกษานิเทศก์ ความไม่พร้อมของผู้รับการนิเทศ ขาดงบประมาณ เวลา
และการประสานงานอันดีเท่าที่ควรและการคมนาคมไม่สะดวก

2. ข้อเสนอแนะ เพื่อให้การนิเทศได้ผล ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงทัศนคติ และแก้ไข
ข้อบกพร่องต่าง ๆ ที่ทำให้การนิเทศไม่ได้ผล

3. ความคิดเห็นอื่น ๆ คือ แบบเรียนควรได้รับก่อนเปิดภาคเรียน ครูต้องการวัสดุ
อุปกรณ์ แหล่งค้นคว้าที่ทันสมัย และสะดวกแก่การใช้ งบประมาณเพื่อจัดทำอุปกรณ์

ทรงศักดิ์ คงสัมฤทธิ์ (2525 : จ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทด้านการนิเทศของ
ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคเหนือ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนต่างมีทัศนะ ไปในทำนองเดียวกัน
ซึ่งให้ความสำคัญแก่การช่วยเหลือครูให้รู้จักนำเอาทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้ในด้านการนิเทศเป็นกลุ่ม
นั้น ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาให้ความสำคัญแก่การจัดห้องสมุดให้เป็นศูนย์กลางรวบรวมตำรา
คู่มือครู วารสารทางการศึกษา สื่อการสอนต่าง ๆ เพื่อให้ครูสามารถนำไปใช้ได้ทันที ด้านการ
ปรับปรุงการนิเทศการสอน ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ต่างก็มีความสอดคล้องกันและจะ ได้
ความสำคัญต่อการแก้ปัญหาาร่วมกันเป็นอันดับแรก

เสาวภา เขาวนชลากร (2525 : 245 - 255) วิจัยเรื่อง การจัดการนิเทศ
การศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลาง สังกัดกองการมัธยมศึกษา พบว่า กิจกรรมหลัก
ที่เหมาะสมกับงานนิเทศภายในโรงเรียน คือ การดำเนินงานในรูปแบบกรรมการ การใช้เอกสาร
ให้ความรู้ การประชุมปรึกษาหารือ การสัมภาษณ์ การใช้แบบสอบถาม การให้คำแนะนำ
การพบปะสังสรรค์และการจัดนิทรรศการ

ส่วนในด้านที่เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรค ในการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน
มัธยมศึกษาส่วนกลาง พบว่า

1. ปัญหาด้านบุคลากร ขาดตัวผู้นิเทศภายในโรงเรียน บุคลากรในโรงเรียนยังขาด
ความรู้และความเข้าใจในวิธีดำเนินงานนิเทศภายใน ครูไม่ค่อยให้ความสำคัญร่วมมือในการจัดกิจกรรม

นิเทศภายใน ครูไม่เข้าใจเป้าหมายที่แท้จริงของการนิเทศ ผู้บริหารไม่ค่อยให้ความสำคัญเท่าที่ควร ผู้นิเทศไม่ค่อยได้รับการยอมรับจากครู

2. ด้านการดำเนินงาน ระดับการบริหารในโรงเรียนไม่เอื้ออำนวยเท่าที่ควร ครูขาดความสามัคคีกัน ขาดการประสานงานกันภายในโรงเรียน ขาดการติดตามผลและประเมินผล สภาของโรงเรียนไม่เอื้ออำนวย

3. ด้านงบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ ขาดงบประมาณ ขาดเครื่องมือเครื่องใช้

4. ด้านเวลา บุคลากรในโรงเรียนไม่มีเวลาพอที่จะปฏิบัติงานนิเทศ เพราะมีงานสอน ล้นมืออยู่แล้ว

ประสงค์ สังฆะไชย (2526 : 133 - 136) วิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของ ผู้บริหารโรงเรียนและครู เกี่ยวกับการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 4 ผู้บริหารและครู เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งว่า ควรจะจัดงานนิเทศการศึกษา ภายในโรงเรียน 8 งาน คือ การวางแผนการนิเทศ พัฒนาบุคลากร พัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน จัดสิ่งอำนวยความสะดวกและวัสดุอุปกรณ์ งานบริการพิเศษอื่น ๆ งานเกี่ยวกับ ชุมชนและงานการประเมินผล ส่วนปัญหาและอุปสรรค พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีการปฏิบัติ การนิเทศการศึกษาเป็นครั้งคราว ไม่มีระบบแบบแผน

พิทักษ์ เกิดคง (2526 : 120) ศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าหมวดวิชาและครูอาจารย์ เกี่ยวกับการคุณสมบัติที่พึงประสงค์ของหัวหน้าหมวดวิชาในโรงเรียน มัธยมศึกษาขนาดใหญ่ เขตการศึกษา 12 พบว่า หัวหน้าหมวดวิชาต้องรับผิดชอบชั่วโมงสอนเฉลี่ย 16 คาบต่อสัปดาห์นับว่ามากเกินไป ทำให้การบริหารงานภายในหมวดวิชาได้ไม่เต็มที่ โดยเฉพาะ การนิเทศงานวิชาการภายในหมวดวิชา

นิวัตร นาคะเวช (2528 : จ) วิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับ กิจกรรมการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 4 ในส่วนที่เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรค ในการจัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษา พบว่า โรงเรียน ขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ ความเข้าใจ ขาดวิทยากร และผู้เชี่ยวชาญ ขาดการนิเทศและ ติดตามผลอย่างต่อเนื่อง ครูขาดการยอมรับ และศรัทธาต่อผู้นิเทศ ครูไม่มีเวลาในการจัดกิจกรรม นิเทศ รวมทั้งขาดงบประมาณ และวัสดุในการจัดกิจกรรมการนิเทศ

กองแผนงาน กรมสามัญศึกษา (2529 : 66 - 69) วิจัยเรื่อง การจัดการนิเทศงาน วิชาการภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า ในส่วนของผลการปฏิบัติงานของโรงเรียนกลุ่มทดลอง โรงเรียนกลุ่มทดลอง ได้มองเห็นความสำคัญของการจัดการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนว่า เป็นงานที่มีประโยชน์ต่อการเรียนการสอนโดยตรง ควรได้มีการจัดทําอย่างสม่ำเสมอและการดำเนินงานของโรงเรียนส่วนใหญ่ ได้บรรลุวัตถุประสงค์ของงานหรือโครงการที่ได้กำหนด ส่วนในเรื่องของ ปัญหา และอุปสรรคที่เกิดจากบุคลากรของโรงเรียนที่พบจากการดำเนินงาน ได้แก่

1. ปัญหาเรื่องความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องงานวิชาการภายในโรงเรียน ไม่ตรงกัน

2. ปัญหาเรื่องการยอมรับ

3. ปัญหาเรื่องทักษะของผู้นิเทศ

4. ปัญหาเรื่องเวลาการปฏิบัติงาน

เกษร มงคล (2529 : 407 - 408) ได้ศึกษาริวิจัยเชิงทดลองเกี่ยวกับเรื่อง การศึกษาสภาพการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 พบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ (นอกกลุ่มทดลอง) มีการปฏิบัติหน้าที่แตกต่างกันออกไป หัวหน้าหมวดวิชาจะได้รับมอบหมายจากผู้บริหารโรงเรียนให้รับผิดชอบงานการนิเทศภายใน งานวิชาการภายในหมวดวิชาแต่ในโรงเรียนขนาดเล็ก (นอกกลุ่มทดลอง) โดยสภาพทั่วไปจะมี บุคลากรน้อยครูต้องช่วยเหลือเอง และต้องดูแลซึ่งกันและกันตลอดเวลา ทำให้ผู้บริหารโรงเรียน ส่วนใหญ่ ต้องทำหน้าที่ในการนิเทศงานวิชาการด้วยตนเอง

นอกจากนี้ กรมสามัญศึกษา ได้ดำเนินการวิจัยตามโครงการพัฒนาการนิเทศงานวิชาการ ภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา โครงการนี้เป็นการวิจัยเพื่อพัฒนาการนิเทศงาน วิชาการภายในโรงเรียนให้เหมาะสมยิ่งขึ้น และสามารถนำไปใช้ได้กับโรงเรียนมัธยมศึกษาทั่วไป โดยเริ่มต้นจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษา ศึกษาพิเศษ และนักวิชาการศึกษาที่เกี่ยวข้อง เพื่อหาแนวทางในการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน และนำแนวทางที่ได้ไปลงใช้กับ โรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 9 โรงเรียน ซึ่งในระหว่างที่ดำเนินการจะมีการทําความเข้าใจ เพิ่มพูนความรู้ เทคนิควิจัย และทักษะที่จำเป็นแก่ผู้นิเทศของโรงเรียนดังกล่าวแล้ว

อรันท์ โพธิ์หนอง (2529 : 156) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ตามทัศนะของผู้บริหารและครู สังกัดเทศบาล เขตการศึกษา 12 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนต้องรับผิดชอบสูงในด้าน งานธุรการ การเงินและพัสดุ อาคารสถานที่ เพราะมีภาระ เย็นมาก และเสี่ยงต่อเกียรติยศชื่อเสียง ถ้ามีการผิดพลาด

สมจิตร อุดม (2532 : บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการนิเทศการศึกษา ภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง พบว่า ปัญหาการนิเทศ การศึกษาภายในโรงเรียนมีดังนี้ โครงการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนปฏิบัติไม่ต่อเนื่อง ตลอดปีการศึกษา การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา ขาดการวางแผน ไม่มีขั้นตอน ในการปฏิบัติที่แน่นอน การจัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษาภายในส่งเสริมแก่ครูน้อยเกินไป ครูไม่เห็นความสำคัญของการสาธิตการสอน ขาดอุปกรณ์ เครื่องมือ เอกสาร ตำรา ที่สนับสนุน การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนน้อย การประเมินผลการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนน้อย ไม่ได้มีการสรุปผลการปฏิบัติงาน และอภิปรายปัญหาการปฏิบัติงานให้เข้าใจตรงกัน

อัญชลี กำพลรัตน์ (2533 : บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง การนิเทศการศึกษาภายในและ แนวทางนำไปใช้ในงานของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด พบว่า การนิเทศการศึกษาภายใน เป็นกระบวนการที่ผู้บริหารและบุคลากรภายในสถานศึกษาแต่ละแห่งร่วมกันทำ เพื่อให้เกิดการ ส่งเสริมพัฒนาและแก้ปัญหาที่ดี ภายในสถานศึกษานั้น ๆ จุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาคุณภาพของบุคลากร เพื่อลดและแก้ปัญหาภายในหน่วยงาน เพื่อให้เกิดการประสานสัมพันธ์ที่ดีในการทำงาน และให้บุคลากร ทุกระดับมีส่วนร่วมในการพัฒนาและแก้ปัญหา และเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานทุกระดับ หลักการสำคัญ ได้แก่ เป็นการพัฒนา แก้ไขหรือปรับปรุงงานของสถานศึกษา ดำเนินการอย่างเป็น ระบบ ปฏิบัติได้ทั้งในลักษณะและการนิเทศเป็นคณะบุคคลและเป็นรายบุคคล ควรมีคณะกรรมการ นิเทศการศึกษาภายใน ทำหน้าที่สร้างระบบในการนิเทศ และให้การนิเทศแก่บุคลากรภายใน สถานศึกษานั้น

วัฒนา สุวิทย์พันธุ์ (2536 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการนิเทศ งานวิชาการภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา จังหวัดปราจีนบุรี พบว่า ระดับปัญหา การดำเนินงานวิชาการภายในโรงเรียนมัธยมศึกษาตามกระบวนการนิเทศของกรมสามัญศึกษา

ทั้งหมด 8 ขั้นตอน คือ การแจ้งนโยบายนิเทศ การตั้งคณะกรรมการดำเนินงานนิเทศ การดำเนินการปฏิบัติงาน การประเมินกระบวนการดำเนินงาน และผลผลิตและการปรับปรุงแก้ไข อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งโดยรวมและในแต่ละขั้นตอน เปรียบเทียบความคิดเห็นมีต่อการดำเนินการนิเทศวิชาการภายในโรงเรียนระหว่างผู้ให้การนิเทศกับผู้รับการนิเทศ พบว่า ไม่แตกต่างกัน และสาเหตุสำคัญที่ก่อให้เกิดปัญหาในการดำเนินการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ได้แก่ ครูไม่มีความเข้าใจนโยบายการนิเทศไม่ตรงกัน กรอบแผนงานนิเทศกำหนดไว้ไม่ชัดเจน โรงเรียนขาดผู้เชี่ยวชาญด้านการนิเทศ ครูมีชั่วโมงสอนและได้รับมอบหมายงานอื่นมากเกินไป การดำเนินการนิเทศขาดความต่อเนื่อง ขาดการติดตามประเมินอย่างจริงจัง และผู้บริหารโรงเรียนให้ความสำคัญในเรื่องของการนิเทศน้อยกว่าด้านธุรการ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน สามารถสรุปได้ว่า งานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษามีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย และมีปัญหาและอุปสรรคอย่างมากมาย สมควรที่จะได้มีการพัฒนา ส่งเสริม และเผยแพร่ให้มีการปฏิบัติอย่างจริงจัง โดยมีรูปแบบการดำเนินงานที่ชัดเจนเป็นระบบ ซึ่งจะต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจกันในหลายฝ่าย ทั้งผู้ให้และผู้รับและผู้สนับสนุน การนิเทศภายในโรงเรียน จึงจะประสบผลสำเร็จตามความมุ่งหมายที่ตั้งไว้

งานวิจัยในต่างประเทศ

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศ ดังนี้

ลี (Lee. 1974 : 4134 - A) ได้วิจัยเรื่องพฤติกรรมในการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียน ทางตะวันออกเฉียงใต้ของรัฐแม็กซิโก กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ครูใหญ่ และครูโรงเรียนประถมศึกษา กับครูใหญ่และครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ผลการวิจัยสรุปว่า

1. ครูโรงเรียนประถมศึกษา มุ่งให้ครูใหญ่คำนึงถึงสัมพันธภาพในคณะครูมากกว่าครูโรงเรียนมัธยมศึกษา
2. ครูโรงเรียนมัธยมศึกษา มุ่งให้ครูใหญ่คำนึงถึงสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนมากกว่าด้านอื่น

พุทเนล (อรุณ ทรงงามทรัพย์. 2532 : 89 ; อ้างอิงมาจาก Putnal. 1981 : 2420 - A) ได้ศึกษาองค์ประกอบ ที่เป็นปัญหาต่อการปฏิบัติการนิเทศแบบคลินิก โดยใช้แบบสอบถาม

1. ปัญหาที่สำคัญที่สุด คือ ปัญหาเกี่ยวกับเวลาที่จะใช้ในการปฏิบัติการ ซึ่งเป็นปัญหาที่มีความถี่สูงสุด ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มผู้นิเทศหรือครูผู้สอนในทุกระดับชั้น และไม่ว่าจะเคยปฏิบัติการนิเทศหรือรับการนิเทศเป็นเวลานานหรือไม่ก็ตาม

2. ระยะเวลาที่บุคลากรเข้าร่วมในกระบวนการนิเทศแบบคลินิก เป็นตัวแปรที่สำคัญตัวหนึ่งในการแบ่งประเภทของปัญหา แต่ระดับชั้นที่สอน และจำนวนปีที่ประกอบอาชีพครูไม่มีความสำคัญ

ทิลลาฮัน (Tilahun. 1983 : 2168 - A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนที่พึงประสงค์ ของการพัฒนาประเทศเอธิโอเปีย กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครู ศึกษาพิเศษ และนักวิชาการ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า

1. ครู ศึกษาพิเศษ และนักวิชาการ มีความเห็นสอดคล้องกันว่ากิจกรรมที่ใช้ในการนิเทศภายในโรงเรียน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การฝึกอบรมแนะนำ การฝึกอบรมปฏิบัติ การสาธิตการสอนโดยศึกษาพิเศษ การประชุมกลุ่มย่อยของครู การเยี่ยมชั้นเรียน และการสังเกตการสอน

2. ครู ศึกษาพิเศษ และนักวิชาการ มีความเห็นสอดคล้องกันว่า การจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ระดับปานกลาง

3. ครู ศึกษาพิเศษ นักวิชาการ มีความเห็นสอดคล้องกันว่า การจัดกิจกรรมการนิเทศภายใน ลักษณะร่วมมือกันปฏิบัติงานนิเทศการศึกษา จะก่อให้เกิดผลดีว่าการนิเทศการศึกษาในลักษณะใช้อ่านาจ

สรุปได้ว่า การวิจัยดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนของกรมสามัญศึกษา พบว่า ผู้บริหารและครูเห็นด้วยอย่างยิ่งกับการที่จะจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน 8 งาน คือ การวางแผนการนิเทศ การพัฒนาบุคลากร การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การจัดอำนวยความสะดวกและวัสดุอุปกรณ์ งานบริการพิเศษอื่น ๆ งานเกี่ยวกับชุมชน และงานประเมินผล โดยโรงเรียนขาดบุคลากรที่มีความรู้ ความเข้าใจ ขาดวิทยากรผู้เชี่ยวชาญ ขาดการนิเทศและติดตามผลอย่างต่อเนื่อง

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. ระดับปัญหาการปฏิบัติงาน ตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน
ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง ตามทัศนะของ
ผู้บริหารโรงเรียนและครู ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน แตกต่างกัน
2. ระดับปัญหาการปฏิบัติงาน ตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน
ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง ตามทัศนะของ
ผู้บริหารโรงเรียน ที่อยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน แตกต่างกัน
3. ระดับปัญหาการปฏิบัติงาน ตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน
ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง ตามทัศนะของครู
ที่อยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน แตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษากันคว่ำ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษา ภายในของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง โดยดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพของเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ผู้บริหารโรงเรียนและครู ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง ปีการศึกษา 2537 จำแนกเป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 79 คน และครู จำนวน 1,301 คน รวม 1,380 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างสำหรับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงจากผู้บริหารโรงเรียนทุกคน จำนวน 79 คน และกำหนดกลุ่มตัวอย่างสำหรับครูโดยใช้ตารางของเคร์จซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 608) ได้กลุ่มตัวอย่าง 297 คน แล้วทำการสุ่มแบบแบ่งชั้นและสุ่มอย่างง่าย (วิญญา วิชาลาภรณ์. 2531 : 89) จากโรงเรียนที่ผู้บริหารเป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้กลุ่มตัวอย่างรวม 376 คน ดังปรากฏในตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาดและโรงเรียน

ที่	โรงเรียน	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง		
		ผู้บริหาร	ครู	ผู้บริหาร	ครู	รวม
	<u>โรงเรียนขนาดใหญ่</u>					
1.	บุญวาทย์วิทยาลัย	5	192	5	44	49
2.	ลำปางกัลยาณี	5	170	5	38	43
3.	เขलगันคร	5	131	5	30	35
4.	บงแสนทองวิทยา	2	34	2	8	10
5.	บ้านเสด็จวนชยางค์กุลฯ	2	43	2	10	12
6.	เกาะคาวิทยาคม	5	74	5	17	22
7.	แม่ทะวิทยา	4	45	4	10	14
8.	ห้างฉัตรวิทยา	2	50	2	11	13
9.	สปปราบวิทยา	2	29	2	7	9
10.	เถินวิทยา	4	37	4	8	12
11.	แม่พริกวิทยา	2	29	2	7	9
12.	เสริมงามวิทยาคม	2	22	2	5	7
13.	พระราชรัฐธรรมคุณ	4	60	4	14	18
14.	แจ้ห่มวิทยา	5	61	5	14	19
15.	วังเหนือวิทยา	2	37	2	8	10
16.	แม่เมะวิทยา	2	41	2	9	11

ตาราง 1 (ต่อ)

ที่	โรงเรียน	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง		
		ผู้บริหาร	ครู	ผู้บริหาร	ครู	รวม
	<u>โรงเรียนขนาดเล็ก</u>					
1.	กัวลุมวิทยา	2	27	2	6	8
2.	พระราชรัฐกิจพิทยาคมฯ	2	16	2	4	6
3.	ไหล่หินวิทยา	2	18	2	4	6
4.	แม่ทะประชาสามัคคี	2	25	2	7	9
5.	แม่ทะพัฒนศึกษา	2	21	2	5	7
6.	แม่สันวิทยา	2	16	2	4	6
7.	เรียงมอกรวิทยา	2	15	2	4	6
8.	ประชาราชาวิทยา	2	15	2	3	5
9.	เมืองพานวิทยา	2	24	2	5	7
10.	ทุ่งกว่าววิทยาคม	2	14	2	3	5
11.	ศึกษาสงเคราะห์จิตต์อารีฯ	2	41	2	9	11
12.	เมืองมายวิทยา	2	10	2	2	4
13.	สบจางวิทยา	2	4	2	1	3
	รวมทั้งสิ้น	79	1,301	79	297	376

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาจากเอกสาร ทฤษฎี ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และคำแนะนำ จากคณะกรรมการควบคุมปริญญาโท นำนามา ประมวลผลสร้างเป็นแบบสอบถาม เกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายใน ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครู ลักษณะแบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะ เป็นแบบสำรวจรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน ตามกระบวนการนิเทศการศึกษา ภายในของผู้บริหารโรงเรียน ตามขั้นตอน 5 ขั้น คือ การสำรวจความต้องการจำเป็นของ โรงเรียน การวางแผนการนิเทศ การดำเนินการปฏิบัติงาน การประเมินกระบวนการดำเนินงานและผลผลิต และปรับปรุงแก้ไข เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของ ลิกเคิร์ต (Likert) จำนวน 50 ข้อ แต่ละข้อมี 5 ตัวเลือก

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด สำหรับผู้บริหารและครู เสนอแนะแนวทาง ในการปรับปรุงการปฏิบัติงาน ตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้บริหารโรงเรียน มัธยมศึกษา ทั้ง 5 ขั้นตอน

วิธีสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล โดยยึดเนื้อหา ภายในโครงสร้างประกอบของการปฏิบัติงาน ตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายใน 5 ขั้นตอน และมีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและตำราต่าง ๆ เกี่ยวกับกระบวนการนิเทศการศึกษาภายใน 5 ขั้นตอน รวมทั้งความรู้และประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนของผู้วิจัยเอง
2. วิเคราะห์กระบวนการนิเทศการศึกษาภายใน 5 ขั้นตอน

3. สร้างแบบสอบถามโดยกำหนดเนื้อหาตามขอบข่ายและนิยามศัพท์

4. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วทั้งฉบับ ปรึกษาคณะกรรมการควบคุมการทํา
ปริญญาบัตร เพื่อตรวจสอบและ เสนอแนะให้ปรับปรุงตามคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุม
การทําปริญญาบัตร แล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ ทางด้านนิติศาสตร์ การศึกษา ด้านภาษา ด้านการวิจัย
เพื่อจะได้พิจารณาตรวจสอบ ความเที่ยงตรงตามเนื้อหาและโครงสร้าง พร้อมทั้งคำแนะนำ
เพื่อปรับปรุงแบบสอบถามให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น จำนวน 5 ท่าน ซึ่งประกอบด้วย

1. นายสุรชาติ ชวงฉ่า ผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง ให้ความเห็น
ในการตรวจสอบเครื่องมือว่า

1.1 ข้อ 6 ในแบบสอบถามตอนที่ 2 ขั้นตอนการสำรวจความเป็น
ควรเปลี่ยนจาก "ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการสำรวจจำนวนเด็กที่อยู่ในเขตบริการของนักเรียน
ทุกปี" เป็น "ศึกษาปัญหาและสาเหตุที่นักเรียนพักเรียน 0, ร, ม.ส. ในการสอบแต่ละภาคเรียน

1.2 ข้อ 5 ในแบบสอบถามตอนที่ 2 ขั้นตอนการปรับปรุงแก้ไข ควรเปลี่ยน
จาก "สุขภาพอนามัยของนักเรียน" เป็น "สุขภาพอนามัยของครู"

2. นายเหรียญ แก้วประการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง
ให้ความเห็นในการตรวจสอบเครื่องมือ ว่า

2.1 ข้อ 3 ในแบบสอบถามตอนที่ 2 ขั้นตอนการสำรวจความเป็น
ควรเปลี่ยนจาก "อัตราการเข้าชั้น" เป็น "อัตราการลงทะเบียนเข้าชั้นหรือการติด 0"

2.2 ข้อ 6 ในแบบสอบถามตอนที่ 2 ขั้นตอนการสำรวจความเป็น
ควรเปลี่ยนจาก "เขตบริการของนักเรียน" เป็น "เขตบริการของโรงเรียน"

3. นายประดิษฐ์ จันทรแสนต่อ ผู้อำนวยการโรงเรียนเขลางค์นคร ให้ความเห็น
ในการตรวจสอบเครื่องมือว่า แบบสอบถามมีความเหมาะสมดี

4. นายฐานิสร์ สุขุมลารณ์ หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา
จังหวัดลำปาง ให้ความเห็นในการตรวจสอบเครื่องมือ ว่า

4.1 ข้อ 5 ในแบบสอบถามตอนที่ 2 ขั้นตอนการปรับปรุงแก้ไข ควรเปลี่ยน
มาอยู่ในขั้นตอนที่ 1 ขั้นตอนการสำรวจความต้องการจำเป็นของโรงเรียน

5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมาน พูแสง รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ วิทยาลัยครู เชียงราย ให้ความเห็นในการตรวจสอบเครื่องมือ ว่า

5.1 คำถามบางข้ออาจจะตัดออกได้ เพราะซ้ำซ้อนกัน

5.2 ผู้ตอบอาจจะไม่เข้าใจกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน จะทำให้ตอบคำถามปลายเปิดได้น้อย

5. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรที่สังกัด โรงเรียนสามัญศึกษาจังหวัดลำพูน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 4 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียน จักรคำคณาการ โรงเรียนสวนบุญโญภิรมย์ จำนวน 40 คน เป็นผู้บริหารโรงเรียนละ 5 คน และเป็นครูผู้สอนโรงเรียนละ 15 คน และในโรงเรียนอนุวงศ์วิทยาคมและโรงเรียนแม่ทาวิทยาคม จำนวน 20 คน เป็นผู้บริหารโรงเรียนละ 5 คน และครูผู้สอนโรงเรียนละ 10 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 60 คน

6. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนจากการทดลองใช้ทุกฉบับ มาหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยวิธีการแจกแจงที ($t - distribution$) ผลปรากฏว่า แบบสอบถามทุกข้อมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อใช้ได้หมดทุกข้อ รายละเอียดปรากฏในภาคผนวก หลังจากนั้นจึงนำแบบสอบถามไปหาความเชื่อมั่น เป็นรายขั้นตอนและรวมทุกขั้นตอน โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา ($\alpha - Coefficient$) ของ ครอนบาค (Cronbach. 1970 : 161) ได้ค่าความเชื่อมั่นโดยรวมทุกขั้นตอนเท่ากับ .95 และค่าความเชื่อมั่นขั้นตอนที่ 1 เท่ากับ .96 ขั้นตอนที่ 2 เท่ากับ .94 ขั้นตอนที่ 3 เท่ากับ .95 ขั้นตอนที่ 4 เท่ากับ .96 ขั้นตอนที่ 5 เท่ากับ .94

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ถึงผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง แล้วขอหนังสือจาก ผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัดลำปางถึงผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสามัญศึกษา จังหวัดลำปางทุกโรงเรียน เพื่อขอความร่วมมือเก็บรวบรวมข้อมูล โดยส่งให้ผู้บริหารโรงเรียน

ทุกโรงเรียนในวันประชุมประจำเดือนตุลาคม 2537 โดยขอความอนุเคราะห์จากผู้บริหาร
 ชำนาญแบบสอบถามไปให้ผู้บริหารและครูผู้สอนตามสัดส่วนที่กำหนด และขอความกรุณาผู้บริหาร
 แต่ละโรงเรียนติดตามรวบรวมเก็บแบบสอบถามคืนสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง ภายในวันที่
 10 พฤศจิกายน 2537

ผลการดำเนินงานเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งเป็นแบบสอบถามปรากฏว่าผู้บริหารโรงเรียน
 และครูผู้สอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทุกคนให้ความร่วมมือในการกรอกแบบสอบถามและส่งคืนสำนักงาน
 สามัญศึกษาจังหวัดลำปาง ครบตามจำนวนที่จัดส่งและทันตามเวลาที่กำหนด

การจัดกระทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมดมาดำเนินการตามลำดับ ต่อไปนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามโดยตรวจสอบ
 ว่า แบบสอบถามแต่ละฉบับผู้ตอบ ตอบครบทุกข้อและตรงกับข้อที่กำหนดในแบบสอบถาม ซึ่งปรากฏว่า
 แบบสอบถามสมบูรณ์ถูกต้องทุกฉบับ จึงจำแนกแบบสอบถามดังกล่าวตามตัวแปรอิสระ

2. หาค่าร้อยละ สำหรับข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ในตอนที่ 1 คือ สถานภาพของ
 ผู้ตอบแบบสอบถาม

3. ตรวจสอบให้คะแนนในแบบสอบถามตอนที่ 2 ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ

ถ้าตอบว่ามีปัญหามากที่สุด ให้น้ำ 5 คะแนน

ถ้าตอบว่ามีปัญหามาก ให้น้ำ 4 คะแนน

ถ้าตอบว่ามีปัญหามาก ให้น้ำ 3 คะแนน

ถ้าตอบว่ามีปัญหาน้อย ให้น้ำ 2 คะแนน

ถ้าตอบว่ามีปัญหาน้อยที่สุด ให้น้ำ 1 คะแนน

4. นำข้อเสนอนี้จากตอนที่ 3 จัดเรียงลำดับตามความถี่จากมากไปหาน้อย รวมทั้ง
 5 ขั้นตอน

5. หาค่าร้อยละ ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ในการวิเคราะห์
 ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ในตอนที่ 2 คือ การปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายใน

โรงเรียน ตามที่เสนอของผู้บริหารโรงเรียนและครู โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงาน
สามัญศึกษาจังหวัดลำปาง ตามกลุ่มตัวแปรที่ศึกษา เป็นรายขั้นตอนและรายข้อ

6. การแปลความหมายค่าเฉลี่ย ใช้เกณฑ์พิจารณาประเมินดังนี้

- 4.21 - 5.00 หมายถึง มีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศ
การศึกษาภายในอยู่ในระดับมากที่สุด
- 3.41 - 4.20 หมายถึง มีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศ
การศึกษาภายในอยู่ในระดับมาก
- 2.61 - 3.40 หมายถึง มีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศ
การศึกษาภายในอยู่ในระดับปานกลาง
- 1.81 - 2.60 หมายถึง มีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศ
การศึกษาภายในอยู่ในระดับน้อย
- 1.00 - 1.80 หมายถึง มีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศ
การศึกษาภายในอยู่ในระดับน้อยที่สุด

7. ทดสอบสมมติฐาน โดยใช้การทดสอบค่าที (t - test)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1.1 หากค่าอำนาจจำแนก ของแบบสอบถามกระบวนการนิเทศการศึกษา

ภายในโรงเรียน โดยใช้วิธีการทางสถิติแบบที (t - distribution) ใช้สูตร (ล้วน สายยศ
และอังคณา สายยศ. 2536 : 185)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{s_H^2}{n_H} + \frac{s_L^2}{n_L}}}$$

เมื่อ t	แทน	ค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบ
$\bar{X}_H$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูง
$\bar{X}_L$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ
S_H^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มสูง
S_L^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มต่ำ
n_H	แทน	คะแนนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มสูง
n_L	แทน	คะแนนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มต่ำ

1.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม การปฏิบัติงานและแบบสอบถามปัญหา
ในการปฏิบัติงาน โดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (ล้วน
สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 171 ; อ้างอิงมาจาก Cronbach. 1970 : 16)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
n	แทน	จำนวนข้อของเครื่องมือวัด
S_i^2	แทน	ผลรวมของคะแนนความแปรปรวนของแบบสอบถามแต่ละข้อ
S_t^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 หาค่าร้อยละ (Percentage)

2.2 ค่าคะแนนเฉลี่ย (Arithmetic Mean) ใช้สูตร (ล้วน สายยศ และ
อังคณา สายยศ. 2536 : 59)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย

ΣX แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนข้อมูล

2.3 หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตร
(ลิ้น ส่ายยศ และอังคณา ส่ายยศ. 2536 : 64)

$$S = \sqrt{\frac{N \Sigma X^2 - (\Sigma X)^2}{N(N - 1)}}$$

เมื่อ S แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

X แทน คะแนนแต่ละตัวในกลุ่มตัวอย่าง

ΣX แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

ΣX^2 แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

N แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

$N - 1$ แทน จำนวนตัวแปรอิสระ (Degree of Freedom)

3. ทดสอบสมมติฐานข้อ 1 - 3 โดยใช้ t - test (ลิ้น ส่ายยศ และ
อังคณา ส่ายยศ. 2536 : 84)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{(n_1 - 1)S_1^2 + (n_2 - 1)S_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left[\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right]}}$$

เมื่อ $\bar{X}_1$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1

$\bar{X}_2$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 2

n_1 แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 1

n_2 แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 2

S_1 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1

S_2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 2

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนี้เพื่อการศึกษาภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

N แทน จำนวนคน

$\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย (Mean)

S.D. แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

t แทน อัตราส่วนวิกฤติที่ใช้พิจารณาในการแจกแจงแบบที (t-distribution)

* แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การแปลความหมายของข้อมูล

การแปลความหมายของข้อมูล พิจารณาจากค่าเฉลี่ย โดยกำหนดช่วงค่าเฉลี่ยดังนี้

- 4.21 - 5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นว่ามีปัญหามากที่สุด
- 3.41 - 4.20 หมายถึง มีความคิดเห็นว่ามีปัญหามาก
- 2.61 - 3.40 หมายถึง มีความคิดเห็นว่ามีปัญหามากกลาง
- 1.81 - 2.60 หมายถึง มีความคิดเห็นว่ามีปัญหาน้อย
- 1.00 - 1.80 หมายถึง มีความคิดเห็นว่ามีปัญหาน้อยที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งมีผู้บริหาร-โรงเรียนและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง จำแนกตามขนาดของโรงเรียน รายละเอียดแสดงไว้ในตาราง 2 - 3

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาระดับปัญหากระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง และการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบปัญหากระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง ที่อยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน รายละเอียดแสดงไว้ในตาราง 4 - 33

ตอนที่ 3 ศึกษารวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและวิธีการแก้ไขของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง รายละเอียดแสดงไว้ในตาราง 34 - 38

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นผู้บริหารโรงเรียนและครู
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง จำแนกตามขนาดของโรงเรียน
ตาราง 2 - 3

ตาราง 2 จำนวนแบบสอบถามที่ส่งและแบบสอบถามที่ได้รับคืน จำแนกตามสถานภาพและขนาดของ
โรงเรียน

สถานภาพ	จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไป		จำนวนแบบสอบถามได้รับคืน	
	ฉบับ	ร้อยละ	ฉบับ	ร้อยละ
ผู้บริหารโรงเรียน	79	100	79	100
ครู	297	100	297	100
รวม	376	100	376	100

จากตาราง 2 แสดงว่า แบบสอบถามที่ส่งไปทั้งสิ้น จำนวน 376 ฉบับ ได้รับคืน
จำนวน 376 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 โดยจำแนกกลุ่มตัวอย่างของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตามสถานภาพ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ
21.01 และผู้ตอบแบบสอบถามเป็นครู จำนวน 297 คน คิดเป็นร้อยละ 78.99

ตาราง 3 จำนวนและร้อยละของผู้บริหารโรงเรียนและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงาน
สามัญศึกษาจังหวัดลำปาง ที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพและขนาดโรงเรียน

สถานภาพ	โรงเรียนขนาดเล็ก		โรงเรียนขนาดใหญ่		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ผู้บริหารโรงเรียน	26	34.17	53	65.83	79	21.01
ครู	57	19.19	240	80.81	297	78.99
รวม					376	100

จากตาราง 3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารที่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 79 คน
จำแนกเป็นผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 34.17 และเป็นผู้บริหาร
โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 65.83

กลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูที่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 297 คน จำแนกเป็นครูโรงเรียน
ขนาดเล็ก จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 19.19 และเป็นครูโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 240 คน
คิดเป็นร้อยละ 80.81

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาระดับปัญหากระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง และการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบปัญหากระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง ที่อยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน ซึ่งมีการวิเคราะห์ตามลำดับดังนี้

1. ศึกษากระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง ปรากฏผลดังตาราง 4 - 9
2. เปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงาน ตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้บริหารโรงเรียน ทั้ง 5 ขั้นตอน ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามขนาดโรงเรียน ปรากฏผลตามตาราง 10 - 15
3. เปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงาน ตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้บริหารโรงเรียน ทั้ง 5 ขั้นตอน ตามทัศนะของครู จำแนกตามขนาดโรงเรียน ปรากฏผลตามตาราง 16 - 21
4. เปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงาน ตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้บริหารโรงเรียน ทั้ง 5 ขั้นตอน ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูในโรงเรียนขนาดเล็ก ปรากฏผลตามตาราง 22 - 27
5. เปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงาน ตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้บริหารโรงเรียน ทั้ง 5 ขั้นตอน ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูในโรงเรียนขนาดใหญ่ ปรากฏผลตามตาราง 28 - 33

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการ
นิเทศการศึกษาภายในของผู้บริหารโรงเรียน ทั้ง 5 ขั้นตอน ตามทัศนะของผู้บริหาร
โรงเรียน และครู

ขั้นตอนกระบวนการนิเทศการศึกษา ภายในโรงเรียน	ผู้บริหาร N = 79			ครู N = 297		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ขั้นการสำรวจความต้องการจำเป็น จำเป็นของโรงเรียน	2.96	.79	ปานกลาง	2.97	.79	ปานกลาง
ขั้นการวางแผนการนิเทศ	2.95	.84	ปานกลาง	2.96	.84	ปานกลาง
ขั้นการดำเนินการปฏิบัติงาน	2.98	.85	ปานกลาง	2.98	.78	ปานกลาง
ขั้นการประเมินกระบวนการ ดำเนินงานและผลผลิต	2.96	.81	ปานกลาง	2.89	.82	ปานกลาง
ขั้นการปรับปรุงแก้ไข	3.02	.88	ปานกลาง	3.00	.78	ปานกลาง
รวม	2.97	.80	ปานกลาง	2.96	.75	ปานกลาง

จากตาราง 4 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีทัศนะต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการ
นิเทศการศึกษาภายใน โดยรวมทุกขั้นตอนอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายขั้นตอน
พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีทัศนะต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายใน
อยู่ในระดับปานกลาง ทุกขั้นตอน

สำหรับครู มีทัศนะต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายใน
โดยรวมทุกขั้นตอนอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายขั้นตอน พบว่า ครูมีทัศนะต่อ
ปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายใน อยู่ในระดับปานกลาง ทุกขั้นตอน
เช่นเดียวกัน

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการ
นิเทศการศึกษาภายในของผู้บริหารโรงเรียน ขึ้นการสำรวจความต้องการ จำเป็นของ
โรงเรียน ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครู

ข้อ	ขั้นตอนกระบวนการนิเทศ การศึกษาภายในโรงเรียน	ผู้บริหาร N = 79			ครู N = 297		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีคณะทำงาน ในการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและ ความต้องการของโรงเรียน	3.13	.98	ปานกลาง	3.06	.98	ปานกลาง
2	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลด้านผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนของนักเรียนทุกชั้นและทุก รายวิชา	2.98	.93	ปานกลาง	3.09	1.01	ปานกลาง
3	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการศึกษา วิเคราะห์ สาเหตุ และอัตราการ เข้าชั้นของนักเรียนทุกชั้นเรียน	2.84	.98	ปานกลาง	2.93	.96	ปานกลาง
4	ผู้บริหารโรงเรียนได้มีการสำรวจ และให้ความสนใจ ต่อขวัญและกำลังใจ ของบุคลากรในการปฏิบัติงาน ใน โรงเรียน	3.08	.98	ปานกลาง	2.91	1.04	ปานกลาง
5	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการศึกษา วิเคราะห์และประ เเมินคุณลักษณะที่พึง ประสงค์ของนักเรียนทุกชั้นเรียน	2.81	.89	ปานกลาง	2.86	.94	ปานกลาง

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อ	ขั้นตอนกระบวนการนิเทศ การศึกษาภายในโรงเรียน	ผู้บริหาร N = 79			ครู N = 297		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
6	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการสำรวจ จำนวนเด็กที่อาศัยอยู่ในเขตบริการ ของนักเรียนทุกปี	2.94	.87	ปานกลาง	2.97	1.02	ปานกลาง
7	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการศึกษา ปัญหาและสาเหตุ ที่ทำให้นักเรียน ต้องออกจากโรงเรียนก่อนจบการ ศึกษา	2.84	.94	ปานกลาง	2.90	.97	ปานกลาง
8	ผู้บริหารจัดให้มีการสำรวจและ ประเมินความต้องการ ในการพัฒนา การปฏิบัติงานของคณะครู เพื่อวาง แผน ในการพัฒนาบุคลากรใน โรงเรียน	3.00	.96	ปานกลาง	3.03	.97	ปานกลาง
9	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการศึกษา และวิเคราะห์การผ่านจุดประสงค์ การเรียนรู้ของนักเรียนทุกชั้นเรียน	2.86	.96	ปานกลาง	2.93	.95	ปานกลาง

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อ	ขั้นตอนกระบวนการนิเทศ การศึกษาภายในโรงเรียน	ผู้บริหาร N = 79			ครู N = 297		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
10	ผู้บริหารโรงเรียนรับฟังความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ ของบุคลากรใน โรงเรียนและใช้เป็นข้อมูลในการ ตัดสินใจร่วมกัน	3.11	1.10	ปานกลาง	3.07	.97	ปานกลาง
รวม		2.96	.79	ปานกลาง	2.97	.79	ปานกลาง

จากตาราง 5 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีทัศนะต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการ
นิเทศการศึกษาภายใน ขั้นการสำรวจความต้องการ จำเป็นของโรงเรียนโดยรวมอยู่ในระดับ
ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

สำหรับครู มีทัศนะต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายใน
ขั้นการสำรวจความต้องการ จำเป็นของโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณา
เป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการ
นิเทศการศึกษาภายในของผู้บริหารโรงเรียน ขั้นตอนการวางแผน ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน
และครู

ข้อ	ขั้นตอนกระบวนการนิเทศ การศึกษาภายในโรงเรียน	ผู้บริหาร N = 79			ครู N = 297		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีคณะทำงาน รับผิดชอบด้านการวางแผนการนิเทศ การศึกษาภายในโรงเรียน	3.01	.97	ปานกลาง	2.98	.95	ปานกลาง
2	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีโครงการ นิเทศการศึกษาภายในอยู่ในแผน ปฏิบัติการประจำปี มีความครอบคลุม งานทั้ง 5 งานในโรงเรียน	2.92	1.00	ปานกลาง	3.04	.96	ปานกลาง
3	ผู้บริหารโรงเรียนได้ดูแล กำกับการ วางแผนการนิเทศการศึกษาภายใน โรงเรียนให้สอดคล้องกับสภาพ ปัจจุบันปัญหา และความต้องการของ โรงเรียน	2.95	.89	ปานกลาง	2.93	.94	ปานกลาง
4	ผู้บริหารโรงเรียนได้จัดให้มีการวาง แผนในการสร้างความรู้ความเข้าใจ ที่ถูกต้องให้กับบุคลากรก่อนการดำเนิน การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน	3.00	.96	ปานกลาง	2.91	.93	ปานกลาง

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อ	ขั้นตอนกระบวนการนิเทศ การศึกษาภายในโรงเรียน	ผู้บริหาร N = 79			ครู N = 297		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
5	ผู้บริหารโรงเรียนได้จัดทำมีระบบ ข้อมูลที่ต้องเป็นปัจจุบันครบทั้ง 5 งาน เพื่อใช้ในการวางแผนการ นิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน	2.96	.99	ปานกลาง	2.97	.99	ปานกลาง
6	ผู้บริหารโรงเรียนได้จัดทำมีปฏิทิน การดำเนินการนิเทศการศึกษา ภายในโรงเรียนแสดงให้เห็นทุกฝ่าย ได้เห็นชัดเจน มีผู้รับผิดชอบและ ผู้ปฏิบัติชัดเจน	2.90	.94	ปานกลาง	3.00	1.05	ปานกลาง
7	ผู้บริหารโรงเรียน จัดให้มีการ วางแผนการนิเทศการศึกษาภายใน โรงเรียนให้มีขั้นตอนในการปฏิบัติ ที่ชัดเจนมีความเหมาะสมสามารถนำ ไปปฏิบัติได้จริง	2.89	.93	ปานกลาง	2.93	.97	ปานกลาง
8	ผู้บริหารโรงเรียนจัดทำให้มีการกำหนด วัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผน การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ไว้อย่างชัดเจน	2.96	.97	ปานกลาง	2.98	.98	ปานกลาง

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อ	ขั้นตอนกระบวนการนิเทศ การศึกษาภายในโรงเรียน	ผู้บริหาร N = 79			ครู N = 297		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
9	ผู้บริหารจัดให้มีการนำข้อมูลในการ ศึกษา สภาพปัจจุบันปัญหา และความ ต้องการมาใช้ในการวางแผนการ ดำเนินการนิเทศการศึกษาภายใน โรงเรียนอย่างรอบคอบและครบ ทุกด้าน	3.01	.98	ปานกลาง	2.97	.94	ปานกลาง
10	ผู้บริหารได้จัดให้ครูได้มีส่วนร่วมใน การประชุมวางแผนและจัดทำ โครงการนิเทศการศึกษาภายใน โรงเรียนร่วมกัน	2.85	1.03	ปานกลาง	2.92	.97	ปานกลาง
รวม		2.95	.84	ปานกลาง	2.96	.84	ปานกลาง

จากตาราง 6 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีทัศนะต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการ
นิเทศการศึกษาภายใน ขั้นการวางแผน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ
พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

สำหรับครู มีทัศนะต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายใน
ขั้นการวางแผน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับ
ปานกลางทุกข้อ

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการ
นิเทศการศึกษาภายในของผู้บริหารโรงเรียน ขั้นการดำเนินการปฏิบัติงาน ตามทัศนะของ
ผู้บริหารโรงเรียนและครู

ข้อ	ขั้นตอนกระบวนการนิเทศ การศึกษาภายในโรงเรียน	ผู้บริหาร N = 79			ครู N = 297		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	ผู้บริหารโรงเรียนได้จัดให้มีการ สร้างความรู้ความเข้าใจให้การ ยอมรับให้มีส่วนร่วมในการดำเนิน การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน แก่บุคลากรทุกคนในโรงเรียนก่อน ดำเนินการนิเทศการศึกษาภายใน โรงเรียน	3.09	1.08	ปานกลาง	3.02	.89	ปานกลาง
2	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการประชุม เตรียมความพร้อมก่อนการนิเทศทั้ง ทางด้านวิธีการกิจกรรมสื่อเครื่องมือ และการประเมินผลการนิเทศการ ศึกษาภายในโรงเรียน	2.87	.90	ปานกลาง	2.99	.93	ปานกลาง
3	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการดำเนิน การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ตามแผนงานและโครงการที่วางไว้ อย่างเป็นระบบมีความต่อเนื่อง	2.97	.93	ปานกลาง	2.94	.91	ปานกลาง

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อ	ขั้นตอนกระบวนการนิเทศ การศึกษาภายในโรงเรียน	ผู้บริหาร N = 79			ครู N = 297		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
4	ผู้บริหารโรงเรียนได้จัดให้มีกิจกรรม การติดตามกำกับ ดูแลให้มีการนำ ความรู้ที่ได้รับจากการนิเทศไปปฏิบัติ พัฒนางานที่บุคลากรในโรงเรียน รับผิดชอบอยู่อย่างต่อเนื่อง	2.90	1.01	ปานกลาง	2.86	.89	ปานกลาง
5	ผู้บริหารโรงเรียนได้จัดให้ผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศได้ร่วมกัน วิเคราะห์แผนปฏิบัติงาน วิเคราะห์ ความต้องการ และร่วมกันกำหนด วัตถุประสงค์ในการนิเทศก่อนดำเนินการ การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน	2.95	.78	ปานกลาง	2.91	.86	ปานกลาง
6	ผู้บริหารโรงเรียนได้จัดให้มีระบบ การติดต่อสื่อสารที่มีประสิทธิภาพเพื่อ สร้างและส่งเสริมความสัมพันธ์อันดี ต่อกันของบุคลากรในการดำเนินการ นิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน	2.94	.97	ปานกลาง	2.96	.90	ปานกลาง
7	ผู้บริหารโรงเรียนสนับสนุนให้บุคลากร ในโรงเรียนแสวงหาวิธีการในการ พัฒนาการทำงานให้มีประสิทธิภาพ	3.06	1.10	ปานกลาง	3.19	.91	ปานกลาง

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อ	ขั้นตอนกระบวนการนิเทศ การศึกษาภายในโรงเรียน	ผู้บริหาร N = 79			ครู N = 297		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
8	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีกิจกรรม การดำเนินการนิเทศการศึกษา ภายในโรงเรียนให้มีบรรยากาศ ที่เป็นประชาธิปไตย มีความเห็นอก เห็นใจให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	3.03	1.03	ปานกลาง	3.00	.92	ปานกลาง
9	ผู้บริหารโรงเรียนเข้าร่วมกิจกรรม การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ในฐานะสมาชิกผู้ปฏิบัติ	2.90	.94	ปานกลาง	2.88	.91	ปานกลาง
10	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีบรรยากาศ ที่ดี ในการปฏิบัติงานในโรงเรียน	3.11	1.06	ปานกลาง	3.06	.96	ปานกลาง
รวม		2.98	.85	ปานกลาง	2.98	.78	ปานกลาง

จากตาราง 7 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีทัศนะต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการ
นิเทศการศึกษาภายใน ขั้นตอนการดำเนินการปฏิบัติงาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณา
เป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

สำหรับครู มีทัศนะต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายใน
ขั้นตอนการดำเนินการปฏิบัติงาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ใน
ระดับปานกลางทุกข้อ

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการ
นิเทศการศึกษาภายในของผู้บริหารโรงเรียน ขึ้นการประเมินการดำเนินงานและผลผลิต
ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครู

ข้อ	ขั้นตอนกระบวนการนิเทศ การศึกษาภายในโรงเรียน	ผู้บริหาร N = 79			ครู N = 297		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการประชุม ปรึกษาหารืออภิปรายผลการดำเนิน การของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศ การศึกษาภายในโรงเรียน เพื่อ ประเมินการปฏิบัติงานนิเทศการ ศึกษาภายในโรงเรียน	3.04	1.02	ปานกลาง	2.95	.88	ปานกลาง
2	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการ ประเมินพฤติกรรมการทำงานของ บุคลากรภายในโรงเรียนอย่าง ต่อเนื่อง เพื่อวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคลากร ในโรงเรียน	3.08	.94	ปานกลาง	2.92	.90	ปานกลาง
3	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการ ประเมินผลระดับความสามารถ ในการปฏิบัติงานของบุคลากรใน โรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ	2.96	0.02	ปานกลาง	2.83	.90	ปานกลาง

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อ	ขั้นตอนกระบวนการนิเทศ การศึกษาภายในโรงเรียน	ผู้บริหาร N = 79			ครู N = 297		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
4	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการประเมินผลการวางแผนในการดำเนินการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน	3.04	.91	ปานกลาง	2.90	.91	ปานกลาง
5	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการประเมินความเหมาะสมของขั้นตอนในการดำเนินการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน	2.90	.83	ปานกลาง	2.91	.89	ปานกลาง
6	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน	2.94	.94	ปานกลาง	2.91	.90	ปานกลาง
7	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการประเมินผลความคุ้มค่าในการใช้ทรัพยากรในการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน	2.97	.88	ปานกลาง	2.89	.89	ปานกลาง
8	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการประเมินความรู้สึกรักของบุคลากรในโรงเรียนที่มีต่องาน และผู้ร่วมงานในการดำเนินการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน	2.86	.87	ปานกลาง	2.86	.95	ปานกลาง

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อ	ขั้นตอนกระบวนการนิเทศ การศึกษาภายในโรงเรียน	ผู้บริหาร N = 79			ครู N = 297		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
9	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงการดำเนินการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น	2.90	.87	ปานกลาง	2.89	.94	ปานกลาง
10	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการสรุปผลการดำเนินการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนและแจ้งให้บุคลากรในโรงเรียนได้ทราบถึงความก้าวหน้าปัญหาและผลสำเร็จของการดำเนินการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง	2.91	.91	ปานกลาง	2.89	.95	ปานกลาง
รวม		2.96	.81	ปานกลาง	2.89	.82	ปานกลาง

จากตาราง 8 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีทัศนะต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการ
นิเทศการศึกษาภายใน ขั้นการประเมินการดำเนินงานและผลผลิต โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง
เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

สำหรับครู มีทัศนะต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายใน
ขั้นการประเมินการดำเนินงานและผลผลิต โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ
พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการ
นิเทศการศึกษาภายในของผู้บริหารโรงเรียน ขึ้นการปรับปรุงแก้ไข ตามทัศนะของผู้บริหาร
โรงเรียนและครู

ข้อ	ขั้นตอนกระบวนการนิเทศ การศึกษาภายในโรงเรียน	ผู้บริหาร N = 79			ครู N = 297		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการร่วมกัน วิเคราะห์ข้อมูลจัดลำดับความสำคัญ ของปัญหาและกำหนดทางเลือกใน การแก้ปัญหาของโรงเรียน	3.09	.98	ปานกลาง	3.00	.91	ปานกลาง
2	ผู้บริหารโรงเรียนได้จัดกิจกรรม สร้างความรู้ความเข้าใจแก่บุคลากร ในการปฏิบัติงานในโรงเรียน เช่น การฝึกอบรม การประชุม ปรึกษา หารือ การศึกษา เอกสารความรู้ ต่าง ๆ ในการปฏิบัติงาน	3.16	1.13	ปานกลาง	3.15	.95	ปานกลาง
3	ผู้บริหารโรงเรียนมีการจูงใจ ให้คำ แนะนำ และให้กำลังใจในการปฏิบัติ งานแก่บุคลากรในโรงเรียนอย่าง สม่ำเสมอและทั่วถึงทุกคน ทั้งในช่วง ก่อนดำเนินการระหว่างดำเนินการ และหลังการดำเนินการ	3.10	1.11	ปานกลาง	3.02	.95	ปานกลาง

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อ	ขั้นตอนกระบวนการนิเทศ การศึกษาภายในโรงเรียน	ผู้บริหาร N = 79			ครู N = 297		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
4	ผู้บริหารโรงเรียนแจ้งให้บุคลากรในโรงเรียนได้ทราบผลการปฏิบัติงานของตนเองอย่างสม่ำเสมอช่วยเหลือเมื่อมีปัญหา ชุมชนฯ ให้กำลังใจเมื่อประสบผลสำเร็จในการปฏิบัติงาน	3.11	1.11	ปานกลาง	3.00	.95	ปานกลาง
5	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการศึกษาริเคราะห์ข้อมูลด้านภาวะสุขภาพอนามัยของนักเรียนทุกชั้นเรียน	2.75	.94	ปานกลาง	2.75	1.00	ปานกลาง
6	ผู้บริหารโรงเรียนได้จัดให้มีการวางแผนในการประสานงานการดำเนินการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน	2.97	.85	ปานกลาง	2.94	.85	ปานกลาง
7	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการนำนโยบายของโรงเรียนของกรมสามัญศึกษามาเป็นแนวทางในการวางแผนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน	3.14	1.13	ปานกลาง	3.12	.94	ปานกลาง
8	ผู้บริหารได้จัดหาและสนับสนุนให้ครูได้ใช้สื่อเครื่องมือในการสอนหรือการทำงานที่มีคุณภาพในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือการทำงาน	3.10	1.06	ปานกลาง	3.17	.93	ปานกลาง

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อ	ขั้นตอนกระบวนการนิเทศ การศึกษาภายในโรงเรียน	ผู้บริหาร N = 79			ครู N = 297		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
9	ผู้บริหารสามารถตั้งคณะทำงาน เพื่อ สรุปผลการปรับปรุงแก้ไขการนิเทศ การศึกษาภายในโรงเรียน	2.89	.86	ปานกลาง	2.92	.93	ปานกลาง
10	ผู้บริหารจัดให้มีระบบการปรับปรุง แก้ไขการนิเทศการศึกษาภายใน	2.84	.87	ปานกลาง	2.90	.94	ปานกลาง
รวม		3.02	.88	ปานกลาง	3.00	.78	ปานกลาง

จากตาราง 9 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีทัศนะต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการ
นิเทศการศึกษาภายใน ขั้นตอนการปรับปรุงแก้ไข โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็น
รายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

สำหรับครู มีทัศนะต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายใน
ขั้นตอนการปรับปรุงแก้ไข โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับ
ปานกลางทุกข้อ

ตาราง 10 เปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงาน ตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของ
ผู้บริหารโรงเรียน ทั้ง 5 ขั้นตอน ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ขั้นตอนกระบวนการนิเทศการศึกษา ภายในโรงเรียน	ขนาดเล็ก N = 26		ขนาดใหญ่ N = 53		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
ขั้นการสำรวจความต้องการจำเป็นของโรงเรียน	3.01	.93	2.93	.73	.43
ขั้นการวางแผนการนิเทศ	3.00	.94	2.92	.80	.40
ขั้นการดำเนินการปฏิบัติงาน	2.94	1.09	3.00	.71	.25
ขั้นการประเมินกระบวนการดำเนินงานและผลผลิต	2.92	1.03	2.98	.69	.24
ขั้นการปรับปรุงแก้ไข	3.06	1.09	2.99	.77	.27
รวม	2.99	.98	2.96	.70	.10

จากตาราง 10 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กมีทัศนะต่อปัญหา
การปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายใน ทั้ง 5 ขั้นตอน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง
เมื่อพิจารณาเป็นรายขั้นตอน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กมีทัศนะต่อปัญหา
การปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายใน อยู่ในระดับปานกลาง ทุกขั้นตอน

ส่วนผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีทัศนะต่อปัญหาการปฏิบัติงานตาม
กระบวนการนิเทศการศึกษาภายใน ทั้ง 5 ขั้นตอน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณา
เป็นรายขั้นตอน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่มีทัศนะต่อปัญหาการปฏิบัติงาน
ตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายใน อยู่ในระดับปานกลาง ทุกขั้นตอน

เมื่อเปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กกับผู้บริหารโรงเรียน
ในโรงเรียนขนาดใหญ่ ที่มีต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายใน ทั้ง 5
ขั้นตอน โดยรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาเป็นรายขั้นตอน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กกับผู้บริหาร
โรงเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีทัศนะต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษา
ภายใน ทุกขั้นตอนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 11 เปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงาน ตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของ
ผู้บริหารโรงเรียน ขึ้นการสำรวจความต้องการ จำเป็นของโรงเรียน ตามทัศนะของ
ผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ข้อ	ขั้นตอนกระบวนการนิเทศ การศึกษาภายในโรงเรียน	ขนาดเล็ก N = 26		ขนาดใหญ่ N = 53		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีคณะทำงาน ในการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและ ความต้องการของโรงเรียน	3.06	.87	3.27	1.15	.91
2	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลด้านผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนของนักเรียนทุกชั้นและทุก รายวิชา	2.92	.85	3.00	.98	.34
3	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการศึกษา วิเคราะห์ สาเหตุ และอัตราการ ซ้ำชั้นของนักเรียนทุกชั้นเรียน	2.77	.99	2.87	.98	.42
4	ผู้บริหารโรงเรียนได้มีการสำรวจ และให้ความสนใจ ต่อขวัญและกำลังใจ ของบุคลากรในการปฏิบัติงาน ในโรงเรียน	3.12	1.18	3.06	.89	.25
5	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการศึกษา วิเคราะห์และประเมินคุณลักษณะที่พึง ประสงค์ของนักเรียนทุกชั้นเรียน	2.81	1.02	2.81	.83	.02

ตาราง 11 (ต่อ)

ข้อ	ขั้นตอนกระบวนการนิเทศ การศึกษาภายในโรงเรียน	ขนาดเล็ก N = 26		ขนาดใหญ่ N = 53		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
6	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการสำรวจ จำนวนเด็กที่อาศัยอยู่ในเขตบริการ ของนักเรียนทุกปี	3.00	1.13	2.91	.71	.39
7	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการศึกษา ปัญหาและสาเหตุที่ทำให้นักเรียนต้อง ออกจากโรงเรียนก่อนจบการศึกษา	3.04	1.08	2.74	.86	1.35
8	ผู้บริหารจัดให้มีการสำรวจและ ประเมินความต้องการ ในการพัฒนา การปฏิบัติงานของคณะครู เพื่อวางแผน ในการพัฒนาบุคลากรในโรงเรียน	3.04	1.11	2.98	.89	.25
9	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการศึกษา และวิเคราะห์การผ่านจุดประสงค์ การเรียนรู้ของนักเรียนทุกชั้นเรียน	2.96	1.11	2.81	.88	.65
10	ผู้บริหารโรงเรียนรับฟังความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ ของบุคลากรใน โรงเรียนและใช้เป็นข้อมูลในการ ตัดสินใจร่วมกัน	3.19	1.27	3.08	1.02	.44
รวม		3.01	.93	2.93	.73	.43

จากตาราง 11 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กมีทัศนคติต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายใน ขั้นการสำรวจความต้องการจำเป็นของโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กมีทัศนคติต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายใน อยู่ในระดับปานกลาง ทุกข้อ

ส่วนผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีทัศนคติต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายใน ขั้นการสำรวจ ความต้องการ จำเป็นของโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่มีทัศนคติต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายใน อยู่ในระดับปานกลาง ทุกข้อ

เมื่อเปรียบเทียบทัศนคติของผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กกับผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่ ที่มีต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายใน ขั้นการสำรวจความต้องการจำเป็นของโรงเรียน โดยรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กกับผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีทัศนคติต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายใน ขั้นการสำรวจความต้องการจำเป็นของโรงเรียน ทุกข้อแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 12 เปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงาน ตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของ

ผู้บริหารโรงเรียน ขึ้นการวางแผน ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ข้อ	ขั้นตอนกระบวนการนิเทศ การศึกษาภายในโรงเรียน	ขนาดเล็ก N = 26		ขนาดใหญ่ N = 53		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีคณะทำงาน รับผิดชอบด้านการวางแผนการนิเทศ การศึกษาภายในโรงเรียน	3.08	.98	2.98	.97	.41
2	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีโครงการ นิเทศการศึกษาภายในอยู่ในแผน ปฏิบัติการประจำปี มีความครอบคลุม งานทั้ง 5 งานในโรงเรียน	2.92	1.06	2.92	.98	.01
3	ผู้บริหารโรงเรียนได้ดูแล กำกับการ วางแผนการนิเทศการศึกษาภายใน โรงเรียนให้สอดคล้องกับสภาพ ปัจจุบันปัญหา และความต้องการของ โรงเรียน	2.96	1.04	2.94	.82	.08
4	ผู้บริหารโรงเรียนได้จัดให้มีการวางแผน ในการสร้างความรู้ความเข้าใจ ที่ถูกต้องให้กับบุคลากรก่อนการดำเนินการ การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน	3.12	1.11	2.94	.89	.75

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อ	ขั้นตอนกระบวนการนิเทศ การศึกษาภายในโรงเรียน	ขนาดเล็ก N = 26		ขนาดใหญ่ N = 53		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
5	ผู้บริหารโรงเรียนได้จัดให้มีระบบ ข้อมูลที่ต้องเป็นปัจจุบันครบทั้ง 5 งาน เพื่อใช้ในการวางแผนการ นิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน	2.96	1.15	2.96	.92	.00
6	ผู้บริหารโรงเรียนได้จัดให้มีปฏิทิน การดำเนินการนิเทศการศึกษา ภายในโรงเรียนแสดงให้เห็นทุกฝ่าย ได้เห็นชัดเจน มีผู้รับผิดชอบและ ผู้ปฏิบัติชัดเจน	2.88	.86	2.91	.99	.09
7	ผู้บริหารโรงเรียน จัดให้มีการ วางแผนการนิเทศการศึกษาภายใน โรงเรียนให้มีขั้นตอนในการปฏิบัติ ที่ชัดเจนมีความเหมาะสมสามารถนำไป ปฏิบัติได้จริง	2.92	1.06	2.87	.88	.25
8	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการกำหนด วัตถุประสงค์และ เป้าหมายของแผน การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ไว้อย่างชัดเจน	3.15	1.08	2.87	.90	1.24

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อ	ขั้นตอนกระบวนการนิเทศ การศึกษาภายในโรงเรียน	ขนาดเล็ก N = 26		ขนาดใหญ่ N = 53		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
9	ผู้บริหารจัดให้มีการนำข้อมูลในการ ศึกษา สภาพปัจจุบันปัญหา และความ ต้องการมาใช้ในการวางแผนการ ดำเนินการนิเทศการศึกษาภายใน โรงเรียนอย่างรอบคอบและครบ ทุกด้าน	3.04	1.00	3.00	.98	.16
10	ผู้บริหารได้จัดให้ครูได้มีส่วนร่วมใน การประชุมวางแผนและจัดทำ โครงการนิเทศการศึกษาภายใน โรงเรียนร่วมกัน	2.96	1.22	2.79	.93	.69
รวม		3.00	.94	2.92	.80	.40

จากตาราง 12 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กมีทัศนะต่อปัญหา
การปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายใน ขั้นการวางแผน โดยรวมอยู่ในระดับ
ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กมีทัศนะต่อ
ปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายใน อยู่ในระดับปานกลาง ทุกข้อ

ส่วนผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีทัศนะต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายใน ขึ้นการวางแผน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่มีทัศนะต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายใน อยู่ในระดับปานกลาง ทุกข้อ

เมื่อเปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กกับผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่ ที่มีต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายใน ขึ้นการวางแผน โดยรวม พบว่า แตกต่างกันอย่าง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กกับผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีทัศนะต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายใน ขึ้นการวางแผน ทุกข้อแตกต่างกันอย่าง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 13 เปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงาน ตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของ
ผู้บริหารโรงเรียน ขึ้นการดำเนินการปฏิบัติงาน ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน
จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ข้อ	ขั้นตอนกระบวนการนิเทศ การศึกษาภายในโรงเรียน	ขนาดเล็ก N = 26		ขนาดใหญ่ N = 53		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1	ผู้บริหารโรงเรียนได้จัดให้มีกิจกรรม สร้างความรู้ความเข้าใจให้การ ยอมรับให้ความร่วมมือในการดำเนิน การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน แก่บุคลากรทุกคนในโรงเรียนก่อน ดำเนินการนิเทศการศึกษาภายใน โรงเรียน	3.08	1.35	3.09	.93	.06
2	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการประชุม เตรียมความพร้อมก่อนการนิเทศทั้ง ทางด้านวิธีการกิจกรรมสื่อเครื่องมือ และการประเมินผลการนิเทศการ ศึกษาภายในโรงเรียน	2.81	1.10	2.91	.79	.41
3	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการดำเนิน การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ตามแผนงานและโครงการที่วางไว้ อย่างเป็นระบบมีความต่อเนื่อง	2.92	1.13	3.00	.83	.34

ตาราง 13 (ต่อ)

ข้อ	ขั้นตอนกระบวนการนิเทศ การศึกษาภายในโรงเรียน	ขนาดเล็ก N = 26		ขนาดใหญ่ N = 53		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
4	ผู้บริหารโรงเรียนได้จัดให้มีกิจกรรม การติดตามกำกับ ดูแลให้มีการนำ ความรู้ที่ได้รับจากการนิเทศไปปฏิบัติ พัฒนางานที่บุคลากรในโรงเรียน รับผิดชอบอยู่อย่างต่อเนื่อง	2.81	1.13	2.94	.95	.56
5	ผู้บริหารโรงเรียนได้จัดให้ผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศได้ร่วมกัน วิเคราะห์แผนปฏิบัติงาน วิเคราะห์ ความต้องการ และร่วมกันกำหนด วัตถุประสงค์ในการนิเทศก่อนดำเนิน การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน	2.92	.94	2.96	.71	.21
6	ผู้บริหารโรงเรียนได้จัดให้มีระบบ การติดต่อสื่อสารที่มีประสิทธิภาพเพื่อ สร้างและส่งเสริมความสัมพันธ์อันดี ต่อกันของบุคลากรในการดำเนินการ นิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน	2.85	1.12	2.98	.89	.58
7	ผู้บริหารโรงเรียนสนับสนุนให้บุคลากร ในโรงเรียนแสวงหาวิธีการในการ พัฒนาการทำงานให้มีประสิทธิภาพ	3.00	1.33	3.09	.99	.36

ตาราง 13 (ต่อ)

ข้อ	ขั้นตอนกระบวนการนิเทศ การศึกษาภายในโรงเรียน	ขนาดเล็ก N = 26		ขนาดใหญ่ N = 53		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
8	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีกิจกรรม การดำเนินการนิเทศการศึกษา ภายในโรงเรียนให้มีบรรยากาศ ที่เป็นประชาธิปไตย มีความเห็นอก เห็นใจให้ความช่วยเหลือซึ่งกัน และกัน	3.04	1.34	3.02	.84	.07
9	ผู้บริหารโรงเรียนเข้าร่วมกิจกรรม การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ในฐานะสมาชิกผู้ปฏิบัติ	2.92	1.16	2.89	.82	.14
10	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีบรรยากาศ ที่ดี ในการปฏิบัติงานในโรงเรียน	3.08	1.29	3.13	.94	.22
รวม		2.94	1.09	3.00	.71	.25

จากตาราง 13 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กมีทัศนคติต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายใน ขั้นการดำเนินการปฏิบัติงาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก มีทัศนคติต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายใน อยู่ในระดับปานกลาง ทุกข้อ

ส่วนผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีทัศนะต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายใน ขึ้นการดำเนินการปฏิบัติงาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่มีทัศนะต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายใน อยู่ในระดับปานกลาง ทุกข้อ

เมื่อเปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กกับผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่ ที่มีต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายใน ขึ้นการดำเนินการปฏิบัติงาน โดยรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กกับผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีทัศนะต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายใน ขึ้นการดำเนินการปฏิบัติงาน ทุกข้อแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 14 เปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงาน ตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของ

ผู้บริหารโรงเรียน ขึ้นการประเมินการดำเนินงานและผลผลิต ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน
จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ข้อ	ขั้นตอนกระบวนการนิเทศ การศึกษาภายในโรงเรียน	ขนาดเล็ก N = 26		ขนาดใหญ่ N = 53		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการประชุม ปรึกษาหารืออภิปรายผลการดำเนิน การของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศ การศึกษาภายในโรงเรียน เพื่อ ประเมินการปฏิบัติงานนิเทศการ ศึกษาภายในโรงเรียน	3.08	1.23	3.02	.91	.24
2	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการ ประเมินพฤติกรรมการทำงานของ บุคลากรภายในโรงเรียนอย่าง ต่อเนื่อง เพื่อวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมของบุคลากร ในโรงเรียน	2.85	1.05	3.19	.88	1.53
3	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการ ประเมินผลระดับความสามารถ ในการปฏิบัติงานของบุคลากรใน โรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ	2.92	1.20	2.98	.93	.24

ตาราง 14 (ต่อ)

ข้อ	ขั้นตอนกระบวนการนิเทศ การศึกษาภายในโรงเรียน	ขนาดเล็ก N = 26		ขนาดใหญ่ N = 53		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
4	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการประเมินผลการวางแผนในการดำเนินการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน	3.04	1.15	3.04	.78	.00
5	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการประเมินความเหมาะสมของขั้นตอนในการดำเนินการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน	2.89	1.03	2.91	.71	.09
6	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน	2.96	1.22	2.92	.78	.14
7	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการประเมินผลความคุ้มค่าในการใช้ทรัพยากรในการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน	2.89	1.07	3.02	.77	.57
8	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการประเมินความรู้สึกรู้สึกของบุคลากรในโรงเรียนที่มีต่องาน และผู้ร่วมงานในการดำเนินการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน	2.85	.97	2.87	.83	.10

ตาราง 14 (ต่อ)

ข้อ	ขั้นตอนกระบวนการนิเทศ การศึกษาภายในโรงเรียน	ขนาดเล็ก N = 26		ขนาดใหญ่ N = 53		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
9	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงการดำเนินการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น	2.88	1.03	2.91	.79	.10
10	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการสรุปผลการดำเนินการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนและแจ้งให้บุคลากรในโรงเรียนได้ทราบถึงความก้าวหน้าปัญหาและผลสำเร็จของการดำเนินการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง	2.88	1.14	2.92	.78	.16
รวม		2.92	1.03	2.98	.69	.24

จากตาราง 14 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กมีทัศนคติต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายใน ขั้นการประเมินการดำเนินงานและผลผลิตโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กมีทัศนคติต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายใน อยู่ในระดับปานกลาง ทุกข้อ

ส่วนผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีทัศนคติต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายใน ขั้นการประเมินการดำเนินงานและผลผลิต โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่มีทัศนคติต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายใน อยู่ในระดับปานกลาง ทุกข้อ

เมื่อเปรียบเทียบทัศนคติของผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กกับผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่ ที่มีต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายใน ขั้นการประเมินการดำเนินงานและผลผลิต โดยรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กกับผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีทัศนคติต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายใน ขั้นการประเมินการดำเนินงานและผลผลิต ทุกข้อแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 15 เปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงาน ตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของ
ผู้บริหารโรงเรียน ขึ้นการปรับปรุงแก้ไข ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตาม
ขนาดโรงเรียน

ข้อ	ขั้นตอนกระบวนการนิเทศ การศึกษาภายในโรงเรียน	ขนาดเล็ก N = 26		ขนาดใหญ่ N = 53		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการร่วมกัน วิเคราะห์ข้อมูลจัดลำดับความสำคัญ ของปัญหาและกำหนดทางเลือกใน การแก้ปัญหาของโรงเรียน	3.15	1.26	3.06	.82	.36
2	ผู้บริหารโรงเรียนได้จัดกิจกรรม สร้างความรู้ความเข้าใจแก่บุคลากร ในการปฏิบัติงานในโรงเรียน เช่น การฝึกอบรม การประชุม ปรึกษา หารือ การศึกษา เอกสารความรู้ ต่าง ๆ ในการปฏิบัติงาน	3.27	1.31	3.11	1.03	.58
3	ผู้บริหารโรงเรียนมีการจูงใจ ให้คำ แนะนำ และให้กำลังใจในการปฏิบัติ งานแก่บุคลากรในโรงเรียนอย่าง สม่ำเสมอและทั่วถึงทุกคน ทั้งในช่วง ก่อนดำเนินการระหว่างดำเนินการ และหลังการดำเนินการ	3.15	1.35	3.08	.98	.29

ตาราง 15 (ต่อ)

ข้อ	ขั้นตอนกระบวนการนิเทศ การศึกษาภายในโรงเรียน	ขนาดเล็ก N = 26		ขนาดใหญ่ N = 53		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
4	ผู้บริหารโรงเรียนแจ้งให้บุคลากรในโรงเรียนได้ทราบผลการปฏิบัติงานของตนเองอย่างสม่ำเสมอช่วยเหลือเมื่อมีปัญหา ชมเชย ำให้กำลังใจเมื่อประสบผลสำเร็จในการปฏิบัติงาน	3.15	1.43	3.09	.93	.19
5	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการศึกษารวเคราะห์ข้อมูลด้านภาวะสุขภาพอนามัยของนักเรียนทุกชั้นเรียน	2.62	1.06	2.81	.88	.87
6	ผู้บริหารโรงเรียนได้จัดให้มีการวางแผนในการประสานงานการดำเนินการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน	3.04	1.04	2.94	.75	.42
7	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการนำนโยบายของโรงเรียนของกรมสามัญศึกษามาเป็นแนวทางในการวางแผนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน	3.35	1.29	3.04	1.04	1.14

ตาราง 15 (ต่อ)

ข้อ	ขั้นตอนกระบวนการนิเทศ การศึกษาภายในโรงเรียน	ขนาดเล็ก N = 26		ขนาดใหญ่ N = 53		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
8	ผู้บริหาร ได้จัดหาและสนับสนุนให้ครู ได้ใช้สื่อเครื่องมือในการสอนหรือการ ทำงานที่มีคุณภาพในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนหรือการทำงาน	3.15	1.16	3.08	1.02	.31
9	ผู้บริหารสามารถตั้งคณะทำงาน เพื่อ สรุปผลการปรับปรุงแก้ไขการนิเทศ การศึกษาภายในโรงเรียน	2.92	1.09	2.87	.74	.23
10	ผู้บริหารจัดให้มีระบบการปรับปรุง แก้ไขการนิเทศการศึกษาภายใน โรงเรียน	2.77	1.07	2.87	.76	.42
รวม		3.06	1.09	2.99	.77	.27

จากตาราง 15 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กมีทัศนคติต่อปัญหาการ
ปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายใน ขั้นการปรับปรุงแก้ไข โดยรวมอยู่ในระดับ
ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กมีทัศนคติ
ต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายใน อยู่ในระดับปานกลาง ทุกข้อ

ส่วนผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีทัศนะต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายใน ขึ้นการปรับปรุงแก้ไข โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่มีทัศนะต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายใน อยู่ในระดับปานกลาง ทุกข้อ

เมื่อเปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กกับผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่ ที่มีต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายใน ขึ้นการปรับปรุงแก้ไข โดยรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กกับผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีทัศนะต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายใน ขึ้นการปรับปรุงแก้ไข ทุกข้อแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 16 เปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงาน ตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของ
ผู้บริหารโรงเรียน ทั้ง 5 ขั้นตอน ตามทัศนะของครู จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ขั้นตอนกระบวนการนิเทศการศึกษา ภายในโรงเรียน	ขนาดเล็ก N = 57		ขนาดใหญ่ N = 240		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
ขั้นการสำรวจความต้องการจำเป็นของโรงเรียน	3.05	.64	2.96	.82	.99
ขั้นการวางแผนการนิเทศ	2.96	.67	2.96	.88	.02
ขั้นการดำเนินการปฏิบัติงาน	2.94	1.09	3.00	.71	1.26
ขั้นการประเมินกระบวนการดำเนินงานและผลผลิต	2.95	.71	2.88	.84	.62
ขั้นการปรับปรุงแก้ไข	3.13	.67	2.96	.80	1.45
รวม	3.04	.61	2.94	.78	1.01

จากตาราง 16 พบว่า ครูในโรงเรียนขนาดเล็กมีทัศนะต่อปัญหาการปฏิบัติงาน
ตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้บริหารโรงเรียน ทั้ง 5 ขั้นตอน โดยรวมอยู่ใน
ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายขั้นตอน พบว่า ครูในโรงเรียนขนาดเล็กมีทัศนะต่อ
ปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้บริหารโรงเรียน อยู่ในระดับ
ปานกลาง ทุกขั้นตอน

ส่วนครูในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีทัศนคติต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้บริหารโรงเรียน ทั้ง 5 ขั้นตอน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายขั้นตอน พบว่า ครูในโรงเรียนขนาดใหญ่มีทัศนคติต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้บริหารโรงเรียน อยู่ในระดับปานกลาง ทุกขั้นตอน

เมื่อเปรียบเทียบทัศนคติของครูในโรงเรียนขนาดเล็กกับครูในโรงเรียนขนาดใหญ่ ที่มีต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้บริหารโรงเรียน ทั้ง 5 ขั้นตอน โดยรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาเป็นรายขั้นตอน พบว่า ครูในโรงเรียนขนาดเล็กกับครูในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีทัศนคติต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้บริหารโรงเรียน ทุกขั้นตอน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 17 เปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงาน ตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของ
ผู้บริหารโรงเรียน ขึ้นการสำรวจความต้องการ จำเป็นของโรงเรียน ตามทัศนะของครู
จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ข้อ	ขั้นตอนกระบวนการนิเทศ การศึกษาภายในโรงเรียน	ขนาดเล็ก N = 57		ขนาดใหญ่ N = 240		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีคณะทำงาน ในการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและ ความต้องการของโรงเรียน	3.21	.86	3.02	1.00	1.32
2	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลด้านผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนของนักเรียนทุกชั้นและทุก รายวิชา	3.09	.91	3.09	1.04	.33
3	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการศึกษา วิเคราะห์ สาเหตุ และอัตราการ ซ้ำชั้นของนักเรียนทุกชั้นเรียน	3.07	.86	2.90	.98	1.20
4	ผู้บริหารโรงเรียนได้มีการสำรวจ และให้ความสนใจ ต่อขวัญและกำลังใจ ของบุคลากรในการปฏิบัติงาน ในโรงเรียน	3.05	.93	2.88	1.06	1.16
5	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการศึกษา วิเคราะห์และประเมินคุณลักษณะที่พึง ประสงค์ของนักเรียนทุกชั้นเรียน	2.89	.92	2.85	.94	.35

ตาราง 17 (ต่อ)

ข้อ	ขั้นตอนกระบวนการนี้เพื่อ การศึกษาภายในโรงเรียน	ขนาดเล็ก N = 57		ขนาดใหญ่ N = 240		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
6	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการสำรวจ จำนวนเด็กที่อาศัยอยู่ในเขตบริการ ของนักเรียนทุกปี	2.09	.85	2.95	1.05	.95
7	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการศึกษา ปัญหาและสาเหตุที่ทำให้นักเรียนต้อง ออกจากโรงเรียนก่อนจบการศึกษา	2.89	.86	2.90	1.00	.04
8	ผู้บริหารจัดให้มีการสำรวจและ ประเมินความต้องการ ในการพัฒนา การปฏิบัติงานของคณะครู เพื่อวางแผน ในการพัฒนาบุคลากรในโรงเรียน	3.21	.77	2.99	1.01	1.80
9	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการศึกษา และวิเคราะห์การผ่านจุดประสงค์ การเรียนรู้ของนักเรียนทุกชั้นเรียน	2.86	.83	2.95	.98	.61
10	ผู้บริหารโรงเรียนรับฟังความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ ของบุคลากรใน โรงเรียนและใช้เป็นข้อมูลในการ ตัดสินใจร่วมกัน	3.18	.91	3.04	.98	.94
รวม		3.05	.64	2.96	.82	.99

จากตาราง 17 พบว่า ครูในโรงเรียนขนาดเล็กมีทัศนคติต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนี้ เหตุการศึกษาภายในของผู้บริหารโรงเรียน ขั้นการสำรวจความต้องการจำเป็นของโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูในโรงเรียนขนาดเล็กมีทัศนคติต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนี้ เหตุการศึกษาภายในของผู้บริหารโรงเรียน อยู่ในระดับปานกลาง ทุกข้อ

ส่วนครูในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีทัศนคติต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนี้ เหตุการศึกษาภายใน ของผู้บริหารโรงเรียน ขั้นการสำรวจความต้องการจำเป็นของโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูในโรงเรียนขนาดใหญ่มีทัศนคติต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนี้ เหตุการศึกษาภายในของผู้บริหารโรงเรียน อยู่ในระดับปานกลาง ทุกข้อ

เมื่อเปรียบเทียบทัศนคติของครูในโรงเรียนขนาดเล็กกับครูในโรงเรียนขนาดใหญ่ ที่มีต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนี้ เหตุการศึกษาภายในของผู้บริหารโรงเรียน ขั้นการสำรวจความต้องการจำเป็นของโรงเรียน โดยรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูในโรงเรียนขนาดเล็กกับครูในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีทัศนคติต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนี้ เหตุการศึกษาภายใน ของผู้บริหารโรงเรียน ขั้นการสำรวจความต้องการจำเป็นของโรงเรียน ทุกข้อแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 18 เปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงาน ตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของ
ผู้บริหารโรงเรียน ขึ้นการวางแผน ตามทัศนะของครู จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ข้อ	ขั้นตอนกระบวนการนิเทศ การศึกษาภายในโรงเรียน	ขนาดเล็ก N = 57		ขนาดใหญ่ N = 240		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีคณะกรรมการ รับผิดชอบด้านการวางแผนการนิเทศ การศึกษาภายในโรงเรียน	2.91	.81	2.99	.98	.57
2	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีโครงการ นิเทศการศึกษาภายในอยู่ในแผน ปฏิบัติการประจำปี มีความครอบคลุม งานทั้ง 5 งานในโรงเรียน	3.04	.87	3.04	.99	.02
3	ผู้บริหารโรงเรียนได้ดูแล กำกับการ วางแผนการนิเทศการศึกษาภายใน โรงเรียนให้สอดคล้องกับสภาพ ปัจจุบันปัญหา และความต้องการของ โรงเรียน	2.91	.79	2.93	.97	.15
4	ผู้บริหารโรงเรียนได้จัดให้มีการวาง แผนในการสร้างความรู้ความเข้าใจ ที่ถูกต้องให้กับบุคลากรก่อนการดำเนิน การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน	2.91	.81	2.91	.96	.03

ตาราง 18 (ต่อ)

ข้อ	ขั้นตอนกระบวนการนิเทศ การศึกษาภายในโรงเรียน	ขนาดเล็ก N = 57		ขนาดใหญ่ N = 240		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
5	ผู้บริหารโรงเรียนได้จัดให้มีระบบข้อมูลที่ถูกต้องเป็นปัจจุบันครบทั้ง 5 งาน เพื่อใช้ในการวางแผนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน	2.95	.88	2.98	1.02	.19
6	ผู้บริหารโรงเรียนได้จัดให้มีปฏิทินการดำเนินการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนแสดงไว้ให้ทุกฝ่ายได้เห็นชัดเจน มีผู้รับผิดชอบและผู้ปฏิบัติชัดเจน	2.93	1.00	3.01	1.06	.54
7	ผู้บริหารโรงเรียน จัดให้มีการวางแผนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนให้มีขั้นตอนในการปฏิบัติที่ชัดเจนมีความเหมาะสมสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง	2.88	.85	2.94	1.00	.42
8	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนไว้อย่างชัดเจน	2.96	.82	2.98	1.02	.13

ตาราง 18 (ต่อ)

ข้อ	ขั้นตอนกระบวนการนิเทศ การศึกษาภายในโรงเรียน	ขนาดเล็ก N = 57		ขนาดใหญ่ N = 240		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
9	ผู้บริหารจัดให้มีการนำข้อมูลในการ ศึกษา สภาพปัจจุบันปัญหา และความ ต้องการมาใช้ในการวางแผนการ ดำเนินการนิเทศการศึกษาภายใน โรงเรียนอย่างรอบคอบและครบ ทุกด้าน	3.16	.77	2.92	.97	1.97*
10	ผู้บริหารได้จัดให้ครูได้มีส่วนร่วมใน การประชุมวางแผนและจัดทำ โครงการนิเทศการศึกษาภายใน โรงเรียนร่วมกัน	2.95	.83	2.92	1.00	.21
รวม		2.96	.67	2.96	.88	.02

จากตาราง 18 พบว่า ครูในโรงเรียนขนาดเล็กมีทัศนะต่อปัญหาการปฏิบัติงานตาม
กระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้บริหารโรงเรียน ขึ้นการวางแผน โดยรวมอยู่ใน
ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูในโรงเรียนขนาดเล็กมีทัศนะต่อปัญหาการ
ปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายใน ของผู้บริหารโรงเรียน อยู่ในระดับปานกลาง
ทุกข้อ

ส่วนครูในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีทัศนคติต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนี้เพื่อการศึกษาภายใน ของผู้บริหารโรงเรียน ขึ้นการวางแผน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูในโรงเรียนขนาดใหญ่มีทัศนคติต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนี้เพื่อการศึกษาภายในของผู้บริหารโรงเรียน อยู่ในระดับปานกลาง ทุกข้อ

เมื่อเปรียบเทียบทัศนคติของครูในโรงเรียนขนาดเล็กกับครูในโรงเรียนขนาดใหญ่ ที่มีต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนี้เพื่อการศึกษาภายในของผู้บริหารโรงเรียน ขึ้นการวางแผน โดยรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูในโรงเรียนขนาดเล็กกับครูในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีทัศนคติต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนี้เพื่อการศึกษาภายใน ของผู้บริหารโรงเรียน ขึ้นการวางแผน ข้อ 9 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกเหนือจาก ข้อ 9 พบว่า แตกต่างกันอย่าง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 19 เปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงาน ตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของ

ผู้บริหารโรงเรียน ขึ้นการดำเนินการปฏิบัติงาน ตามทัศนะของครู จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ข้อ	ขั้นตอนกระบวนการนิเทศ การศึกษาภายในโรงเรียน	ขนาดเล็ก N = 57		ขนาดใหญ่ N = 240		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1	ผู้บริหารโรงเรียนได้จัดให้มีการรวม สร้างความรู้ความเข้าใจให้การ ยอมรับให้ความร่วมมือในการดำเนิน การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน แก่บุคลากรทุกคนในโรงเรียนก่อน ดำเนินการนิเทศการศึกษาภายใน โรงเรียน	3.18	.76	2.98	.92	1.46
2	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการประชุม เตรียมความพร้อมก่อนการนิเทศทั้ง ทางด้านวิธีการกิจกรรมสื่อเครื่องมือ และการประเมินผลการนิเทศการ ศึกษาภายในโรงเรียน	3.02	.86	2.98	.95	.25
3	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการดำเนิน การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ตามแผนงานและ โครงการที่วางไว้ อย่างเป็นระบบมีความต่อเนื่อง	3.09	.85	2.90	.92	1.40

ตาราง 19 (ต่อ)

ข้อ	ขั้นตอนกระบวนการนิเทศ การศึกษาภายในโรงเรียน	ขนาดเล็ก N = 57		ขนาดใหญ่ N = 240		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
4	ผู้บริหารโรงเรียนได้จัดทำมีกิจกรรม การติดตามกำกับ ดูแลให้มีการนำ ความรู้ที่ได้รับจากการนิเทศไปปฏิบัติ พัฒนางานที่บุคลากรในโรงเรียน รับผิดชอบอยู่อย่างต่อเนื่อง	2.86	.88	2.86	.90	.01
5	ผู้บริหารโรงเรียนได้จัดให้ผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศได้ร่วมกัน วิเคราะห์แผนปฏิบัติงาน วิเคราะห์ ความต้องการ และร่วมกันกำหนด วัตถุประสงค์ในการนิเทศก่อนดำเนินการ การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน	2.98	.81	2.89	.89	.73
6	ผู้บริหารโรงเรียนได้จัดให้มีระบบ การติดต่อสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ เพื่อ สร้างและส่งเสริมความสัมพันธ์อันดี ต่อกันของบุคลากรในการดำเนินการ นิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน	3.04	.78	2.94	.92	.71

ตาราง 19 (ต่อ)

ข้อ	ขั้นตอนกระบวนการนิเทศ การศึกษาภายในโรงเรียน	ขนาดเล็ก N = 57		ขนาดใหญ่ N = 240		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
7	ผู้บริหารโรงเรียนสนับสนุนให้ บุคลากรในโรงเรียนแสวงหาวิธีการ ในการพัฒนาการทำงานให้มี ประสิทธิภาพ	3.32	.87	3.15	.92	1.21
8	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีกิจกรรม การดำเนินการนิเทศการศึกษา ภายในโรงเรียนให้มีบรรยากาศ ที่เป็นประชาธิปไตย มีความเห็นอก เห็นใจให้ความช่วยเหลือซึ่งกัน และกัน	3.19	.79	2.96	.94	1.74
9	ผู้บริหารโรงเรียนเข้าร่วมกิจกรรม การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ในฐานะสมาชิกผู้ปฏิบัติ	3.05	.79	2.84	.93	1.58
10	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีบรรยากาศ ที่ดี ในการปฏิบัติงานในโรงเรียน	3.25	.99	3.01	.95	1.65
รวม		2.94	1.09	3.00	.71	1.26

จากตาราง 19 พบว่า ครูในโรงเรียนขนาดเล็กมีทัศนคติต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้บริหารโรงเรียน ขึ้นการดำเนินการปฏิบัติงานโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูในโรงเรียนขนาดเล็กมีทัศนคติต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายใน ของผู้บริหารโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ทุกข้อ

ส่วนครูในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีทัศนคติต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายใน ของผู้บริหารโรงเรียน ขึ้นการดำเนินการปฏิบัติงาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูในโรงเรียนขนาดใหญ่มีทัศนคติต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้บริหารโรงเรียน อยู่ในระดับปานกลาง ทุกข้อ

เมื่อเปรียบเทียบทัศนคติของครูในโรงเรียนขนาดเล็กกับครูในโรงเรียนขนาดใหญ่ ที่มีต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้บริหารโรงเรียน ขึ้นการดำเนินการปฏิบัติงาน โดยรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูในโรงเรียนขนาดเล็กกับครูในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีทัศนคติต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายใน ของผู้บริหารโรงเรียน ขึ้นการดำเนินการปฏิบัติงาน ทุกข้อแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 20 เปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงาน ตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของ
ผู้บริหารโรงเรียน ขั้นการประเมินการดำเนินงานและผลผลิต ตามทัศนะของครู
จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ข้อ	ขั้นตอนกระบวนการนิเทศ การศึกษาภายในโรงเรียน	ขนาดเล็ก N = 57		ขนาดใหญ่ N = 240		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการประชุม ปรึกษาหารืออภิปรายผลการดำเนิน การของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศ การศึกษาภายในโรงเรียน เพื่อ ประเมินการปฏิบัติงานนิเทศการ ศึกษาภายในโรงเรียน	3.07	.78	2.93	.90	1.12
2	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการ ประเมินพฤติกรรมการทำงานของ บุคลากรภายในโรงเรียนอย่าง ต่อเนื่อง เพื่อวิเคราะห์การเปลี่ยน แปลงพฤติกรรมของบุคลากร ในโรงเรียน	3.02	.88	2.89	.90	.95
3	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการ ประเมินผลระดับความสามารถ ในการปฏิบัติงานของบุคลากรใน โรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ	2.95	.83	2.80	.91	1.09

ตาราง 20 (ต่อ)

ข้อ	ขั้นตอนกระบวนการนิเทศ การศึกษาภายในโรงเรียน	ขนาดเล็ก N = 57		ขนาดใหญ่ N = 240		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
4	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการประเมินผลการวางแผนในการดำเนินการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน	2.95	.90	2.88	.91	.48
5	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการประเมินความเหมาะสมของขั้นตอนในการดำเนินการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน	2.93	.88	2.90	.89	.20
6	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน	2.91	.85	2.91	.92	.03
7	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการประเมินผลความคุ้มค่าในการใช้ทรัพยากรในการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน	2.95	.81	2.87	.91	.58
8	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการประเมินความรู้สึกรักของบุคลากรในโรงเรียนที่มีต่องาน และผู้ร่วมงานในการดำเนินการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน	2.93	.82	2.84	.98	.66

ตาราง 20 (ต่อ)

ข้อ	ขั้นตอนกระบวนการนิเทศ การศึกษาภายในโรงเรียน	ขนาดเล็ก N = 57		ขนาดใหญ่ N = 240		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
9	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงการดำเนินการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น	2.89	.84	2.89	.96	.02
10	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการสรุปผลการดำเนินการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนและแจ้งให้บุคลากรในโรงเรียนได้ทราบถึงความก้าวหน้าปัญหาและผลสำเร็จของการดำเนินการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง	2.95	.83	2.88	.97	.49
รวม		2.95	.71	2.88	.84	.62

จากตาราง 20 พบว่า ครูในโรงเรียนขนาดเล็กมีทัศนคติต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้บริหารโรงเรียน ขั้นการประเมินการดำเนินงานและผลผลิต โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูในโรงเรียนขนาดเล็ก

มีทัศนะต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายใน ของผู้บริหารโรงเรียน
อยู่ในระดับปานกลาง ทุกข้อ

ส่วนครูในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีทัศนะต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการ
นิเทศการศึกษาภายใน ของผู้บริหารโรงเรียน ขึ้นการประเมินการดำเนินงานและผลผลิต
โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูในโรงเรียนขนาดใหญ่
มีทัศนะต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้บริหารโรงเรียน
อยู่ในระดับปานกลาง ทุกข้อ

เมื่อเปรียบเทียบทัศนะของครูในโรงเรียนขนาดเล็กกับครูในโรงเรียนขนาดใหญ่
ที่มีต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้บริหารโรงเรียน
ขึ้นการประเมินการดำเนินงานและผลผลิต โดยรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ
ทางสถิติ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูในโรงเรียนขนาดเล็กกับครูในโรงเรียนขนาดใหญ่
มีทัศนะต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายใน ของผู้บริหารโรงเรียน
ขึ้นการประเมินการดำเนินงานและผลผลิต ทุกข้อแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 21 เปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงาน ตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของ
ผู้บริหารโรงเรียน ขึ้นการปรับปรุงแก้ไข ตามทัศนะของครูจําแนกตามขนาดโรงเรียน

ข้อ	ขั้นตอนกระบวนการนิเทศ การศึกษาภายในโรงเรียน	ขนาดเล็ก N = 57		ขนาดใหญ่ N = 240		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการร่วมกัน วิเคราะห์ข้อมูลจัดลำดับความสำคัญ ของปัญหาและกำหนดทางเลือกใน การแก้ปัญหาของโรงเรียน	3.19	.72	2.95	.93	1.82
2	ผู้บริหารโรงเรียนได้จัดกิจกรรม สร้างความรู้ความเข้าใจแก่บุคลากร ในการปฏิบัติงานในโรงเรียน เช่น การฝึกอบรม การประชุม ปรึกษา หารือ การศึกษา เอกสารความรู้ ต่าง ๆ ในการทำงาน	3.26	1.01	3.13	.93	.96
3	ผู้บริหารโรงเรียนมีการจูงใจ ให้คำ แนะนำ และให้กำลังใจในการปฏิบัติ งานแก่บุคลากรในโรงเรียนอย่าง สม่ำเสมอและทั่วถึงทุกคน ทั้งในช่วง ก่อนดำเนินการระหว่างดำเนินการ และหลังการดำเนินการ	3.18	.87	2.98	.97	1.41

ตาราง 21 (ต่อ)

ข้อ	ขั้นตอนกระบวนการนิเทศ การศึกษาภายในโรงเรียน	ขนาดเล็ก N = 57		ขนาดใหญ่ N = 240		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
4	ผู้บริหารโรงเรียนแจ้งให้บุคลากรในโรงเรียนได้ทราบผลการปฏิบัติงานของตนเองอย่างสม่ำเสมอช่วยเหลือเมื่อมีปัญหา ชมเชย ำให้กำส้งใจเมื่อประสบผลสำเร็จในการปฏิบัติงาน	3.26	.81	2.94	.97	2.35*
5	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการศึกษารวเคราะห์ข้อมูลด้านภาวะสุขภำพอนำมัยของนักเรียนทุกระดับเรียน	2.82	.95	2.74	1.01	.59
6	ผู้บริหารโรงเรียนได้จัดให้มีการวางแผนในการประสานงานการดำเนินการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน	3.00	.71	2.92	.89	.72
7	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการนำนโยบายของโรงเรียนของกรมสำมัญศึกษำมำเป็นแนวทางในการวางแผนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน	3.26	.88	3.09	.95	1.24

ตาราง 21 (ต่อ)

ข้อ	ขั้นตอนกระบวนการนิเทศ การศึกษาภายในโรงเรียน	ขนาดเล็ก N = 57		ขนาดใหญ่ N = 240		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
8	ผู้บริหารได้จัดหาและสนับสนุนให้ครู ได้ใช้สื่อเครื่องมือในการสอนหรือการ ทำงานที่มีคุณภาพในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนหรือการทำงาน	3.32	.89	3.13	.94	1.36
9	ผู้บริหารสามารถตั้งคณะทำงาน เพื่อ สรุปผลการปรับปรุงแก้ไขการนิเทศ การศึกษาภายในโรงเรียน	2.98	.86	2.91	.94	.54
10	ผู้บริหารจัดให้มีระบบการปรับปรุง แก้ไขการนิเทศการศึกษาภายใน โรงเรียน	3.04	.91	2.87	.94	1.19
รวม		3.13	.67	2.96	.80	1.45

จากตาราง 21 พบว่า ครูในโรงเรียนขนาดเล็กมีทัศนะต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้บริหารโรงเรียน ขั้นการปรับปรุงแก้ไข โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูในโรงเรียนขนาดเล็กมีทัศนะต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายใน ของผู้บริหารโรงเรียน อยู่ในระดับปานกลาง ทุกข้อ

ส่วนครูในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีทัศนคติต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้บริหารโรงเรียน ขึ้นการปรับปรุงแก้ไข โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูในโรงเรียนขนาดใหญ่มีทัศนคติต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้บริหารโรงเรียน อยู่ในระดับปานกลาง ทุกข้อ

เมื่อเปรียบเทียบทัศนคติของครูในโรงเรียนขนาดเล็กกับครูในโรงเรียนขนาดใหญ่ ที่มีต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้บริหารโรงเรียน ขึ้นการปรับปรุงแก้ไข โดยรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูในโรงเรียนขนาดเล็กกับครูในโรงเรียนขนาดใหญ่มีทัศนคติต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้บริหารโรงเรียน ขึ้นการปรับปรุงแก้ไข ข้อ 4 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกเหนือจากข้อ 4 พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 22 เปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงาน ตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของ
ผู้บริหารโรงเรียน ทั้ง 5 ขั้นตอน ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครู
ในโรงเรียนขนาดเล็ก

ขั้นตอนกระบวนการนิเทศการศึกษา ภายในโรงเรียน	ผู้บริหาร N = 26		ครู N = 57		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
ขั้นการสำรวจความต้องการจำเป็นของโรงเรียน	3.01	.93	3.05	.64	.21
ขั้นการวางแผนการนิเทศ	3.00	.94	2.96	.67	.20
ขั้นการดำเนินการปฏิบัติงาน	2.94	1.09	2.94	1.09	.67
ขั้นการประเมินกระบวนการดำเนินงานและผลผลิต	2.92	1.03	2.95	.71	.14
ขั้นการปรับปรุงแก้ไข	3.06	1.09	3.13	.67	.32
รวม	2.99	.98	3.04	.61	.25

จากตาราง 22 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กมีทัศนะต่อปัญหาการ
ปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้บริหารโรงเรียน ทั้ง 5 ขั้นตอน โดยรวม
อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายขั้นตอน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียน
ขนาดเล็กมีทัศนะต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้บริหาร
โรงเรียน อยู่ในระดับปานกลาง ทุกขั้นตอน

ส่วนครูในโรงเรียนขนาดเล็ก มีทักษะต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการ
นิเทศการศึกษาภายในของผู้บริหารโรงเรียน ทั้ง 5 ขั้นตอน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง
เมื่อพิจารณาเป็นรายขั้นตอน พบว่า ครูในโรงเรียนขนาดเล็กมีทักษะต่อปัญหาการปฏิบัติงาน
ตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้บริหารโรงเรียน อยู่ในระดับปานกลาง ทุกขั้นตอน

เมื่อเปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กกับครู
ในโรงเรียนขนาดเล็ก ที่มีต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของ
ผู้บริหารโรงเรียน ทั้ง 5 ขั้นตอน โดยรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาเป็นรายขั้นตอน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กกับครู
ในโรงเรียนขนาดเล็ก มีทักษะต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของ
ผู้บริหารโรงเรียน ทุกขั้นตอนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 23 เปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงาน ตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของ
ผู้บริหารโรงเรียน ขึ้นการสำรวจความต้องการ จำเป็นของโรงเรียน ตามทัศนะของ
ผู้บริหารโรงเรียนและครู ในโรงเรียนขนาดเล็ก

ข้อ	ขั้นตอนกระบวนการนิเทศ การศึกษาภายในโรงเรียน	ผู้บริหาร N = 26		ครู N = 57		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีคณะทำงาน ในการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและ ความต้องการของโรงเรียน	3.27	1.15	3.21	.86	.26
2	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลด้านผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนของนักเรียนทุกชั้นและทุก รายวิชา	2.92	.85	3.09	.91	.78
3	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการศึกษา วิเคราะห์ สาเหตุ และอัตราการ ซ้ำชั้นของนักเรียนทุกชั้นเรียน	2.77	.99	3.07	.86	1.41
4	ผู้บริหารโรงเรียนได้มีการสำรวจ และให้ความสนใจ ต่อขวัญและกำลังใจ ของบุคลากรในการปฏิบัติงาน ใน โรงเรียน	3.12	1.18	3.05	.93	.26
5	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการศึกษา วิเคราะห์และประเมินคุณลักษณะที่พึง ประสงค์ของนักเรียนทุกชั้นเรียน	2.81	1.02	2.89	.92	.39

ตาราง 23 (ต่อ)

ข้อ	ขั้นตอนกระบวนการนิเทศ การศึกษาภายในโรงเรียน	ผู้บริหาร N = 26		ครู N = 57		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
6	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการสำรวจ จำนวนเด็กที่อาศัยอยู่ในเขตบริการ ของนักเรียนทุกปี	3.00	1.13	3.09	.85	.39
7	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการศึกษา ปัญหาและสาเหตุที่ทำให้นักเรียนต้อง ออกจากโรงเรียนก่อนจบการศึกษา	3.04	1.08	2.89	.86	.65
8	ผู้บริหารจัดให้มีการสำรวจและ ประเมินความต้องการ ในการพัฒนา การปฏิบัติงานของคณะครู เพื่อวางแผน ในการพัฒนาบุคลากรในโรงเรียน	3.04	1.11	3.21	.77	.71
9	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการศึกษา และวิเคราะห์การผ่านจุดประสงค์ การเรียนรู้ของนักเรียนทุกชั้นเรียน	2.96	1.11	2.86	.83	.46
10	ผู้บริหารโรงเรียนรับฟังความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ ของบุคลากรใน โรงเรียนและใช้เป็นข้อมูลในการ ตัดสินใจร่วมกัน	3.19	1.27	3.18	.91	.06
รวม		3.01	.93	3.05	.64	.21

จากตาราง 23 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กมีทัศนะต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้บริหารโรงเรียน ขึ้นการสำรวจความต้องการ จำเป็นของโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กมีทัศนะต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายใน ของผู้บริหารโรงเรียน อยู่ในระดับปานกลาง ทุกข้อ

ส่วนครูในโรงเรียนขนาดเล็ก มีทัศนะต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายใน ของผู้บริหารโรงเรียน ขึ้นการสำรวจ ความต้องการ จำเป็นของโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูในโรงเรียนขนาดเล็กมีทัศนะต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้บริหารโรงเรียน อยู่ในระดับปานกลาง ทุกข้อ

เมื่อเปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กกับครูในโรงเรียนขนาดเล็ก ที่มีต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้บริหารโรงเรียน ขึ้นการสำรวจ ความต้องการ จำเป็นของโรงเรียน โดยรวม พบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กกับครูในโรงเรียนขนาดเล็ก มีทัศนะต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้บริหารโรงเรียน ขึ้นการสำรวจ ความต้องการ จำเป็นของโรงเรียน ทุกข้อแตกต่างกันอย่าง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 24 เปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงาน ตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายใน
ของผู้บริหารโรงเรียน ขึ้นการวางแผน ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครู
ในโรงเรียนขนาดเล็ก

ข้อ	ขั้นตอนกระบวนการนิเทศ การศึกษาภายในโรงเรียน	ผู้บริหาร N = 26		ครู N = 57		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีคณะกรรมการ รับผิดชอบด้านการวางแผนการนิเทศ การศึกษาภายในโรงเรียน	3.08	.98	2.91	.81	.81
2	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีโครงการ นิเทศการศึกษาภายในอยู่ในแผน ปฏิบัติการประจำปี มีความครอบคลุม งานทั้ง 5 งานในโรงเรียน	2.92	1.06	3.04	.87	.51
3	ผู้บริหารโรงเรียนได้ดูแล กำกับการ วางแผนการนิเทศการศึกษาภายใน โรงเรียนให้สอดคล้องกับสภาพ ปัจจุบันปัญหา และความต้องการของ โรงเรียน	2.96	1.04	2.91	.79	.24
4	ผู้บริหารโรงเรียนได้จัดให้มีการวางแผน ในการสร้างความรู้ความเข้าใจ ที่ถูกต้องให้กับบุคลากรก่อนการดำเนิน การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน	3.12	1.11	2.91	.81	.94

ตาราง 24 (ต่อ)

ข้อ	ขั้นตอนกระบวนการนิเทศ การศึกษาภายในโรงเรียน	ผู้บริหาร N = 26		ครู N = 57		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
5	ผู้บริหารโรงเรียนได้จัดให้มีระบบ ข้อมูลที่ถูกต้องเป็นปัจจุบันครบทั้ง 5 งาน เพื่อใช้ในการวางแผนการ นิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน	2.96	1.15	2.95	.88	.06
6	ผู้บริหารโรงเรียนได้จัดให้มีปฏิทิน การดำเนินการนิเทศการศึกษา ภายในโรงเรียนแสดงไว้ให้ทุกฝ่าย ได้เห็นชัดเจน มีผู้รับผิดชอบและ ผู้ปฏิบัติชัดเจน	2.88	.86	2.93	1.00	.20
7	ผู้บริหารโรงเรียน จัดให้มีการ วางแผนการนิเทศการศึกษาภายใน โรงเรียนให้มีขั้นตอนในการปฏิบัติ ที่ชัดเจนมีความเหมาะสมสามารถนำ ไปปฏิบัติได้จริง	2.92	1.06	2.88	.85	.21
8	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการกำหนด วัตถุประสงค์และ เป้าหมายของแผน การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ไว้อย่างชัดเจน	3.15	1.08	2.96	.82	.88

ตาราง 24 (ต่อ)

ข้อ	ขั้นตอนกระบวนการนิเทศ การศึกษาภายในโรงเรียน	ผู้บริหาร N = 26		ครู N = 57		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
9	ผู้บริหารจัดให้มีการนำข้อมูลในการ ศึกษา สภาปัจจุบันปัญหา และความ ต้องการมาใช้ในการวางแผนการ ดำเนินการนิเทศการศึกษาภายใน โรงเรียนอย่างรอบคอบและครบ ทุกด้าน	3.04	1.00	3.16	.77	.59
10	ผู้บริหารได้จัดให้ครูได้มีส่วนร่วมใน การประชุมวางแผนและจัดทำ โครงการนิเทศการศึกษาภายใน โรงเรียนร่วมกัน	2.96	1.22	2.95	.83	.05
รวม		3.00	.94	2.96	.67	.20

จากตาราง 24 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กมีทัศนคติต่อปัญหาการ
ปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้บริหารโรงเรียน ขั้นการวางแผน
โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียน
ขนาดเล็กมีทัศนคติต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายใน ของผู้บริหาร
โรงเรียน อยู่ในระดับปานกลาง ทุกข้อ

ส่วนครูในโรงเรียนขนาดเล็ก มีทัศนคติต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการ
นิเทศการศึกษาภายใน ของผู้บริหารโรงเรียน ขึ้นการวางแผน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง
เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูในโรงเรียนขนาดเล็กมีทัศนคติต่อปัญหาการปฏิบัติงาน
ตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้บริหารโรงเรียน อยู่ในระดับปานกลาง ทุกข้อ

เมื่อเปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กกับครูใน
โรงเรียนขนาดเล็ก ที่มีต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของ
ผู้บริหารโรงเรียน ขึ้นการวางแผน โดยรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กกับครู
ในโรงเรียนขนาดเล็ก มีทัศนคติต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายใน
ของผู้บริหารโรงเรียน ขึ้นการวางแผน ทุกข้อแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 25 เปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงาน ตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายใน
ของผู้บริหารโรงเรียน ขึ้นการดำเนินการปฏิบัติงาน ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน
และครู ในโรงเรียนขนาดเล็ก

ข้อ	ขั้นตอนกระบวนการนิเทศ การศึกษาภายในโรงเรียน	ผู้บริหาร N = 26		ครู N = 57		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1	ผู้บริหารโรงเรียนได้จัดให้มีกิจกรรม สร้างความรู้ความเข้าใจให้การ ยอมรับให้มีส่วนร่วมในการดำเนิน การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน แก่บุคลากรทุกคนในโรงเรียนก่อน ดำเนินการนิเทศการศึกษาภายใน โรงเรียน	3.08	1.35	3.18	.76	.35
2	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการประชุม เตรียมความพร้อมก่อนการนิเทศทั้ง ทางด้านวิธีการกิจกรรมสื่อเครื่องมือ และการประเมินผลการนิเทศการ ศึกษาภายในโรงเรียน	2.81	1.10	3.02	.86	.95
3	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการดำเนิน การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ตามแผนงานและโครงการที่วางไว้ อย่างเป็นระบบมีความต่อเนื่อง	2.92	1.13	3.09	.85	.74

ตาราง 25 (ต่อ)

ข้อ	ขั้นตอนกระบวนการนิเทศ การศึกษาภายในโรงเรียน	ผู้บริหาร N = 26		ครู N = 57		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
4	ผู้บริหารโรงเรียนได้จัดให้มีการติดตามกำกับ ดูแลให้มีการนำความรู้ที่ได้รับจากการนิเทศไปปฏิบัติพัฒนางานที่บุคลากรในโรงเรียนรับผิดชอบอย่างต่อเนื่อง	2.81	1.13	2.86	.88	.23
5	ผู้บริหารโรงเรียนได้จัดให้ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศได้ร่วมกันวิเคราะห์แผนปฏิบัติงาน วิเคราะห์ความต้องการ และร่วมกันกำหนดวัตถุประสงค์ในการนิเทศก่อนดำเนินการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน	2.92	.94	2.98	.81	.29
6	ผู้บริหารโรงเรียนได้จัดให้มีระบบการติดต่อสื่อสารที่มีประสิทธิภาพเพื่อสร้างและส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีต่อกันของบุคลากรในการดำเนินการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน	2.85	1.12	3.04	.78	.78

ตาราง 25 (ต่อ)

ข้อ	ขั้นตอนกระบวนการนิเทศ การศึกษาภายในโรงเรียน	ผู้บริหาร N = 26		ครู N = 57		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
7	ผู้บริหารโรงเรียนสนับสนุนให้ บุคลากรในโรงเรียนแสวงหาวิธีการ ในการพัฒนาการทำงานให้มี ประสิทธิภาพ	3.00	1.33	3.32	.87	1.11
8	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีกิจกรรม การดำเนินการนิเทศการศึกษา ภายในโรงเรียนให้มีบรรยากาศ ที่เป็นประชาธิปไตย มีความเห็นอก เห็นใจให้ความช่วยเหลือซึ่งกัน และกัน	3.04	1.34	3.19	.79	.55
9	ผู้บริหารโรงเรียนเข้าร่วมกิจกรรม การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ในฐานะสมาชิกผู้ปฏิบัติ	2.92	1.16	3.05	.79	.52
10	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีบรรยากาศ ที่ดี ในการปฏิบัติงานในโรงเรียน	3.08	1.29	3.25	.99	.65
รวม		2.94	1.09	2.94	1.09	.67

จากตาราง 25 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กมีทัศนคติต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนี้ เหตุการศึกษาภายในของผู้บริหารโรงเรียน ขึ้นการดำเนินการปฏิบัติงาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กมีทัศนคติต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนี้ เหตุการศึกษาภายในของผู้บริหารโรงเรียน อยู่ในระดับปานกลาง ทุกข้อ

ส่วนครูในโรงเรียนขนาดเล็ก มีทัศนคติต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนี้ เหตุการศึกษาภายใน ของผู้บริหารโรงเรียน ขึ้นการดำเนินการปฏิบัติงาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูในโรงเรียนขนาดเล็กมีทัศนคติต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนี้ เหตุการศึกษาภายในของผู้บริหารโรงเรียน อยู่ในระดับปานกลาง ทุกข้อ

เมื่อเปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กกับครูในโรงเรียนขนาดเล็ก ที่มีต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนี้ เหตุการศึกษาภายในของผู้บริหารโรงเรียน ขึ้นการดำเนินการปฏิบัติงาน โดยรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กกับครูในโรงเรียนขนาดเล็ก มีทัศนคติต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนี้ เหตุการศึกษาภายในของผู้บริหารโรงเรียน ขึ้นการดำเนินการปฏิบัติงาน ทุกข้อแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 26 เปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงาน ตามกระบวนการนี้เทศการศึกษาภายในของ
ผู้บริหารโรงเรียน ขึ้นการประเมินการดำเนินงานและผลผลิต ตามทัศนะของผู้บริหาร
โรงเรียนและครู ในโรงเรียนขนาดเล็ก

ข้อ	ขั้นตอนกระบวนการนี้เทศ การศึกษาภายในโรงเรียน	ผู้บริหาร N = 26		ครู N = 57		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการประชุม ปรึกษาหารืออภิปรายผลการดำเนิ การของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการนี้เทศ การศึกษาภายในโรงเรียน เพื่อ ประเมินการปฏิบัติงานนี้เทศการ ศึกษาภายในโรงเรียน	3.08	1.23	3.07	.78	.03
2	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการ ประเมินพฤติกรรมการทำงานของ บุคลากรภายในโรงเรียนอย่าง ต่อเนื่อง เพื่อวิเคราะห์การเปลี่ยน แปลงพฤติกรรมของบุคลากร ในโรงเรียน	2.85	1.05	3.02	.88	.78
3	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการ ประเมินผลระดับความสามารถ ในการปฏิบัติงานของบุคลากรใน โรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ	2.92	1.20	2.95	.83	.09

ตาราง 26 (ต่อ)

ข้อ	ขั้นตอนกระบวนการนิเทศ การศึกษาภายในโรงเรียน	ผู้บริหาร N = 26		ครู N = 57		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
4	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการประเมินผลการวางแผนในการดำเนินการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน	3.04	1.15	2.95	.90	.39
5	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการประเมินความเหมาะสมของขั้นตอนในการดำเนินการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน	2.88	1.03	2.93	.88	.20
6	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน	2.96	1.22	2.91	.85	.19
7	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการประเมินผลความคุ้มค่าในการใช้ทรัพยากรในการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน	2.88	1.07	2.95	.81	.29
8	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการประเมินความรู้สึกรับรู้ของบุคลากรในโรงเรียนที่มีต่องาน และผู้ร่วมงานในการดำเนินการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน	2.85	.97	2.93	.82	.41

ตาราง 26 (ต่อ)

ข้อ	ขั้นตอนกระบวนการนิเทศ การศึกษาภายในโรงเรียน	ผู้บริหาร N = 26		ครู N = 57		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
9	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงการดำเนินงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น	2.88	1.03	2.89	.90	.05
10	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการสรุปผลการดำเนินงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนและแจ้งให้บุคลากรในโรงเรียนได้ทราบถึงความก้าวหน้าปัญหาและผลสำเร็จของการดำเนินงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง	2.88	1.14	2.95	.83	.28
รวม		2.92	1.03	2.95	.71	.14

จากตาราง 26 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กมีทัศนคติต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้บริหารโรงเรียน ขั้นการประเมินการดำเนินงานและผลผลิต โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า

ผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กมีทัศนคติต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการปีเทศ
การศึกษาภายใน ของผู้บริหารโรงเรียน อยู่ในระดับปานกลาง ทุกข้อ

ส่วนครูในโรงเรียนขนาดเล็ก มีทัศนคติต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการ
ปีเทศการศึกษาภายใน ของผู้บริหารโรงเรียน ขึ้นการประเมินการดำเนินงานและผลผลิต โดย
รวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูในโรงเรียนขนาดเล็กมีทัศน
คติต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการปีเทศการศึกษาภายในของผู้บริหารโรงเรียน อยู่ในระดับ
ปานกลาง ทุกข้อ

เมื่อเปรียบเทียบทัศนคติของผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กกับครู
ในโรงเรียนขนาดเล็ก ที่มีต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการปีเทศการศึกษาภายในของ
ผู้บริหารโรงเรียน ขึ้นการประเมินการดำเนินงานและผลผลิต โดยรวม พบว่า แตกต่างกัน
อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กกับครู
ในโรงเรียนขนาดเล็ก มีทัศนคติต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการปีเทศการศึกษาภายใน
ของผู้บริหารโรงเรียน ขึ้นการประเมินการดำเนินงานและผลผลิต ทุกข้อแตกต่างกันอย่าง
ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 27 เปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงาน ตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของ
ผู้บริหารโรงเรียน ขึ้นการปรับปรุงแก้ไข ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครู
ในโรงเรียนขนาดเล็ก

ข้อ	ขั้นตอนกระบวนการนิเทศ การศึกษาภายในโรงเรียน	ผู้บริหาร N = 26		ครู N = 57		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการร่วมกัน วิเคราะห์ข้อมูลจัดลำดับความสำคัญ ของปัญหาและกำหนดทางเลือกใน การแก้ปัญหาของโรงเรียน	3.15	1.26	3.19	.79	.15
2	ผู้บริหารโรงเรียนได้จัดกิจกรรม - สร้างความรู้ความเข้าใจแก่บุคลากร ในการปฏิบัติงานในโรงเรียน เช่น การฝึกอบรม การประชุม ปรึกษา หารือ การศึกษา เอกสารความรู้ ต่าง ๆ ในการปฏิบัติงาน	3.27	1.31	3.26	1.01	.02
3	ผู้บริหารโรงเรียนมีการจูงใจ ให้คำ แนะนำ และให้กำลังใจในการปฏิบัติ งานแก่บุคลากรในโรงเรียนอย่าง สม่ำเสมอและทั่วถึงทุกคน ทั้งในช่วง ก่อนดำเนินการระหว่างดำเนินการ และหลังการดำเนินการ	3.15	1.35	3.18	.87	.07

ตาราง 27 (ต่อ)

ข้อ	ขั้นตอนกระบวนการนิเทศ การศึกษาภายในโรงเรียน	ผู้บริหาร N = 26		ครู N = 57		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
4	ผู้บริหารโรงเรียนแจ้งให้บุคลากรใน โรงเรียนได้ทราบผลการปฏิบัติงาน ของตนเองอย่างสม่ำเสมอช่วยเหลือ เมื่อมีปัญหา ชุมชน ให้กำลังใจเมื่อ ประสบผลสำเร็จในการปฏิบัติงาน	3.15	1.43	3.26	.81	.36
5	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลด้านภาวะสุขภาพ อนามัยของนักเรียนทุกชั้นเรียน	2.62	1.06	2.82	.95	.90
6	ผู้บริหารโรงเรียนได้จัดให้มีการ วางแผนในการประสานงานการ ดำเนินการนิเทศการศึกษาภายใน โรงเรียน	3.04	1.04	3.00	.71	.20
7	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการนำ นโยบายของโรงเรียนของกรมสามัญ ศึกษามาเป็นแนวทางในการวางแผน การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน	3.35	1.29	3.26	.88	.30

ตาราง 27 (ต่อ)

ข้อ	ขั้นตอนกระบวนการนี้เทศ การศึกษาภายในโรงเรียน	ผู้บริหาร N = 26		ครู N = 57		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
8	ผู้บริหารได้จัดหาและสนับสนุนให้ครู ได้ใช้สื่อเครื่องมือในการสอนหรือการ ทำงานที่มีคุณภาพในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนหรือการทำงาน	3.15	1.16	3.32	.89	.70
9	ผู้บริหารสามารถตั้งคณะทำงาน เพื่อ สรุปผลการปรับปรุงแก้ไขการนี้เทศ การศึกษาภายในโรงเรียน	2.92	1.09	2.98	.86	.27
10	ผู้บริหารจัดให้มีระบบการปรับปรุง แก้ไขการนี้เทศการศึกษาภายใน โรงเรียน	2.77	1.07	3.04	.91	1.17
รวม		3.06	1.09	3.13	.67	.32

จากตาราง 27 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กมีทัศนะต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนี้เทศการศึกษาภายในของผู้บริหารโรงเรียน ขึ้นการปรับปรุงแก้ไขดำเนินงานและผลผลิต โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กมีทัศนะต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนี้เทศการศึกษาภายใน ของผู้บริหารโรงเรียน อยู่ในระดับปานกลาง ทุกข้อ

ส่วนครูในโรงเรียนขนาดเล็ก มีทัศนคติต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการ
นิเทศการศึกษาภายใน ของผู้บริหารโรงเรียน ขั้นการปรับปรุงแก้ไข โดยรวมอยู่ในระดับ
ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูในโรงเรียนขนาดเล็กมีทัศนคติต่อปัญหา
การปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้บริหารโรงเรียน อยู่ในระดับ
ปานกลาง ทุกข้อ

เมื่อเปรียบเทียบทัศนคติของผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กกับครู
ในโรงเรียนขนาดเล็ก ที่มีต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของ
ผู้บริหารโรงเรียน ขั้นการปรับปรุงแก้ไข โดยรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กกับครู
ในโรงเรียนขนาดเล็ก มีทัศนคติต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายใน
ของผู้บริหารโรงเรียน ขั้นการปรับปรุงแก้ไข ทุกข้อแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 28 เปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงาน ตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายใน
 ของผู้บริหารโรงเรียน ทั้ง 5 ขั้นตอน ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูใน
 โรงเรียนขนาดใหญ่

ขั้นตอนกระบวนการนิเทศการศึกษา ภายในโรงเรียน	ผู้บริหาร N = 53		ครู N = 240		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
ขั้นการสำรวจความต้องการจำเป็นของโรงเรียน	2.93	.73	2.96	.82	.21
ขั้นการวางแผนการนิเทศ	2.92	.80	2.96	.88	.33
ขั้นการดำเนินการปฏิบัติงาน	3.00	.71	3.00	.71	.42
ขั้นการประเมินกระบวนการดำเนินงานและผลลัพธ์	2.98	.69	2.88	.84	.79
ขั้นการปรับปรุงแก้ไข	2.99	.77	2.96	.80	.24
รวม	2.96	.70	2.94	.78	.19

จากตาราง 28 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่มีทัศนะต่อปัญหา
 การปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้บริหารโรงเรียน ทั้ง 5 ขั้นตอน
 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายขั้นตอน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียน
 ในโรงเรียนขนาดใหญ่มีทัศนะต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายใน
 ของผู้บริหารโรงเรียน อยู่ในระดับปานกลาง ทุกขั้นตอน

ส่วนครูในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีทัศนคติต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการ
นิเทศการศึกษากายในของผู้บริหารโรงเรียน ทั้ง 5 ขั้นตอน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง
เมื่อพิจารณาเป็นรายขั้นตอน พบว่า ครูในโรงเรียนขนาดใหญ่มีทัศนคติต่อปัญหาการปฏิบัติงาน
ตามกระบวนการนิเทศการศึกษากายในของผู้บริหารโรงเรียน อยู่ในระดับปานกลาง ทุกขั้นตอน

เมื่อเปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่กับครูในโรงเรียน
ขนาดใหญ่ ที่มีต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษากายในของผู้บริหารโรงเรียน
ทั้ง 5 ขั้นตอน โดยรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาเป็นรายขั้นตอน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่กับครูใน
โรงเรียนขนาดใหญ่ มีทัศนคติต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษากายในของ
ผู้บริหารโรงเรียน ทุกขั้นตอนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 29 เปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงาน ตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของ
ผู้บริหารโรงเรียน ขึ้นการสำรวจความต้องการ จำเป็นของโรงเรียน ตามทัศนะของ
ผู้บริหารโรงเรียนและครู ในโรงเรียนขนาดใหญ่

ข้อ	ขั้นตอนกระบวนการนิเทศ การศึกษาภายในโรงเรียน	ผู้บริหาร N = 53		ครู N = 240		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีคณะทำงาน ในการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและ ความต้องการของโรงเรียน	3.06	.89	3.02	1.00	.24
2	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลด้านผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนของนักเรียนทุกชั้นและทุก รายวิชา	3.00	.98	3.09	1.04	.59
3	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการศึกษา วิเคราะห์ สาเหตุ และอัตราการ เข้าชั้นของนักเรียนทุกชั้นเรียน	2.87	.98	2.90	.98	.22
4	ผู้บริหารโรงเรียนได้มีการสำรวจ และให้ความสนใจ ต่อขวัญและกำลังใจ ของบุคลากรในการปฏิบัติงาน ในโรงเรียน	3.06	.89	2.88	1.06	1.16
5	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการศึกษา วิเคราะห์และประเมินคุณลักษณะที่พึง ประสงค์ของนักเรียนทุกชั้นเรียน	2.81	.83	2.85	.94	.25

ตาราง 29 (ต่อ)

ข้อ	ขั้นตอนกระบวนการนิเทศ การศึกษาภายในโรงเรียน	ผู้บริหาร N = 53		ครู N = 240		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
6	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการสำรวจ จำนวนเด็กที่อาศัยอยู่ในเขตบริการ ของนักเรียนทุกปี	2.91	.71	2.95	1.05	.34
7	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการศึกษา ปัญหาและสาเหตุที่ทำให้นักเรียนต้อง ออกจากโรงเรียนก่อนจบการศึกษา	2.74	.86	2.90	1.00	1.11
8	ผู้บริหารจัดให้มีการสำรวจและ ประเมินความต้องการ ในการพัฒนา การปฏิบัติงานของคณะครู เพื่อวางแผน ในการพัฒนาบุคลากรในโรงเรียน	2.98	.89	2.99	1.01	.07
9	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการศึกษา และวิเคราะห์การผ่านจุดประสงค์ การเรียนรู้ของนักเรียนทุกชั้นเรียน	2.81	.88	2.95	.98	.92
10	ผู้บริหารโรงเรียนรับฟังความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ ของบุคลากรใน โรงเรียนและใช้เป็นข้อมูลในการ ตัดสินใจร่วมกัน	3.08	1.02	3.04	.98	.22
รวม		2.93	.73	2.96	.82	.21

จากตาราง 29 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่มีทัศนะต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้บริหารโรงเรียน ขึ้นการสำรวจความต้องการ จำเป็นของโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่มีทัศนะต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายใน ของผู้บริหารโรงเรียน อยู่ในระดับปานกลาง ทุกข้อ

ส่วนครูในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีทัศนะต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายใน ของผู้บริหารโรงเรียน ขึ้นการสำรวจ ความต้องการ จำเป็นของโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูในโรงเรียนขนาดใหญ่มีทัศนะต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้บริหารโรงเรียน อยู่ในระดับปานกลาง ทุกข้อ

เมื่อเปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่กับครูในโรงเรียนขนาดใหญ่ ที่มีต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้บริหารโรงเรียน ขึ้นการสำรวจ ความต้องการ จำเป็นของโรงเรียน โดยรวม พบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่กับครูในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีทัศนะต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้บริหารโรงเรียน ขึ้นการสำรวจ ความต้องการ จำเป็นของโรงเรียน ทุกข้อแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 30 เปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงาน ตามกระบวนการนี้เทศการศึกษากายใน
ของผู้บริหารโรงเรียน ขั้นการวางแผน ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครู ใน
โรงเรียนขนาดใหญ่

ข้อ	ขั้นตอนกระบวนการนี้เทศการศึกษากายในโรงเรียน	ผู้บริหาร N = 53		ครู N = 240		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีคณะกรรมการ รับผิดชอบด้านการวางแผนการนี้เทศการศึกษากายในโรงเรียน	2.98	.97	2.99	.98	.07
2	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีโครงการ นี้เทศการศึกษากายในอยู่ในแผน ปฏิบัติการประจำปี มีความครอบคลุม งานทั้ง 5 งานในโรงเรียน	2.92	.98	3.04	.99	.76
3	ผู้บริหารโรงเรียนได้ดูแล กำกับ วางแผนการนี้เทศการศึกษากายใน โรงเรียนให้สอดคล้องกับสภาพ ปัจจุบันปัญหา และความต้องการของ โรงเรียน	2.94	.82	2.93	.97	.07
4	ผู้บริหารโรงเรียนได้จัดให้มีการวางแผน ในการสร้างความรู้ความเข้าใจ ที่ถูกต้องให้บุคลากรก่อนการดำเนินการ การนี้เทศการศึกษากายในโรงเรียน	2.94	.89	2.91	.96	.24

ตาราง 30 (ต่อ)

ข้อ	ขั้นตอนกระบวนการนิเทศ การศึกษาภายในโรงเรียน	ผู้บริหาร N = 53		ครู N = 240		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
5	ผู้บริหารโรงเรียนได้จัดให้มีระบบ ข้อมูลที่ถูกต้องเป็นปัจจุบันครบทั้ง 5 งาน เพื่อใช้ในการวางแผนการ นิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน	2.96	.92	2.98	1.02	.08
6	ผู้บริหารโรงเรียนได้จัดให้มีปฏิทิน การดำเนินการนิเทศการศึกษา ภายในโรงเรียนแสดงไว้ให้ทุกฝ่าย ได้เห็นชัดเจน มีผู้รับผิดชอบและ ผู้ปฏิบัติชัดเจน	2.91	.99	3.01	1.06	.67
7	ผู้บริหารโรงเรียน จัดให้มีการ วางแผนการนิเทศการศึกษาภายใน โรงเรียนให้มีขั้นตอนในการปฏิบัติ ที่ชัดเจนมีความเหมาะสมสามารถนำ ไปปฏิบัติได้จริง	2.88	.88	2.94	1.00	.47
8	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการกำหนด วัตถุประสงค์และ เป้าหมายของแผน การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ไว้อย่างชัดเจน	2.87	.90	2.98	1.02	.76

ตาราง 30 (ต่อ)

ข้อ	ขั้นตอนกระบวนการนิเทศ การศึกษาภายในโรงเรียน	ผู้บริหาร N = 53		ครู N = 240		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
9	ผู้บริหารจัดให้มีการนำข้อมูลในการ ศึกษา สภาพปัจจุบันปัญหา และความ ต้องการมาใช้ในการวางแผนการ ดำเนินการนิเทศการศึกษาภายใน โรงเรียนอย่างรอบคอบและครบ ทุกด้าน	3.00	.98	2.92	.97	.54
10	ผู้บริหารได้จัดให้ครูได้มีส่วนร่วมใน การประชุมวางแผนและจัดทำ โครงการนิเทศการศึกษาภายใน โรงเรียนร่วมกัน	2.79	1.22	2.95	1.00	.83
รวม		2.92	.80	2.96	.88	.33

จากตาราง 30 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่มีทัศนะต่อปัญหาการ
ปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้บริหารโรงเรียน ขั้นการวางแผน
โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียน
ขนาดใหญ่มีทัศนะต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายใน ของผู้บริหาร
โรงเรียน อยู่ในระดับปานกลาง ทุกข้อ

ส่วนครูในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีทัศนคติต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายใน ของผู้บริหารโรงเรียน ขึ้นการวางแผน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูในโรงเรียนขนาดใหญ่มีทัศนคติต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้บริหารโรงเรียน อยู่ในระดับปานกลาง ทุกข้อ

เมื่อเปรียบเทียบทัศนคติของผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่กับครูในโรงเรียนขนาดใหญ่ ที่มีต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้บริหารโรงเรียน ขึ้นการวางแผน โดยรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่กับครูในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีทัศนคติต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้บริหารโรงเรียน ขึ้นการวางแผน ทุกข้อแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 31 เปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงาน ตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายใน
 ของผู้บริหารโรงเรียน ขึ้นการดำเนินการปฏิบัติงาน ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน
 และครู ในโรงเรียนขนาดใหญ่

ข้อ	ขั้นตอนกระบวนการนิเทศ การศึกษาภายในโรงเรียน	ผู้บริหาร N = 53		ครู N = 240		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1	ผู้บริหารโรงเรียนได้จัดทำกิจกรรม สร้างความรู้ความเข้าใจให้การ ยอมรับให้ความร่วมมือในการดำเนิน การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน แก่บุคลากรทุกคนในโรงเรียนก่อน ดำเนินการนิเทศการศึกษาภายใน โรงเรียน	3.09	.93	2.98	.92	.79
2	ผู้บริหารโรงเรียนจัดทำให้มีการประชุม เตรียมความพร้อมก่อนการนิเทศทั้ง ทางด้านวิธีการกิจกรรมสื่อ เครื่องมือ และการประเมินผลการนิเทศการ ศึกษาภายในโรงเรียน	2.91	.79	2.98	.95	.55
3	ผู้บริหารโรงเรียนจัดทำให้มีการดำเนิน การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ตามแผนงานและโครงการที่วางไว้ อย่างเป็นระบบมีความต่อเนื่อง	3.00	.83	2.90	.92	.73

ตาราง 31 (ต่อ)

ข้อ	ขั้นตอนกระบวนการนิเทศ การศึกษาภายในโรงเรียน	ผู้บริหาร N = 53		ครู N = 240		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
4	ผู้บริหารโรงเรียนได้จัดให้มีกิจกรรม การติดตามกำกับ ดูแลให้มีการนำ ความรู้ที่ได้รับจากการนิเทศไปปฏิบัติ พัฒนางานที่บุคลากรในโรงเรียน รับผิดชอบอยู่อย่างต่อเนื่อง	2.94	.95	2.86	.90	.62
5	ผู้บริหารโรงเรียนได้จัดให้ผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศได้ร่วมกัน วิเคราะห์แผนปฏิบัติงาน วิเคราะห์ ความต้องการ และร่วมกันกำหนด วัตถุประสงค์ในการนิเทศก่อนดำเนินการ การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน	2.96	.71	2.89	.89	.66
6	ผู้บริหารโรงเรียนได้จัดให้มีระบบ การติดต่อสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ เพื่อ สร้างและส่งเสริมความสัมพันธ์อันดี ต่อกันของบุคลากรในการดำเนินการ นิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน	2.98	.89	2.94	.92	.28

ตาราง 31 (ต่อ)

ข้อ	ขั้นตอนกระบวนการนิเทศ การศึกษาภายในโรงเรียน	ผู้บริหาร N = 53		ครู N = 240		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
7	ผู้บริหารโรงเรียนสนับสนุนให้บุคลากรในโรงเรียนแสวงหาวิธีการในการพัฒนาการทำงานให้มีประสิทธิภาพ	3.09	.99	3.15	.92	.42
8	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมการดำเนินการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนให้มีบรรยากาศที่เป็นประชาธิปไตย มีความเห็นอกเห็นใจให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	3.02	.84	2.96	.94	.43
9	ผู้บริหารโรงเรียนเข้าร่วมกิจกรรมการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนในฐานะสมาชิกผู้ปฏิบัติ	2.89	.82	2.84	.93	.33
10	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีบรรยากาศที่ดี ในการปฏิบัติงานในโรงเรียน	3.13	.94	3.01	.95	.83
รวม		3.00	.71	3.00	.71	.42

จากตาราง 31 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่มีทัศนคติต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้บริหารโรงเรียน ขึ้นการดำเนินการปฏิบัติงาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่มีทัศนคติต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้บริหารโรงเรียน อยู่ในระดับปานกลาง ทุกข้อ

ส่วนครูในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีทัศนคติต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายใน ของผู้บริหารโรงเรียน ขึ้นการดำเนินการปฏิบัติงาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูในโรงเรียนขนาดใหญ่มีทัศนคติต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้บริหารโรงเรียน อยู่ในระดับปานกลาง ทุกข้อ

เมื่อเปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่กับครูในโรงเรียนขนาดใหญ่ ที่มีต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้บริหารโรงเรียน ขึ้นการดำเนินการปฏิบัติงาน โดยรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่กับครูในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีทัศนคติต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้บริหารโรงเรียน ขึ้นการดำเนินการปฏิบัติงาน ทุกข้อแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 32 เปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงาน ตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของ
ผู้บริหารโรงเรียน ชั้นการประเมินการดำเนินงานและผลผลิต ตามทัศนะของผู้บริหาร
โรงเรียนและครู ในโรงเรียนขนาดใหญ่

ข้อ	ขั้นตอนกระบวนการนิเทศ การศึกษาภายในโรงเรียน	ผู้บริหาร N = 53		ครู N = 240		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการประชุม ปรึกษาหารืออภิปรายผลการดำเนิน การของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศ การศึกษาภายในโรงเรียน เพื่อ ประเมินการปฏิบัติงานนิเทศการ ศึกษาภายในโรงเรียน	3.02	.91	2.93	.90	.68
2	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการ ประเมินพฤติกรรมการทำงานของ บุคลากรภายในโรงเรียนอย่าง ต่อเนื่อง เพื่อวิเคราะห์การเปลี่ยน แปลงพฤติกรรมของบุคลากร ในโรงเรียน	3.19	.88	2.89	.90	2.18*
3	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการ ประเมินผลระดับความสามารถ ในการปฏิบัติงานของบุคลากรใน โรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ	2.98	.93	2.80	.91	1.28

ตาราง 32 (ต่อ)

ข้อ	ขั้นตอนกระบวนการนิเทศ การศึกษาภายในโรงเรียน	ผู้บริหาร N = 53		ครู N = 240		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
4	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการประเมินผลการวางแผนในการดำเนินการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน	3.04	.78	2.88	.91	1.14
5	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการประเมินความเหมาะสมของขั้นตอนในการดำเนินการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน	2.91	.71	2.90	.89	.01
6	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน	2.92	.78	2.91	.92	.12
7	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการประเมินผลความคุ้มค่าในการใช้ทรัพยากรในการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน	3.02	.77	2.87	.91	.21
8	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการประเมินความรู้สึกรับรู้ของบุคลากรในโรงเรียนที่มีต่องาน และผู้ร่วมงานในการดำเนินการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน	2.87	.83	2.84	.98	.21

ตาราง 32 (ต่อ)

ข้อ	ขั้นตอนกระบวนการนี้เพื่อ การศึกษาภายในโรงเรียน	ผู้บริหาร N = 53		ครู N = 240		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
9	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการนำผล การประเมินไปใช้ในการปรับปรุงการ ดำเนินการนี้เพื่อการศึกษาภายใน โรงเรียนให้ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น	2.91	.79	2.89	.96	.10
10	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการสรุปผล การดำเนินการนี้เพื่อการศึกษา ภายในโรงเรียนและแจ้งให้บุคลากร ในโรงเรียนได้ทราบถึงความ ก้าวหน้าปัญหาและผลสำเร็จของการ ดำเนินการนี้เพื่อการศึกษาภายใน โรงเรียนอย่างต่อเนื่อง	2.92	.78	2.88	.97	.32
รวม		2.98	.69	2.88	.84	.79

จากตาราง 32 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่มีทัศนคติต่อปัญหา
การปฏิบัติงานตามกระบวนการนี้เพื่อการศึกษาภายในของผู้บริหารโรงเรียน ขั้นการประเมิน
การดำเนินงานและผลผลิต โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า

ผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่มีทัศนคติต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนี้ เหตุการศึกษาภายใน ของผู้บริหารโรงเรียน อยู่ในระดับปานกลาง ทุกข้อ

ส่วนครูในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีทัศนคติต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนี้ เหตุการศึกษาภายใน ของผู้บริหารโรงเรียน ขึ้นการประเมินการดำเนินงานและผลผลิต โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีทัศนคติต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนี้ เหตุการศึกษาภายในของผู้บริหารโรงเรียน อยู่ในระดับปานกลาง ทุกข้อ

เมื่อเปรียบเทียบทัศนคติของผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่กับครูในโรงเรียนขนาดใหญ่ ที่มีต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนี้ เหตุการศึกษาภายในของผู้บริหารโรงเรียน ขึ้นการประเมินการดำเนินงานและผลผลิต โดยรวม พบว่า แตกต่างกันอย่าง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่กับครูในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีทัศนคติต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนี้ เหตุการศึกษาภายในของผู้บริหารโรงเรียน ขึ้นการประเมินการดำเนินงานและผลผลิต ข้อ 2 แตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกเหนือจากข้อ 2 พบว่า แตกต่างกันอย่าง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 33 เปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงาน ตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของ
ผู้บริหารโรงเรียน ขึ้นการปรับปรุงแก้ไข ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูใน
โรงเรียนขนาดใหญ่

ข้อ	ขั้นตอนกระบวนการนิเทศ การศึกษาภายในโรงเรียน	ผู้บริหาร N = 53		ครู N = 240		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการร่วมกัน วิเคราะห์ข้อมูลสำคัญระดับความสำคัญ ของปัญหาและกำหนดทางเลือกใน การแก้ปัญหาของโรงเรียน	3.06	.82	2.95	.93	.77
2	ผู้บริหารโรงเรียนได้จัดกิจกรรม สร้างความรู้ความเข้าใจแก่บุคลากร ในการปฏิบัติงานในโรงเรียน เช่น การฝึกอบรม การประชุม ปรึกษา หารือ การศึกษา เอกสารความรู้ ต่าง ๆ ในการปฏิบัติงาน	3.11	1.03	3.13	.93	.11
3	ผู้บริหารโรงเรียนมีการจูงใจ ให้คำ แนะนำ และให้กำลังใจในการปฏิบัติ งานแก่บุคลากรในโรงเรียนอย่าง สม่ำเสมอและทั่วถึงทุกคน ทั้งในช่วง ก่อนดำเนินการระหว่างดำเนินการ และหลังการดำเนินการ	3.08	.98	2.98	.97	.66

ตาราง 33 (ต่อ)

ข้อ	ขั้นตอนกระบวนการนิเทศ การศึกษาภายในโรงเรียน	ผู้บริหาร N = 53		ครู N = 240		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
4	ผู้บริหารโรงเรียนแจ้งให้บุคลากรในโรงเรียนได้ทราบผลการปฏิบัติงานของตนเองอย่างสม่ำเสมอช่วยเหลือเมื่อมีปัญหา ชุมชน ให้กำลังใจเมื่อประสบผลสำเร็จในการปฏิบัติงาน	3.09	.93	2.94	.97	1.08
5	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลด้านภาวะสุขภาพอนามัยของนักเรียนทุกชั้นเรียน	2.81	.88	2.74	1.01	.49
6	ผู้บริหารโรงเรียนได้จัดให้มีการวางแผนในการประสานงานการดำเนินการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน	2.94	.75	2.92	.89	.17
7	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการนำนโยบายของโรงเรียนของกรมสามัญศึกษามาเป็นแนวทางในการวางแผนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน	3.04	1.04	3.09	.95	.37

ตาราง 33 (ต่อ)

ข้อ	ขั้นตอนกระบวนการนิเทศ การศึกษาภายในโรงเรียน	ผู้บริหาร N = 53		ครู N = 240		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
8	ผู้บริหารได้จัดหาและสนับสนุนให้ครู ได้ใช้สื่อเครื่องมือในการสอนหรือการ ทำงานที่มีคุณภาพในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนหรือการทำงาน	3.08	1.02	3.13	.94	.37
9	ผู้บริหารสามารถตั้งคณะทำงาน เพื่อ สรุปผลการปรับปรุงแก้ไขการนิเทศ การศึกษาภายในโรงเรียน	2.87	.74	2.91	.94	.34
10	ผู้บริหารจัดให้มีระบบการปรับปรุง แก้ไขการนิเทศการศึกษาภายใน โรงเรียน	2.87	.76	2.87	.94	.02
รวม		2.99	.77	2.96	.80	.24

จากตาราง 33 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่มีทัศนคติต่อปัญหา
การปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้บริหารโรงเรียน ขั้นการปรับปรุง
แก้ไข ดำเนินงานและผลผลิต โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า
ผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่มีทัศนคติต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศ
การศึกษาภายใน ของผู้บริหารโรงเรียน อยู่ในระดับปานกลาง ทุกข้อ

ส่วนครูในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีทัศนะต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการ
นิเทศการศึกษาภายใน ของผู้บริหารโรงเรียน ขึ้นการปรับปรุงแก้ไข โดยรวมอยู่ในระดับ
ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูในโรงเรียนขนาดใหญ่มีทัศนะต่อปัญหาการ
ปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้บริหารโรงเรียน อยู่ในระดับ
ปานกลาง ทุกข้อ

เมื่อเปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่กับครูใน
โรงเรียนขนาดใหญ่ ที่มีต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของ
ผู้บริหารโรงเรียน ขึ้นการปรับปรุงแก้ไข โดยรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่กับครูใน
โรงเรียนขนาดใหญ่ มีทัศนะต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายใน
ของผู้บริหารโรงเรียน ขึ้นการปรับปรุงแก้ไข ทุกข้อแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 3 การศึกษารวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและวิธีการแก้ไข ของ

ผู้บริหารโรงเรียนและครู โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง

ผลการประมวลและการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการนิเทศการศึกษา ภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน เกี่ยวกับขั้นตอนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครู ซึ่งประกอบด้วยข้อเสนอแนะทั้งปัญหา และวิธีการแก้ไข โดยผู้วิจัยจะนำเสนอทั้งของผู้บริหารโรงเรียนและครูในภาพรวม โดยจัดตามลำดับความถี่ตาม ขั้นตอนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ดังนี้

1. ขั้นตอนการสำรวจความต้องการ จำเป็นของโรงเรียน

ผู้บริหารโรงเรียนและครูเสนอแนะปัญหาและวิธีการแก้ไข ตามขั้นตอนการสำรวจ ความต้องการจำเป็นของโรงเรียน ดังตาราง 34

ตาราง 34 ความถี่ของข้อเสนอแนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูตามขั้นตอนการสำรวจ ความต้องการ จำเป็นของโรงเรียน

ข้อที่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
	<u>ด้านปัญหา</u>	
1.	ขาดบุคลากรในโรงเรียนขนาดเล็กมีบุคลากรจำนวนน้อย งานรับผิดชอบมีมาก	10
2.	ขาดผู้มีความรู้ความชำนาญที่จะรับผิดชอบและการติดตามงานและนำการนิเทศ	6
3.	ขาดงบประมาณ	5
4.	ขาดวัสดุอุปกรณ์ในการนิเทศ	4
5.	ไม่มีการประชุมปรึกษาหารือ	3
6.	ผู้บริหารไม่ได้จัดให้มีภาระงานเพื่อศึกษาหาความต้องการจำเป็นของโรงเรียน	2
7.	ผู้บริหารให้ความสำคัญของการนิเทศการศึกษาภายในน้อยไป	2
8.	บุคลากรไม่มีความรับผิดชอบ	2

ตาราง 34 (ต่อ)

ข้อที่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
9.	ข้อมูลไม่ละเอียด ไม่ครอบคลุมงานที่กำหนด	2
10.	ขาดความร่วมมือที่ดีระหว่างบุคลากรภายในโรงเรียน	2
11.	ขาดการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง	2
12.	บุคลากรในโรงเรียนขาดความเข้าใจในกระบวนการนิเทศภายใน	2
13.	บุคลากรมีทัศนคติไม่ดีต่อการนิเทศ ให้ความสํนใจน้อย	2
14.	ไม่ได้สำรวจความต้องการจำเป็นอย่างจริงจังและทั่วถึง	
	ฟังความคิดเห็นของคนบางคนเท่านั้น	2
15.	ขาดสถานที่ในการนิเทศ	2
16.	บุคลากรขาดขวัญและกำลังใจ	2
	<u>วิธีการแก้ไข</u>	
1.	ผู้บริหารควรตั้งคณะทำงานและติดตามงานทุกระยะ	8
2.	จัดสรรบุคลากรเพิ่ม	6
3.	จัดให้มีการอบรมสัมมนาให้ความรู้ผู้เกี่ยวข้องในเรื่องการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน	5
4.	จัดให้มีการประชุมปรึกษาหารือในเรื่องการนิเทศภายใน	3
5.	ทุกฝ่ายควรกำหนดเป้าหมาย และวางแผนร่วมกัน	3
6.	ผู้บริหารต้องลงมาแก้ไขข้อขัดแย้งของครูอย่างบริสุทธิ์ใจ	2
7.	ทางงบประมาณ และดำเนินการแต่ละงานอย่างประหยัด	2
8.	จัดลำดับปัญหาให้ชัดเจน	2
9.	ให้ขวัญและกำลังใจแก่บุคลากร โดยการแบ่งงานและให้ความสำคัญอย่างยุติธรรม	2

จากตาราง 34 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูมีข้อเสนอแนะด้านปัญหาเกี่ยวกับบุคลากรไม่พอเพียงมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ขาดบุคลากรผู้มีความชำนาญการ ขาดงบประมาณและขาดวัสดุอุปกรณ์ ตามลำดับ (ส่วนข้ออื่น ๆ นับว่าเป็นปัญหาโดยทั่ว ๆ ไป ซึ่งเป็นความคิดเห็นของแต่ละบุคคล)

สำหรับข้อเสนอแนะวิธีการแก้ไข ทั้งผู้บริหารโรงเรียนและครู เสนอให้ผู้บริหารโรงเรียนตั้งคณะติดตามงาน มากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ให้จัดสรรบุคลากรเพิ่ม จัดประชุมอบรมสัมมนา และกำหนดเป้าหมายร่วมกัน ตามลำดับ (ส่วนข้อเสนอแนะอื่น ๆ เช่นเดียวกับปัญหา คือ เป็นความคิดเห็นของแต่ละบุคคลที่เสนอแนะทั้งปัญหาและวิธีการแก้ไขปัญหา)

2. ขั้นตอนการวางแผนการนิเทศ

ผู้บริหารโรงเรียนและครูเสนอแนะปัญหาและวิธีการแก้ไข ตามขั้นตอน

การวางแผนการนิเทศ ดังตาราง 35

ตาราง 35 ความถี่ของข้อเสนอแนะของผู้บริหารโรงเรียนและครู ตามขั้นตอนการวางแผนการนิเทศ

ข้อที่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
	<u>ด้านปัญหา</u>	
1.	โรงเรียนไม่ได้วางแผนเรื่องการนิเทศภายใน และ ไม่มีระบบในการนิเทศ	5
2.	ครูขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการนิเทศภายใน และการวางแผนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน	4
3.	ขาดการวางแผนร่วมกัน	4
4.	ขาดบุคลากรที่เกี่ยวข้องชาญในด้านการวางแผนโดยเฉพาะ	3
5.	ขาดการวางแผนที่ดี	2
	<u>วิธีการแก้ไข</u>	
1.	ขอความร่วมมือผู้เกี่ยวข้องมาให้ความรู้ในด้านการวางแผนการนิเทศฯ	6
2.	ควรมีการวางแผนที่ดี และมีระบบ	5
3.	กรรมการที่ได้รับมอบหมายต้องดำเนินการวางแผนร่วมกัน	3
4.	จัดทำแผนฯ ให้เป็นปัจจุบัน และชัดเจนอย่างต่อเนื่อง	3
5.	จัดหาข้อมูลที่เป็นปัจจุบันมาวางแผนโดยจัดตั้งคณะกรรมการรวบรวมข้อมูล	2
6.	จัดให้มีการประชุมกลุ่มย่อย	2

จากตาราง 35 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครู มีข้อเสนอแนะด้านปัญหาเกี่ยวกับโรงเรียนไม่ได้วางแผนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน มากที่สุด รองลงมาได้แก่ ครูขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องการนิเทศ ขาดการวางแผนร่วมกันและขาดบุคลากรด้านนิเทศโดยเฉพาะ ตามลำดับ (ส่วนข้ออื่น ๆ นับว่าเป็นปัญหาโดยทั่วไป ซึ่งเป็นความคิดเห็นของแต่ละบุคคล)

สำหรับข้อเสนอแนะวิธีการแก้ไข ทั้งผู้บริหารโรงเรียนและครู เสนอให้มีการวางแผนร่วมกัน และเป็นระบบ มากที่สุด รองลงมาได้แก่ ขอความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญ จัดทำแผนให้เป็นปัจจุบัน และแต่งตั้งคณะทำงานวางแผนร่วมกัน ตามลำดับ (ส่วนข้อเสนอแนะอื่น ๆ เช่นเดียวกับปัญหา ถือเป็นความคิดเห็นของแต่ละบุคคลที่เสนอแนะทั้งปัญหาและวิธีการแก้ไขปัญหา)

3. ขั้นตอนการดำเนินการปฏิบัติงาน

ผู้บริหารโรงเรียนและครูเสนอแนะปัญหาและวิธีการแก้ไข ตามขั้นตอนการดำเนินการปฏิบัติงาน ดังตาราง 36

ตาราง 36 ความถี่ของข้อเสนอแนะของผู้บริหารโรงเรียนและครู ตามขั้นตอนการดำเนินการปฏิบัติงาน

ข้อที่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
	<u>ด้านปัญหา</u>	
1.	ขาดการให้ขวัญและกำลังใจ	3
2.	ขาดความเข้าใจอย่างถ่องแท้	2
3.	บุคลากรภายในโรงเรียนไม่ให้ความร่วมมือ	2
4.	บุคลากรมีจำกัดดำเนินการปฏิบัติงานจึงได้ไม่เต็มที่	2
5.	การปฏิบัติงานไม่ต่อเนื่องตามแผนเพราะครูมีชั่วโมงสอนมาก	2
6.	ไม่มีการวางแผนดำเนินการปฏิบัติงาน	2
7.	ผู้บริหารขาดการดูแลเอาใจใส่ ไม่เอาอย่างจริงจัง	2
8.	ครูยังขาดความรู้เรื่องกรณีศึกษาภายใน	2
	<u>วิธีการแก้ไข</u>	
1.	จัดสรรบุคลากรมาสนับสนุน	3
2.	ใช้เวลาว่างทำการนิเทศและติดตามงาน	3
3.	จัดวางแผนดำเนินการปฏิบัติงานอย่างละเอียด	2
4.	ควรให้ขวัญและกำลังใจกับครูทุกคน	2
5.	ผู้บริหารต้องประชุมชี้แจงให้บุคลากรเข้าใจในบทบาทของตนเอง	2
6.	ผู้บริหารต้องปฏิบัติให้ทำเหมือนกันทั้งหมด อย่างจริงจัง	2

จากตาราง 36 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครู มีข้อเสนอแนะด้านปัญหาเกี่ยวกับขาดการให้ขวัญและกำลังใจ มากที่สุดรองลงมาได้แก่ บุคลากรขาดความเข้าใจ และขาดการดูแลเอาใจใส่ บุคลากรไม่ให้ความร่วมมือ บุคลากรมีจำนวนจำกัด ตามลำดับ

สำหรับข้อเสนอแนะวิธีการแก้ไข ทั้งผู้บริหารโรงเรียนและครู เสนอให้มีการใช้เวลาว่างในการนิเทศและติดตามงาน และจัดบุคลากรมาสนับสนุน มากที่สุด รองลงมาได้แก่ ควรให้ขวัญกำลังใจ ผู้บริหารต้องประชุมชี้แจง จัดวางแผนการปฏิบัติงานอย่างละเอียด ตามลำดับ (ส่วนข้อเสนอแนะอื่น ๆ เช่นเดียวกับปัญหา คือ เป็นความคิดเห็นของแต่ละบุคคลที่เสนอแนะ)

4. ขั้นการประเมินการดำเนินงานและผลผลิต

ผู้บริหารโรงเรียนและครูเสนอแนะปัญหาและวิธีการแก้ไข ตามขั้นตอนการประเมินการดำเนินงานและผลผลิต ดังตาราง 37

ตาราง 37 ความถี่ของข้อเสนอแนะของผู้บริหารโรงเรียนและครู ตามขั้นตอนการประเมินการดำเนินงานและผลผลิต

ข้อที่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
	<u>ด้านปัญหา</u>	
1.	ขาดการประเมินเนื่องมาจากเวลาจำกัด	4
2.	การดำเนินงานไม่ต่อเนื่อง	3
3.	การประเมินไม่สม่ำเสมอ	3
4.	ขาดทุนทรัพย์ ขาดการสนับสนุนและโอกาสที่จะนำไปใช้	2
	<u>วิธีการแก้ไข</u>	
1.	ควรมีการประเมินผลทุกภาคเรียน	3
2.	ควรทำอย่างต่อเนื่อง และเป็นระยะ ๆ ตามแผน	3
3.	การจัดสรรบุคลากรมาให้เพียงพอ	2
4.	จัดระบบ, จัดผู้รับผิดชอบ และผู้บริหารติดตามงานอยู่เสมอ	2

จากตาราง 37 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครู มีข้อเสนอแนะด้านปัญหาเกี่ยวกับขาดการประเมิน มากที่สุด รองลงมาได้แก่ การดำเนินงานไม่ต่อเนื่อง ไม่สม่ำเสมอ และขาดทุนทรัพย์ ตามลำดับ (ส่วนข้ออื่น ๆ นับว่าเป็นปัญหาโดยทั่ว ๆ ไปซึ่งเป็นความคิดเห็นของแต่ละบุคคล)

สำหรับข้อเสนอแนะวิธีการแก้ไข ทั้งผู้บริหารโรงเรียนและครู เสนอให้มีการประเมินผลทุกภาคเรียนและทำอย่างต่อเนื่องมากที่สุด รองลงมาได้แก่ จัดบุคลากรมาเพิ่มและจัดบุคลากรรับผิดชอบ (ส่วนข้อเสนอแนะอื่น ๆ เช่นเดียวกับปัญหา คือ เป็นความคิดเห็นของแต่ละบุคคลที่เสนอแนะทั้งปัญหาและวิธีการแก้ไขปัญหา)

5. ขั้นตอนการปรับปรุงแก้ไข

ผู้บริหารโรงเรียนและครูเสนอแนะปัญหาและวิธีการแก้ไข ตามขั้นตอนการปรับปรุงแก้ไข ดังตาราง 38

ตาราง 38 ความถี่ของข้อเสนอแนะของผู้บริหารโรงเรียนและครู ตามขั้นตอนการปรับปรุงแก้ไข

ข้อที่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
	<u>ด้านปัญหา</u>	
1.	ขาดการวางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบ	3
2.	ไม่มีการนำผลที่วิเคราะห์ปัญหามาพิจารณาปรับปรุง	2
	<u>วิธีการแก้ไข</u>	
1.	จัดการวางแผนอย่างเป็นระบบ	3
2.	ควรนำผลวิเคราะห์ได้มาปรับปรุงแก้ไข	2
3.	ผู้บริหารต้องติดตามงานอยู่อย่างสม่ำเสมอ	2

จากตาราง 38 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครู มีข้อเสนอแนะด้านปัญหาเกี่ยวกับ ขาดการวางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบ มากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ไม่มีการนำผลที่วิเคราะห์ ปัญหามาพิจารณาปรับปรุง และขาดความรู้ความเข้าใจในการนิเทศการศึกษาภายในตามลำดับ

สำหรับข้อเสนอแนะวิธีการแก้ไข ทั้งผู้บริหารโรงเรียนและครู เสนอให้มีการจัดวางแผน อย่างเป็นระบบ มากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ควรนำผลการวิเคราะห์มาปรับปรุงแก้ไขและผู้บริหารต้อง ติดตามงานอยู่อย่างสม่ำเสมอ

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ เรื่อง ปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดลำปาง มีลำดับขั้นตอนของการศึกษา ค้นคว้าและผลโดยสรุปดังนี้

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ทราบถึงปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดลำปาง ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดลำปาง และเปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้บริหารโรงเรียนและครู จำแนกตามขนาดของโรงเรียนและศึกษาข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนและครู

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่เข้าในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดลำปาง จำแนกเป็นผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 79 คน ครูจำนวน 297 คน รวมกลุ่มตัวอย่าง 376 คน โดยแบ่งกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ในโรงเรียนขนาดเล็กจำนวน 83 คน อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 293 คน แบบสอบถามได้รับกลับคืน 376 ฉบับ จากจำนวนที่ส่งไป 376 ฉบับ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นปัญหาการปฏิบัติงาน ตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดลำปาง ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน และครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะ เป็นแบบสำรวจรายการ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า เกี่ยวกับการปฏิบัติงาน ตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 50 ข้อ ขึ้นการสำรวจ ความต้องการจำเป็นของโรงเรียน จำนวน 10 ข้อ ขึ้นการวางแผนการนิเทศ จำนวน 10 ข้อ ขึ้นการดำเนินการปฏิบัติงาน จำนวน 10 ข้อ ขึ้นการประเมินกระบวนการดำเนินงานและผลผลิต จำนวน 10 ข้อ และขึ้นการปรับปรุงแก้ไข จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามชนิดปลายเปิด ที่ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน ตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่นอกเหนือ จากแบบสอบถามตอนที่ 2

วิธีการเก็บข้อมูล ดำเนินการโดยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ถึงผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง สังกัดกรมสามัญศึกษา ถึงผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปางทุกโรงเรียน และส่งแบบสอบถาม ให้ผู้บริหารโรงเรียนในวันประชุมประจำเดือนของกลุ่มโรงเรียน และให้ผู้บริหารโรงเรียนส่ง แบบสอบถามคืน ที่สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง หลังจากนั้นผู้วิจัยไปขอรับแบบสอบถาม ที่สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปางด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลได้ใช้วิธีการทางสถิติดังนี้

1. หาค่าร้อยละ (Percentage)
2. หาค่าสถิติพื้นฐาน คือ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. ใช้ t - test เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับทักษะที่มีต่อการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาค้นคว้า สรุปผลได้ดังต่อไปนี้

1. ระดับปัญหาการปฏิบัติงาน ตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง ตามทักษะของผู้บริหารโรงเรียนโดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายชั้นตอนพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกชั้นตอน ดังปรากฏตามตาราง 4-9
2. ระดับปัญหาการปฏิบัติงาน ตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง ตามทักษะของครูโดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายชั้นตอนพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกชั้นตอน ดังปรากฏตามตาราง 4-9
3. เปรียบเทียบระดับปัญหาการปฏิบัติงาน ตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง ตามทักษะของผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่ในโรงเรียนขนาดเล็กกับผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายชั้นตอนพบว่า ทุกชั้นตอนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังปรากฏตามตาราง 10-15

4. เปรียบเทียบระดับปัญหาการปฏิบัติงาน ตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายใน โรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง ตามทัศนะของครูที่อยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กกับครูที่อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายขั้นตอนพบว่า ทุกขั้นตอนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังปรากฏตามตาราง 16-21

5. ระดับปัญหาการปฏิบัติงาน ตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนกับครูที่อยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อพิจารณาเป็นรายขั้นตอนพบว่า ทุกขั้นตอนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังปรากฏตามตาราง 22-27

6. ระดับปัญหาการปฏิบัติงาน ตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนกับครูที่อยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายขั้นตอนพบว่า ทุกขั้นตอนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังปรากฏตามตาราง 28-33

7. จากแบบสอบถามตอนที่ 3 ผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง ได้เสนอแนะปัญหาและวิธีแก้ไขปัญหเกี่ยวกับกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนโดยภาพรวม เรียงลำดับความถี่ดังนี้

7.1 ด้านปัญหา ผู้บริหารและครูได้เสนอปัญหาขึ้นการสำรวจความต้องการจำเป็นของโรงเรียน กับการขาดบุคลากรในโรงเรียนขนาดเล็กมีบุคลากรน้อย งานรับผิดชอบมีมากเป็นลำดับสูงสุด ปัญหาการขาดผู้มีความรู้ความชำนาญที่จะรับผิดชอบและติดตามงานและทำการนิเทศ ปัญหาการขาดงบประมาณและปัญหาเรื่องโรงเรียนไม่ได้วางแผนเรื่องการนิเทศภายในและไม่มีระบบในการนิเทศเองเป็นปัญหามาขึ้นการวางแผนการนิเทศเรียงเป็นลำดับถัดมา

7.2 ด้านวิธีแก้ปัญห ผู้บริหารและครูได้เสนอแนะวิธีการแก้ไขปัญหามาขึ้นการสำรวจความต้องการจำเป็นของโรงเรียนด้านผู้บริหารควรตั้งคณะทำงานและติดตามงานทุกระยะ เป็นอันดับแรกที่มีความถี่สูงสุด รองลงมาได้แก่การจัดสรรหาบุคลากรเพิ่ม การขอความร่วมมือผู้เชี่ยวชาญ

มาให้ความรู้ด้านการวางแผนการนิเทศ และควรมีการวางแผนที่ดีมีระบบ ซึ่งอยู่ในขั้นวางแผนการนิเทศ ตามลำดับ

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

อภิปรายผล

จากผลสรุปที่กล่าวมาแล้ว มีประเด็นที่สมควรนำมาอภิปรายดังต่อไปนี้

1. ปัญหาโดยรวมและเป็นรายขั้นตอนตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง

✓ 1.1 ปัญหาโดยรวมตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน

จากผลการศึกษาพบว่า ระดับปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง ทั้ง 5 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนการสำรวจความต้องการจำเป็น ขั้นตอนการวางแผนการนิเทศ ขั้นตอนการดำเนินการปฏิบัติงานขั้นตอนการประเมินกระบวนการดำเนินงานและผลผลิต ขั้นตอนการปรับปรุงแก้ไข โดยรวมทุกขั้นตอนอยู่ในระดับปานกลาง สาเหตุที่เป็นเช่นนี้อาจจะเนื่องมาจาก ผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญในการจัดนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนที่จะส่งผลต่อการพัฒนาการเรียนการสอนซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ นิตยา ปรีชาหาญ (2524 : 213) ได้ศึกษาค้นคว้าวิจัยเรื่อง การจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่าการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนโดยทั่วไปแล้วทั้งครูและผู้บริหารมีความเห็นสอดคล้องกันโรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง จึงส่งผลทำให้เกิดปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาในโรงเรียน ทั้ง 5 ขั้นตอนอยู่ในระดับปานกลาง

1.2 ปัญหาในแต่ละขั้นตอนตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน

ขั้นตอนการสำรวจความต้องการจำเป็น

จากการศึกษาพบว่าระดับปัญหาตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา

สังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อาจจะ
 เนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง มองเห็น
 ความสำคัญของการนิเทศการศึกษาภายในเหมือน ๆ กัน ซึ่งให้ความสำคัญแก่การช่วยเหลือครู
 ในด้านการนิเทศ จึงทำให้การมองเห็นระดับปัญหานั้นเหมือนกัน ระดับปัญหาจึงอยู่ในระดับ
 ปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ทรงศักดิ์ คงสมฤทธิ์ (2525 : จ) ได้ศึกษาวิจัย
 เรื่อง บทบาทด้านการนิเทศของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคเหนือ พบว่า ผู้บริหารต่างมี
 ทักษะไปในทางนองเดียวกัน ซึ่งให้ความสำคัญแก่การช่วยเหลือครูให้รู้จักนำเอาทรัพยากรในห้องถิ่น
 มาใช้ในการนิเทศ และให้ความสำคัญต่อการแก้ปัญหาาร่วมกันเป็นอันดับแรก

ขั้นตอนการวางแผนการนิเทศ

จากการศึกษาพบว่าระดับปัญหาตามทักษะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา
 สังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่อง
 มาจาก โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง ปฏิบัติการตามกระบวนการ
 การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนไม่ครบกระบวนการทั้ง 5 ขั้นตอนและขาดความต่อเนื่อง
 ในการปฏิบัติ จึงทำให้การมองเห็นระดับปัญหานั้นขั้นตอนนี้ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา
 สังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง ไม่ชัดเจน ระดับปัญหาจึงอยู่ในระดับปานกลาง
 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมจิตร อุดม (2532 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพ
 และปัญหาการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
 จังหวัดพัทลุง พบว่า ปัญหาการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนปฏิบัติไม่ต่อเนื่องตลอดปีการศึกษา
 ขาดการวางแผน ไม่มีขั้นตอนในการปฏิบัติที่แน่นอน

ขั้นตอนการดำเนินการปฏิบัติงาน

จากการศึกษาพบว่า ระดับปัญหาตามทักษะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา
 สังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อาจจะเนื่อง
 มาจาก ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง ใ้มุ่งเน้นการ
 บริหารงานด้านธุรการ การเงินและพัสดุ มากกว่าที่จะให้ความสำคัญต่อการบริหารงานวิชาการ
 นิเทศภายในจึงทำให้การมองเห็นระดับปัญหานั้นขั้นตอนนี้ไม่ชัดเจน ระดับปัญหาจึงอยู่ในระดับ
 ปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ อرنันท์ โพธิ์หนองทอง (2527 : 156) ได้ศึกษา

วิจัยเรื่องบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ตามทัศนะของผู้บริหารและครูสังกัดเทศบาล เขตการศึกษา 12 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนต้องรับผิดชอบสูงในด้านงานธุรการ การเงินและพัสดุ อาคารสถานที่ เพราะมีภาระเบียดมาก และเสี่ยงต่อเกียรติยศชื่อเสียง ถ้ามีการผิดพลาด

ขั้นตอนการประเมินกระบวนการดำเนินงานและผลผลิต

จากการศึกษาพบว่า ระดับปัญหาตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อาจจะเนื่องมาจาก ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง ขาดการนิเทศ และติดตามผลอย่างเป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ นิวัตร นาคะเวช (2528 : ฉ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับกิจกรรมการนิเทศการศึกษาภายใน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 4 ในส่วนที่เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรค ในการจัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษา พบว่า โรงเรียนขาดการนิเทศและติดตามผลอย่างต่อเนื่อง

ขั้นตอนการปรับปรุงแก้ไข

จากการศึกษาพบว่า ระดับปัญหาตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อาจจะเนื่องมาจาก โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง ขาดการประเมินกิจกรรมหรือ โครงการนิเทศแต่ละขั้นตอน เพื่อนำผลมาปรับปรุงแก้ไขอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง จึงส่งผลให้ ระดับปัญหาตามทัศนะของผู้บริหารอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ประสงค์ สังชะไชย (2526 : 133 - 136) ศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูเกี่ยวกับการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 4 ในส่วนปัญหาและอุปสรรค พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีการปฏิบัติการณ์เทศการศึกษา ภายในโรงเรียนเป็นครั้งคราว และไม่มีระบบแบบแผน

2. ปัญหาโดยรวมและเป็นรายขั้นตอนตามทัศนะของครูที่อยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง

2.1 ปัญหาโดยรวมตามทัศนะของครู

ระดับปัญหาการปฏิบัติงาน ตามขบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง ตามทัศนะของครู ที่อยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดลำปาง มีทัศนะต่อกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ทั้ง 5 ขั้นตอน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ สาเหตุที่เป็น เช่นนี้อาจจะเนื่องมาจากครูที่สอนอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษาทุกโรงเรียนต้องทำการสอนมากทุกคน ซึ่งอาจจะมีเวลาไม่เพียงพอในการจัดกิจกรรมนิเทศการศึกษา และศึกษาระบวนการนิเทศการศึกษาภายในอย่างละเอียด จึงทำให้การมองเห็นระดับปัญหา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ นิวัตร นาคะเวช (2528 : จ) ศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับกิจกรรมการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 4 พบว่า ครูไม่มีเวลาในการจัดกิจกรรมนิเทศ

2.2 ปัญหาในแต่ละขั้นตอนตามทัศนะของครู

ขั้นตอนการสำรวจความต้องการจำเป็น

จากการศึกษาพบว่า ระดับปัญหาตามทัศนะของครูที่อยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อาจจะเนื่องมาจาก โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง ยังมีปัญหาในด้านบุคลากร คือ ขาดบุคลากรผู้นิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน บุคลากรในโรงเรียนยังขาดความรู้ความเข้าใจ เรื่องการสำรวจความต้องการจำเป็น จึงทำให้การมองเห็นระดับปัญหาในขั้นตอนนี้ของครูที่อยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปางอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เสาวภา เขาวนัชลากร (2525 : 245 - 255) ศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลาง สังกัดกองการมัธยมศึกษา พบว่า ปัญหาอุปสรรคในการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา คือ ปัญหาด้านบุคลากร ขาดตัวผู้นิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน บุคลากรในโรงเรียนยังขาดความรู้ ความเข้าใจในวิธีดำเนินงานการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน

ขั้นตอนการวางแผนการนิเทศ

จากการศึกษาพบว่า ระดับปัญหาตามทัศนะของครูที่อยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อาจจะเนื่องมาจาก ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง ยังมีความเข้าใจในนโยบายการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนไม่ตรงกัน กรอบแผนงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนไม่ชัดเจน จึงทำให้การมองเห็นระดับปัญหาของครูที่อยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานสามัญศึกษา ในขั้นตอนนี้ไม่ชัดเจน ระดับปัญหาจึงอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วัฒนา สุวิทย์พันธ์ (2536 : บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี พบว่า สาเหตุที่สำคัญที่ก่อให้เกิดปัญหาในการดำเนินการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ได้แก่ ครูมีความรู้ความเข้าใจนโยบายการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนไม่ตรงกัน กรอบแผนงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนไว้มองไม่ชัดเจน

ขั้นตอนการดำเนินการปฏิบัติงาน

จากการศึกษาพบว่า ระดับปัญหาตามทัศนะของครูที่อยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อาจจะเนื่องมาจาก ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง ไม่มีเวลาในการจัดกิจกรรมนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน เนื่องจากครูมีชั่วโมงสอนมากและมีงานอื่นมาแทรกซ้อนอยู่เสมอ จึงมองเห็นระดับปัญหาในขั้นตอนนี้ของครูที่อยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง ไม่ชัดเจน ระดับปัญหาจึงอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เกษร มงคล (2529 : 406) ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 พบว่า การปฏิบัติงานตามโครงการนิเทศภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา มีอุปสรรคปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานไม่ทันกับเวลาที่กำหนด ขาดตอนไม่ต่อเนื่อง เนื่องจากครูมีชั่วโมงสอนมาก และมีงานอื่นเร่งด่วนมาแทรกซ้อนอยู่เสมอ

ขั้นตอนการประเมินกระบวนการดำเนินงานและผลผลิต

จากการศึกษาพบว่า ระดับปัญหาตามทัศนะของครูที่อยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อาจจะเนื่องมาจาก โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง ส่วนใหญ่มีการปฏิบัติการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนเป็นครั้งคราว ไม่มีระบบแบบแผน จึงทำให้การมองเห็นระดับปัญหา ของครูที่อยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปางในขั้นตอนนี้ ไม่ชัดเจน ระดับปัญหาจึงอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประสงค์ สังชะชัย (2526 : 133 - 136) ศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูเกี่ยวกับการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 4 พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีการปฏิบัติการนิเทศการศึกษาเป็นครั้งคราวไม่มีระบบแบบแผน

ขั้นตอนการปรับปรุงแก้ไข

จากการศึกษาพบว่า ระดับปัญหาตามทัศนะของครูที่อยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อาจจะเนื่องมาจาก โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง มีการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน อยู่ในเกณฑ์น้อย จึงทำให้การมองเห็นระดับปัญหาของครูที่อยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดลำปาง ในขั้นตอนนี้ไม่ชัดเจน ระดับปัญหาจึงอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ กฤษณ์ น้ำเพชร (2521 : จ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง วิธีการปฏิบัติในการนิเทศภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา พบว่า การจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในด้านกระบวนการในการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า มีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์น้อย

3. จากการเปรียบเทียบระดับปัญหาการปฏิบัติงาน ตามกระบวนการนิเทศการศึกษา ในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กกับผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ มีทัศนะต่อกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน 5 ขั้นตอน โดยรวมพบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สาเหตุที่เป็นเช่นนี้อาจจะเนื่องมาจาก การรับนโยบายจากกรมสามัญศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ส่วนใหญ่มีการปฏิบัติการนิเทศการศึกษา

เป็นครั้งคราว ไม่มีระบบแบบแผนจึงมองเห็นปัญหาไม่ชัดเจนจึงมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประสงค์ สังขะไชย (2526 : 133 - 136) วิจัยเรื่อง ความเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 4 พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีการปฏิบัติการณ์เทศการศึกษาเป็นครั้งคราวไม่มีระบบแบบแผน

๓ เมื่อเปรียบเทียบระดับปัญหาการปฏิบัติงาน ตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก กับผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ มีทัศนะต่อกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน เป็นรายขั้นตอน ซึ่งแต่ละขั้นตอน นำมาอภิปรายรายละเอียดดังต่อไปนี้

ขั้นตอนการสำรวจความต้องการจำเป็น

จากการศึกษาพบว่า ระดับปัญหาตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กกับที่อยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่เป็นเช่นนี้อาจจะเนื่องมาจาก ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานสามัญศึกษา จังหวัดลำปาง รับนโยบายจากกรมสามัญศึกษา ในเรื่องการจัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมาปฏิบัติเหมือนกันทุกโรงเรียน และมีจุดมุ่งหมายเดียวกัน คือ พัฒนาคุณภาพของบุคลากร เพื่อลดและแก้ปัญหาภายในหน่วยงาน จึงทำให้การมองเห็นระดับปัญหานั้นขั้นตอนนี้ของผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก กับผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ เป็นไปในแนวเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัญชลี กาฬรัตน์

(2533 : บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง การนิเทศการศึกษาภายใน และแนวทางการนำไปใช้งานของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด พบว่า การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการที่ผู้บริหารและบุคลากรภายในสถานศึกษาร่วมกันทำ มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาคุณภาพของบุคลากร เพื่อลดและแก้ปัญหาภายในหน่วยงานและเพื่อให้เกิดการประสานสัมพันธ์ที่ดีในหน่วยงาน

ขั้นตอนการวางแผนการนิเทศ

จากการศึกษาพบว่า ระดับปัญหาในการวางแผนการนิเทศตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก กับที่อยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ มีความ

แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่เป็นเช่นนี้อาจจะเนื่องมาจากโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง มีการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนภายใต้กรอบปฏิบัติการนิเทศของกลุ่มโรงเรียนกรมสามัญศึกษา จึงทำให้การมองเห็นระดับปัญหานั้นขึ้นอยู่กับผู้บริหารที่อยู่โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กและผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ไม่ชัดเจน ระดับปัญหาจึงไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ กฤษณี น้ำเพชร (2521 : ฉ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง วิธีปฏิบัติในการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษา มีการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนอยู่ในเกณฑ์น้อย

ขั้นตอนการดำเนินการปฏิบัติงาน

จากการศึกษาพบว่า ระดับปัญหาตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กกับที่อยู่โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่เป็นเช่นนี้อาจจะเนื่องมาจาก ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง มองเห็นงานนิเทศการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของงานวิชาการเท่านั้น ผู้บริหารจึงมอบหมายให้ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการดำเนินการแทน จึงทำให้การมองเห็นระดับปัญหาของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่อยู่โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กกับที่อยู่โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ไม่ชัดเจน ระดับปัญหาจึงไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ อรอนันท์ โพธิ์หน่อทอง (2529 : 156) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ตามทัศนะของผู้บริหารและครูสังกัดเทศบาล เขตการศึกษา 12 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนต้องรับผิดชอบสูงในด้านงานธุรการ การเงินและพัสดุ อาคารสถานที่ : เพราะมีภาระเบียดมาก และเสี่ยงต่อเกียรติยศชื่อเสียง ถ้ามีการผิดพลาด

ขั้นตอนการประเมินการดำเนินงานและผลผลิต

จากการศึกษาพบว่า ระดับปัญหาตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก กับที่อยู่โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่เป็นเช่นนี้อาจจะเนื่องมาจาก ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง ขาดการนิเทศและติดตามผลอย่างต่อเนื่องจึงทำให้การมองเห็นระดับปัญหานั้นขึ้นอยู่กับผู้บริหารที่อยู่โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก และผู้บริหารที่อยู่โรงเรียนมัธยมศึกษา

ขนาดใหญ่ไม่ชัดเจน ระดับปัญหาจึงไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ นิวัตร นาทะเวช (2528 : จ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับกิจกรรมการนิเทศ การศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 4 ในส่วนที่เกี่ยวข้อง ปัญหาและอุปสรรคในการจัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษา พบว่า โรงเรียนขาดการนิเทศและ ติดตามผลอย่างต่อเนื่อง

ขั้นตอนการปรับปรุงแก้ไข

จากการศึกษาพบว่า ระดับปัญหาตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่ในโรงเรียน มัธยมศึกษาขนาดเล็ก กับที่อยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจจะเนื่องมาจาก ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานสามัญศึกษา จังหวัดลำปาง มีการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนภายใต้ข้อจำกัดของบุคลากรที่ใหม่ เพียงพอ จึงทำให้มองเห็นระดับปัญหาของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่อยู่ในโรงเรียน มัธยมศึกษาขนาดเล็ก และที่อยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ในขั้นตอนนี้ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย กฤษณี น้ำเพชร (2521 : จ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง วิธีปฏิบัติในการ นิเทศการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา พบว่า การจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษาในด้านการระบวนการในการจัดการ การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า มีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์น้อย

4. จากการเปรียบเทียบระดับปัญหาการปฏิบัติงาน ตามกระบวนการนิเทศการศึกษา ภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง ตามทัศนะของครูที่อยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กกับครูที่อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีทัศนะ ต่อกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน 5 ขั้นตอน โดยรวมพบว่าแตกต่างกันอย่าง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ สาเหตุที่เป็นเช่นนี้อาจจะเนื่องมาจาก ครูที่อยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาทุกขนาดรับนโยบายเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน ตามกระบวนการนิเทศ ภายในโรงเรียนของกลุ่มโรงเรียนกรมสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง จึงทำให้มองเห็นปัญหาอยู่ในระดับ เดียวกัน และมีความคิดไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุทัย สร้อยสุข (2520:225 - 226) วิจัยเรื่อง หน้าที่ด้านการนิเทศการศึกษาของอาจารย์ใหญ่โรงเรียน

มัธยมศึกษา ผลการวิจัยสรุปว่า กิจกรรมการนิเทศการศึกษา อาจารย์ส่วนใหญ่ส่วนมากไม่เคยจัดทำมีการสัมมนาครูเกี่ยวกับวิธีสอน ไม่เคยจัดทำครูไปเยี่ยมโรงเรียนอื่น ไม่เคยจัดทำมีการวิเคราะห์และประเมินผล ไม่เคยจัดหาข้อมูล ไม่เคยจัดทำมีคณะกรรมการ ไม่เคยออกแบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครู

เมื่อเปรียบเทียบระดับปัญหาการปฏิบัติงาน ตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง ตามทัศนะของครูที่อยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก กับที่อยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่มีทัศนะต่อกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน เป็นรายขั้นตอน ซึ่งแต่ละขั้นตอนนั้นมาอภิปรายรายละเอียดดังต่อไปนี้

ขั้นตอนการสำรวจความต้องการจำเป็น

จากการศึกษาพบว่า ระดับปัญหาตามทัศนะของครูที่อยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก กับที่อยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่เป็นเช่นนี้อาจจะเนื่องมาจาก โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปางยังมีปัญหาด้านบุคลากร คือ ขาดตัวผู้นิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน บุคลากรในโรงเรียนยังขาดความรู้ความเข้าใจในวิธีดำเนินงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน จึงทำให้มองเห็นระดับปัญหาของครูอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาทุกขนาดสังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปางไม่ชัดเจน ระดับปัญหาจึงไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เสาวภา เขาวนัชลากร (2525 : 245 - 255) ศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลาง สังกัดกองการมัธยมศึกษา พบว่า ปัญหาอุปสรรคในการจัดการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา คือ ปัญหาด้านบุคลากร ขาดตัวผู้นิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน บุคลากรในโรงเรียนยังขาดความรู้ความเข้าใจในวิธีดำเนินงานการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน

ขั้นตอนการวางแผนการนิเทศ

จากการศึกษาพบว่า ระดับปัญหาตามทัศนะของครูที่อยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก กับที่อยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่เป็นเช่นนี้อาจจะเนื่องมาจาก ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปางยังมีความเข้าใจในนโยบายการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนไม่ตรงกัน กรอบแผนงานนิเทศ

การศึกษายาในโรงเรียนไม่ชัดเจน จึงทำให้การมองเห็นระดับปัญหาของครูที่อยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก และที่อยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ มองระดับปัญหานั้นเหมือนกันหรือไม่ชัดเจน ระดับปัญหาจึงไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วัฒนา สุวิทย์พันธ์ (2536 : บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่องสภาพและปัญหาการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี พบว่า สาเหตุที่สำคัญที่ก่อให้เกิดปัญหาในการดำเนินการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ได้แก่ ครูมีความเข้าใจนโยบายการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนไม่ตรงกัน กรอบแผนงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนกำหนดไว้ไม่ชัดเจน

ขั้นตอนการดำเนินการปฏิบัติงาน

จากการศึกษาพบว่า ระดับปัญหาตามทัศนะของครูที่อยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก กับที่อยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่เป็นเช่นนี้อาจจะเนื่องมาจาก ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง ไม่มีเวลาในการจัดกิจกรรมนิเทศจึงทำให้การมองเห็นระดับปัญหาของครูที่อยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก และที่อยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ มองเห็นระดับปัญหานั้นเหมือนกันหรือไม่ชัดเจน ระดับปัญหาจึงไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิวัตร นาคะเวช (2528 : จ) วิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับกิจกรรมการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดเขตการศึกษา 4 ในส่วนที่เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรค ในการจัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน พบว่า ครูไม่มีเวลาในการจัดกิจกรรมนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน

ขั้นตอนการประเมินการดำเนินงานและผลผลิต

จากการศึกษาพบว่า ระดับปัญหาตามทัศนะของครูที่อยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก กับที่อยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่เป็นเช่นนี้อาจจะเนื่องมาจากครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง ขาดการติดตามประเมินผลอย่างจริงจัง จึงทำให้การมองเห็นระดับปัญหานั้นเหมือนกันหรือไม่ชัดเจน ระดับปัญหาจึงไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วัฒนา สุวิทย์พันธ์ (2536 : บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา จังหวัดปราจีนบุรี พบว่า สาเหตุสำคัญที่ก่อให้เกิดปัญหาในการดำเนินการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา ได้แก่ ขาดการติดตามประเมินผลอย่างจริงจัง

ขั้นตอนการปรับปรุงแก้ไข

จากการศึกษาพบว่า ระดับปัญหาตามทัศนะของครูที่อยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก กับที่อยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่เป็นเช่นนี้อาจจะเนื่องมาจาก โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง มีการปฏิบัติการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นครั้งคราว ไม่มีระบบแบบแผน จึงทำให้การมองเห็นระดับปัญหาของครูที่อยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก และที่อยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ มองเห็นระดับปัญหาในขั้นตอนนี้ไม่ชัดเจน ระดับปัญหาจึงไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ประสงค์ สังชะไชย (2526 : 133 - 136) ศึกษาวิจัย เรื่องความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูเกี่ยวกับการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 4 ในส่วนปัญหาและอุปสรรค พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีการปฏิบัติการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนเป็นครั้งคราว และไม่มีระบบแบบแผน

5. จากการเปรียบเทียบการปฏิบัติงาน ตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง ตามทัศนะของผู้บริหารกับครูที่อยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก มีทัศนะต่อกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน 5 ขั้นตอน โดยรวมพบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ สาเหตุอาจจะเนื่องมาจาก โรงเรียนขนาดเล็กครูที่มีความรู้ความเข้าใจ ขาดวิทยากรและผู้เชี่ยวชาญ จึงทำให้การมองปัญหาของผู้บริหารโรงเรียนกับครูที่อยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ไม่ชัดเจน จึงมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิวัตร นาคะเวช (2528 : จ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับกิจกรรมการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 4 ในส่วนที่เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษา พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กครูที่มีความรู้ ความเข้าใจ ขาดวิทยากรและผู้เชี่ยวชาญ ขาดการนิเทศและการติดตามผลอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งขาดงบประมาณและวัสดุในการจัดกิจกรรมการนิเทศ

เมื่อเปรียบเทียบระดับปัญหาการปฏิบัติงาน ตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนกับครูที่อยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก มีทัศนะต่อกระบวนการ

การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน เป็นรายขั้นตอน ซึ่งแต่ละขั้นตอนนำมาอภิปรายรายละเอียดดังต่อไปนี้

ขั้นตอนการสำรวจความต้องการจำเป็น

จากการศึกษาพบว่า ระดับปัญหาตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนกับครูที่อยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่เป็นเช่นนี้อาจจะเนื่องมาจาก ระบบในการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง เรื่องการสำรวจความต้องการจำเป็น โรงเรียนและครูที่อยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ไม่ชัดเจน ระดับปัญหาจึงไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัญชลี กาฬรัตน์ (2533 : บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่องการนิเทศการศึกษาภายในและแนวทางนำไปใช้ในงานของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดลำปาง มีความเห็นว่า การนิเทศการศึกษาภายในควรมีคณะกรรมการนิเทศการศึกษาภายใน ทาหน้าที่สร้างระบบในการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษา

ขั้นตอนการวางแผนการนิเทศ

จากการศึกษาพบว่า ระดับปัญหาตามทัศนะของผู้บริหารกับครูที่อยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่เป็นเช่นนี้อาจจะเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง ปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ไม่ต่อเนื่องตลอดปี จึงทำให้ผู้บริหารและครูที่อยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง มองเห็นระดับปัญหานั้นขั้นตอนนี้ ไม่ชัดเจน ระดับปัญหาจึงไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สมจิตร อุดม (2532 : บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพปัญหาการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง พบว่า ปัญหาการนิเทศการศึกษาภายใน คือ ขาดการวางแผน ไม่มีขั้นตอนในการปฏิบัติที่แน่นอน

ขั้นตอนการดำเนินการปฏิบัติงาน

จากการศึกษาพบว่า ระดับปัญหาตามทัศนะของผู้บริหารกับครูที่อยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่เป็นเช่นนี้อาจจะเนื่องมาจาก

โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง ดำเนินการตามกระบวนการนิเทศ การศึกษาภายในโรงเรียนโดยไม่คำนึงถึง การดำเนินงานในรูปคณะกรรมการ การให้ความรู้ การประชุมปรึกษาหารือ การให้คำแนะนำ จึงทำให้ผู้บริหารและครูที่อยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง มองเห็นระดับปัญหานั้นไม่ชัดเจน ระดับปัญหาจึงไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เสาวภา เขาวินชลากร (2525 : 245 - 246) ศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมส่วนกลาง สังกัด กองการมัธยมศึกษา พบว่า กิจกรรมหลักที่เหมาะสมกับงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน คือ การดำเนินงานในรูปคณะกรรมการ การใช้เอกสารให้ความรู้ การประชุมปรึกษาหารือ การสัมภาษณ์ การใช้แบบสอบถาม การให้คำแนะนำ การพบปะสังสรรค์ และการจัดนิทรรศการ

ขั้นตอนการประเมินการดำเนินงานและผลผลิต

จากการศึกษาพบว่า ระดับปัญหาตามทัศนะของผู้บริหารกับครูที่อยู่ในโรงเรียน มัธยมศึกษาขนาดเล็ก มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่เป็นเช่นนี้อาจจะเนื่องมาจาก โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง ส่วนใหญ่มีการปฏิบัติการณ์นิเทศ การศึกษาเป็นครั้งคราว ไม่มีระบบแบบแผน จึงทำให้การมองเห็นระดับปัญหาของผู้บริหารโรงเรียน และครู ที่อยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในขั้นตอนนี้ไม่ชัดเจน ระดับปัญหาจึงไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประสงค์ สังขะไชย (2526 : 133 - 136) ศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 4 พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีการปฏิบัติการณ์นิเทศการศึกษา เป็นครั้งคราวไม่มีระบบแบบแผน

ขั้นตอนการปรับปรุงแก้ไข

จากการศึกษาพบว่า ระดับปัญหาตามทัศนะของผู้บริหารกับครูที่อยู่ในโรงเรียน มัธยมศึกษาขนาดเล็ก มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่เป็นเช่นนี้อาจจะ เนื่องมาจาก การดำเนินการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง ขาดความต่อเนื่อง จึงทำให้การมองเห็นระดับปัญหาของผู้บริหารโรงเรียนและครูที่อยู่ในโรงเรียน มัธยมศึกษาขนาดเล็กในขั้นตอนนี้ไม่ชัดเจน ระดับปัญหาจึงไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย

ของ วัฒนา สุวิทย์พันธ์ (2536 : บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพปัญหาการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา จังหวัดปราจีนบุรี พบว่าสาเหตุที่สำคัญที่ก่อให้เกิดปัญหาในการดำเนินการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ได้แก่ การดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนขาดความต่อเนื่อง

6. จากการเปรียบเทียบการปฏิบัติงาน ตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง ตามทัศนะของผู้บริหารกับครูที่อยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ มีทัศนะต่อกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน 5 ขั้นตอน โดยรวมพบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สาเหตุอาจจะเนื่องมาจากผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาให้ความสำคัญในการบริหารงานด้านธุรการ การเงิน และพัสดุมากกว่าการบริหารงานด้านวิชาการจึงมอบหมายให้ฝ่ายวิชาการ เป็นผู้นิเทศการศึกษาภายในแต่ผู้เดียว จึงทำให้การจัดการนิเทศการศึกษาภายในไม่เป็นไปตามระบบ และขั้นตอน ส่งผลให้การจัดการนิเทศการศึกษาภายในเกิดความแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เกษร มงคล (2529 : 407 - 408) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 พบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่มีการปฏิบัติหน้าที่แตกต่างกันออกไป หัวหน้าหมวดวิชาจะได้รับมอบหมายจากผู้บริหารโรงเรียนให้รับผิดชอบงานการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนในหมวดวิชา

เมื่อเปรียบเทียบระดับปัญหาการปฏิบัติงาน ตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนกับครูที่อยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ มีทัศนะต่อกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน เป็นรายขั้นตอน ซึ่งแต่ละขั้นตอนนำมาอภิปรายรายละเอียดดังต่อไปนี้

ขั้นตอนการสำรวจความต้องการจำเป็น

จากการศึกษาพบว่า ระดับปัญหาตามทัศนะของผู้บริหารกับครูที่อยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่เป็นเช่นนี้อาจจะเนื่องมาจากผู้บริหารและครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปางขาดการติดตามประเมินอย่างจริงจัง จึงทำให้การมองเห็นระดับปัญหานั้นขั้นตอนนี้ไม่ชัดเจน

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วัฒนา สุวิทย์พันธ์ (2536 : บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี พบว่า สาเหตุสำคัญที่ก่อให้เกิดปัญหาในการดำเนินการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ได้แก่ ขาดการติดตามประเมินผลอย่างจริงจัง

ขั้นตอนการวางแผนการนิเทศ

จากการศึกษาพบว่า ระดับปัญหาตามทัศนะของผู้บริหารกับครูที่อยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่เป็นเช่นนี้อาจจะเนื่องมาจากโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง มีการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนภายใต้กรอบปฏิบัติการนิเทศของกลุ่มโรงเรียนกรมสามัญศึกษาอยู่ในเกณฑ์น้อยและไม่ต่อเนื่อง จึงทำให้การมองเห็นระดับปัญหาในขั้นตอนนี้ ของผู้บริหารกับครูที่อยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ไม่ชัดเจน ระดับปัญหาจึงไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ กฤษณี น้ำเพชร (2521 : ฉ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง วิธีปฏิบัติงานการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า โรงเรียนมัศึกษามีการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนอยู่ในเกณฑ์น้อย

ขั้นตอนการดำเนินการปฏิบัติงาน

จากการศึกษาพบว่า ระดับปัญหาตามทัศนะของผู้บริหารกับครูที่อยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่เป็นเช่นนี้อาจจะเนื่องมาจากผู้บริหารและครูที่อยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ขาดตอนไม่ต่อเนื่อง จึงทำให้การมองเห็นระดับปัญหาในขั้นตอนนี้ไม่ชัดเจน ระดับปัญหาจึงไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เกษร มงคล (2529 : 406) ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 พบว่า การปฏิบัติงานตามโครงการนิเทศภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา มีอุปสรรคปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานไม่ทันกับเวลาที่กำหนด ขาดตอนไม่ต่อเนื่อง เนื่องจากครูมีชั่วโมงสอนมากและมีงานอื่นเร่งด่วนมาแทรกซ้อนอยู่เสมอ

ขั้นตอนการประเมินการดำเนินงานและผลผลิต

จากการศึกษาพบว่า ระดับปัญหาตามทัศนะของผู้บริหารกับครู ที่อยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่เป็นเช่นนี้อาจจะเนื่องมาจากโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง ไม่มีรูปแบบการประเมินที่ชัดเจน อาจจะเนื่องมาจากขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในการวัดผลประเมินผล ส่วนใหญ่จะมอบให้หัวหน้าหมวดวิชาซึ่งมีการรับผิดชอบหนักมากอยู่แล้วเป็นผู้ประเมิน จึงทำให้การมองเห็นระดับปัญหาในขั้นตอนนี้ไม่ชัดเจน ระดับปัญหาจึงไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พัททภัย เกิดคง (2526 : 120) ศึกษาวิจัยเรื่อง ความเห็นของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าหมวดวิชาและครูอาจารย์ เกี่ยวกับคุณสมบัติที่พึงประสงค์ของหัวหน้าหมวดวิชาในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ เขตการศึกษา 12 พบว่า หัวหน้าหมวดวิชาต้องรับผิดชอบชั่วโมงสอนเฉลี่ย 16 คาบต่อสัปดาห์ นับว่ามากเกินไป ทำให้การบริหารภายในหมวดวิชาได้ไม่เต็มที่ โดยเฉพาะการนิเทศงานวิชาการภายในหมวดวิชา

ขั้นตอนการปรับปรุงแก้ไข

จากการศึกษาพบว่า ระดับปัญหาตามทัศนะของผู้บริหารกับครู ที่อยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจจะเนื่องมาจากโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง ขาดกระบวนการเก็บข้อมูล กับไม่มีการประชุมอภิปรายปัญหาร่วมกันและปฏิบัติการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนเป็นครั้งคราว ไม่มีระบบแบบแผน จึงทำให้ผู้บริหารและครูที่อยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง มองเห็นระดับปัญหาในขั้นตอนนี้ ไม่ชัดเจน ระดับปัญหาจึงไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ ประสงค์ สังชะไชย (2526 : 133 - 136) ศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู เกี่ยวกับการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 4 ในส่วนปัญหาและอุปสรรค พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีการปฏิบัติการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนเป็นครั้งคราว และไม่มีระบบแบบแผน

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะต่อบุคคลและหน่วยงานที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ดังนี้

1. ผู้บริหารทั้งในระดับโรงเรียนและระดับสูง ควรให้ความสำคัญต่อบุคลากรในหน่วยงานที่มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาและพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ตั้งแต่เริ่มวางแผนจนถึงการประเมิน เพราะบุคลากรเหล่านี้ เป็นผู้รู้ข้อมูลและประสบปัญหาโดยตรงแก้ไขปัญหาโดยตรง ตลอดจนให้การสนับสนุนในการดำเนินการตั้งแต่การสำรวจความต้องการจำเป็นของโรงเรียน วางแผนในการนิเทศ การดำเนินการปฏิบัติงาน การประเมินกระบวนการดำเนินงาน และผลผลิตและปรับปรุงแก้ไข อย่างแท้จริงและต่อเนื่อง เพื่อให้การปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการจัดการศึกษาเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้นสามารถปฏิบัติได้
2. ผู้บริหารโรงเรียน ควรกำหนดแนวทางการพัฒนาการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน เพื่อเป็นการกระตุ้นให้บุคลากรได้พัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ
3. ครูผู้สอน ควรศึกษารูปแบบกระบวนการ ในการจัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษาภายในด้วยตนเอง เพื่อให้สามารถกำหนดแนวทางปฏิบัติและเตรียมการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นหรืออาจจะเกิดขึ้นกับการปฏิบัติงาน เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน
4. บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ควรให้การสนับสนุนส่งเสริมการพัฒนากระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน อย่างจริงจังและต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพซึ่งส่งผลให้เยาวชนเกิดพัฒนาการเรียนรู้ในทุกด้าน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

1. ควรศึกษากระบวนการนิเทศการศึกษาภายในในหน่วยงานที่รับผิดชอบ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหน่วยงานทางการศึกษาอย่างถูกวิธี
2. ควรศึกษาถึงบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนที่สามารถสนองตอบต่อการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน

3. ควรศึกษาความคิดเห็นของชุมชน ผู้ปกครองนักเรียน กรรมการศึกษา ที่มีต่อการจัดการ
นิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กฤษณี น้ำเพชร. วิธีปฏิบัติในการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์ 111/1
ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521. อัดสำเนา.
- กอบกุล ไซยพันธ์. ความต้องการของผู้บริหารและครูในการจัดการนิเทศภายในโรงเรียน 1
เอกชน ระดับประถมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2537. อัดสำเนา.
- กิตติมา ปรีดีติลล. การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : อักษรภาพพิมพ์, 1
2532.
- เกษร มงคล. การศึกษาสภาพการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา 1111b
เขตการศึกษา 12. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2529. อัดสำเนา.
- ชาลี มณีศรี. การนิเทศการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : อมรการพิมพ์, 2523. 1
- ชินวรณ์ บุญยเกียรติ. การปฏิบัติงานนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการ
ประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. สงขลา :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2530. อัดสำเนา.
- ตติยา โสรัสสุชะโต. ความต้องการการนิเทศของครูภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา 1
ในกรุงเทพมหานครตามการรับรู้ของครู. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524. อัดสำเนา.
- นิตยา ปรีชาหาญ. การจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด 11
การประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2524. อัดสำเนา.
- นิพนธ์ กีนาวงค์. หลักเบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนและการนิเทศการศึกษา.
พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : พิมพ์, 2526.

นิวัตร นาคะเวช. ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูเกี่ยวกับกิจกรรมการนิเทศ 111111
3

การศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 4.

วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528. อัดสำเนา.

ประสงค์ สังขะไชย. ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูเกี่ยวกับการจัดการนิเทศ 111111

การศึกษาภายในโรงเรียน กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 4. วิทยานิพนธ์ ค.ม. 1

กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526. อัดสำเนา.

แผนงาน, กอง กรมสามัญศึกษา. การจัดการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา

รายงานการวิจัย. เอกสารลำดับที่ กผ.สศ.3/2529, 2529. อัดสำเนา.

พรสวรรค์ เพชรแดง. แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์

พิลิกส์เซ็นเตอร์, 2535.

พิทักษ์ เกิดคง. ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าหมวดวิชา และครูอาจารย์ 11

เกี่ยวกับคุณสมบัติที่พึงประสงค์ ของหัวหน้าหมวดวิชาในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่

ในเขตการศึกษา 12. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,

2526. อัดสำเนา.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3.

กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ, 2536.

วิชรัตน์ แสงศัพท์. สภาพการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน

การประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528. อัดสำเนา.

วิญญา วิศาลาภรณ์. การวิจัยทางการศึกษา : หลักการและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ :

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531.

วัฒนา สุริยพันธ์. สภาพและปัญหาการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา 111111

กรมสามัญศึกษา จังหวัดปราจีนบุรี. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536. อัดสำเนา.

วิจิตร วรุตบางกูร และสุพิชญา ธีระกุล. การบริหารโรงเรียนและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น.

พิมพ์ครั้งที่ 6. สมุทรปราการ : ขนิษฐการพิมพ์, 2523.

วิชัย ตะสลิถย์. การสำรวจการปฏิบัติจริงในการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน

ประถมศึกษาในเขตการศึกษา 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย, 2522. อัดสำเนา.

สงัด อุทรานันท์. การนิเทศการศึกษา หลักการ ทฤษฎีและปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์

ปัตตรสยาม, 2530.

สอาด ศศิธรรมาศ. การศึกษาเปรียบเทียบผลการสอนภาษาอังกฤษ ทักษะดีของครูผู้สอน

ต่อการนิเทศและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนกับครูผู้สอนที่ได้รับการ

นิเทศภายในแบบคลัสต์กับการนิเทศภายในแบบปกติ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัด

เชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ คศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร, 2529. อัดสำเนา.

สมจิตร อุดม. สภาพและปัญหาการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน

การประถมศึกษา จังหวัดพัทลุง. วิทยานิพนธ์ คศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. อัดสำเนา.

เสาวภา เชาว์นชลกร. การจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลาง

สังกัดกองการมัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,

2525. อัดสำเนา.

สันต์ ธรรมบำรุง. หลักการนิเทศการสอน. กรุงเทพฯ : อักษรวิทย์, 2526.

หวน พันธุ์พันธ์. การบริหารโรงเรียน. กรุงเทพฯ : โอ.เอส.พรีนติ้งเฮาส์, 2528.

อรนันท โปษะหน่อทอง. บทบาทผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียน

ตามทัศนะของผู้บริหารและครูสังกัดโรงเรียนเทศบาล เขตการศึกษา 12. วิทยานิพนธ์

ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529. อัดสำเนา.

อรุณ ทรงงามทรัพย์. การติดตามผลการใช้เทคนิคการนิเทศแบบคลัสต์ในโรงเรียนที่อยู่ใน

โครงการการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา เขตการ

ศึกษา 9. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.

อัดสำเนา.

5

อาดม จันทรสุนทร. "การนิเทศภายในโรงเรียน," มิตรครู. 21(17) : 36 - 38 ;

|||||

15 กันยายน 2522.

..... . "การนิเทศภายในโรงเรียน," เอกสารสัมมนา เรื่อง การส่งเสริม
การนิเทศภายในโรงเรียน ของประเทศไทย. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการบริหาร
การศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.

..... . แนวการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน. หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา,
2532. อัดสำเนา.

อัญชลี ก้าวรัตน์. การนิเทศการศึกษาภายในและแนวทางนำไปใช้ในงานของศูนย์การศึกษา
นอกโรงเรียนจังหวัด. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534. อัดสำเนา.

||

อุทัย สร้อยสุข. หน้าที่ด้านการนิเทศการศึกษาของอาจารย์ใหญ่ โรงเรียนมัธยมศึกษา.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520. อัดสำเนา.

||

10

อุทัย บุญประเสริฐ และชโลมใจ กังการวัฒน์. หลักและแนวทางในการจัดการนิเทศภายใน
สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์, 2528.

|||

Burton, William H. and Leo J. Brucekner. Supervision : A Social
Processes. New York : Appleton - Century Crofts, 1955.

Glen, Eye G., Lanore A. Netzer and Robert D. Krey. Supervision of
Instruction. 2nd ed. New York : Haper and Row, 1971.

Harris, Ben M. Supervisory Behavior in Education. 2nd 2d. Englewood
Cliffs, New Jersey : Prentice - Hill, 1975.

Krejcie, Robert V. and Morgan, Daryle W. "Determening Sample Sire for
Research Activities," Educational and Psychological Measurement.
303 (Autumn, 1970) : 607 - 610.

Lee, Bill Dam. "Critical Incidents of Supervisory Function of
Principals in Southern New Mexico," Dissertation Abstracts
International A. The Humanities and Social Sciences, 1974.

Tilahun, Beyene M. "The Kind of School Supervision Needed in
Developing Countries Case Study Ethiopia," Dissertation
Abstracts International. 2168 - A ; January, 1983.

ภาคผนวก

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบแบบสอบถามการวิจัย

1. นายสุรชาติ ช่างฉำ ผู้อำนวยกาการศึกษาจังหวัดลำปาง
2. นายเหรียญ แก้วประการ ผู้ช่วยผู้อำนวยกาการศึกษาจังหวัดลำปาง
3. นายประดิษฐ์ จันทรสนต์ ผู้อำนวยกาโรงเรียนเขลางค์นคร
4. นายฐานิสร์ สุขุมลวรรณ หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา จังหวัดลำปาง
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมาน พูนสง รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ วิทยาลัยครูเชียงใหม่

สำเนา

ที่ ทม 1007/3789

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

26 กันยายน 2537

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน รองอธิการฝ่ายวิชาการ วิทยาลัยครูเชียงราย

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นายประมวล องค์กรการ เป็นนิสิตระดับปริญญาโท
วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำ
ปริญญานิพนธ์เรื่อง ปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาของผู้บริหาร
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง

ทั้งนี้อยู่ในความดูแลควบคุมของ

อ. สังวาลย์ คล้ายกระแสด ประธาน

ผศ. ดร. พิศร ทองชื่น กรรมการ

สิ่งที่นิสิตใครขอความอนุเคราะห์ คือ ขอเชิญ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบถาม

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณ
ในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตด้วย

ขอแสดงความนับถือ

ศิริยุภา พูลสุวรรณ

(ดร. ศิริยุภา พูลสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

สำเนา

ที่ ทม 1007/3790

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

26 กันยายน 2537

เรื่อง ขอดำเนินการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเขตลาดกระบัง

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นายประมวล องค์ระการ เป็นนิสิตระดับปริญญาโท
วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง ปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาของผู้บริหาร
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง

ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความดูแลควบคุมของ

อ. สังวาลย์ คล้ายกระแสน ประธาน

ผศ. ดร. พิศาล ทองชั้น กรรมการ

สิ่งที่นิสิตขอความอนุเคราะห์ คือ ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตอบแบบสอบถาม

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณ
ในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตด้วย

ขอแสดงความนับถือ

ศรัญญา พูลสุวรรณ

(ดร. ศรัญญา พูลสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

สำเนา

ที่ ทม 1007/3791

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

26 กันยายน 2537

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์

เรียน หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์กรมสามัญศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นายประมวล องค์กรการ เป็นนิสิตระดับปริญญาโท
วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความช่วยเหลือในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำ
วิทยานิพนธ์เรื่อง ปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาของผู้บริหาร
โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดลำปาง

ทั้งนี้อยู่ในความดูแลควบคุมของ

อ. สังวาลย์ คล้ายกระแสด ประธาน

ผศ. ดร. พิศร ทองชื่น กรรมการ

สิ่งที่นิสิตใคร่ขอความอนุเคราะห์ คือ ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบถาม

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณ
ในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตด้วย

ขอแสดงความนับถือ

ศิริยุภา พูลสุวรรณ

(ดร. ศิริยุภา พูลสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

สำเนา

ที่ ทม 1007/3849

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

29 กันยายน 2537

เรื่อง ขอลาออก

เรียน ผู้อำนวยการสำนักศึกษาจังหวัดลำปาง

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นายประมวล องค์กรการ เป็นนิสิตระดับปริญญาโท
วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้มีความประสงค์จะขอลาออกจากการศึกษาครั้งนี้ เพื่อทำ
ปริญญาโท เรื่อง ปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาของผู้บริหาร
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาจังหวัดลำปาง

ทั้งนี้อยู่ในความดูแลควบคุมของ

อ. สว่างชัย คล้ายกระแสน ประธาน

ผศ. ดร. พิศาล ทองชั้น กรรมการ

สิ่งที่นิสิตขอขอลาออก คือ ขอเชิญผู้อำนวยการสำนักศึกษาจังหวัดลำปาง และ
ผู้ช่วยผู้อำนวยการ เป็นผู้เชิญมาตรวจแบบสอบถาม

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณ
ในความช่วยเหลืออันดีใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตด้วย

ขอแสดงความนับถือ

ศรัฎฐา พูลสุวรรณ

(ดร. ศรัฎฐา พูลสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

สำเนา

ที่ ทม 1007/3792

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

26 กันยายน 2537

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน ผู้อำนวยการสำนักศึกษาจังหวัดลำปาง

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นายประมวล องค์กรการ เป็นนิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำวิทยานิพนธ์เรื่อง ปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานสำนักศึกษาจังหวัดลำปาง

ทั้งนี้อยู่ในความดูแลควบคุมของ

อ. สังวาลย์ คล้ายกระแสด ประธาน

ผศ. ดร. พิตร ทองชั้น กรรมการ

สิ่งที่นิสิตใคร่ขอความอนุเคราะห์ คือ ขอหนังสือราชการเพื่ออำนวยความสะดวกในการขอความร่วมมือกับโรงเรียนในสังกัดสำนักงานสำนักศึกษาจังหวัดลำปาง โดยให้ผู้บริหารและครูตอบแบบสอบถามในระหว่างเดือนตุลาคม - พฤศจิกายน 2537 เพื่อเป็นข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตด้วย

ขอแสดงความนับถือ

ศิริยุภา พูลสุวรรณ

(ดร.ศิริยุภา พูลสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

ปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายใน
ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง

1. แบบสอบถามนี้ใช้กับผู้บริหารโรงเรียนและครู สังกัดสำนักงานสามัญศึกษา จังหวัดลำปาง
2. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายใน ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครู สังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง โดยมุ่งที่จะประมวลภาพรวมที่จะนำไปสู่การวางแผนส่งเสริมหรือสนับสนุนการจัดการศึกษา
3. แบบสอบถามนี้มีอยู่ 2 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับ กระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานสามัญศึกษา จังหวัดลำปาง
 - ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน
4. ความน่าเชื่อถือของข้อสรุปในงานวิจัยครั้งนี้ขึ้นอยู่กับกรให้ข้อมูลของท่าน จึงขอความกรุณากรอกข้อมูลที่ตรงกับสภาพความเป็นจริง อันจะก่อให้เกิดผลสรุปที่ถูกต้อง มีความเที่ยงตรงในการวางแผน ส่งเสริม การจัดการศึกษาในโอกาสต่อไป

ตอนที่ 1

ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

<u>คำชี้แจง</u> โปรดกาเครื่องหมาย / ลงในช่อง [] หน้าข้อความหรือเติมข้อความที่เป็นจริงตามสภาพของท่านในปัจจุบัน 1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม [] ผู้บริหารโรงเรียน [] ครู 2. วุฒิการศึกษา [] ต่ำกว่าปริญญาตรี [] ตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป 3. ขนาดของโรงเรียน [] ขนาดใหญ่ นักเรียนตั้งแต่ 500 คนขึ้นไป [] ขนาดเล็ก นักเรียน 1 - 499 คน	ช่องนี้ สำหรับผู้วิจัย เลขที่ แบบสอบถาม 1 - 3 [] [] [] 4 [] 5 [] 6 []
---	--

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับ กระบวนการนี้ เหตุการศึกษาภายในของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง

คำชี้แจง ขอให้ท่านพิจารณาว่า กระบวนการนี้ เหตุการศึกษาภายในโรงเรียนของผู้บริหาร
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง ตามรายการต่าง ๆ
มากน้อยเพียงใด โดยกาเครื่องหมาย / ในช่อง "ระดับปัญหา" ตามความจริง
หรือความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพียงช่องเดียว แบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน
มี 5 ระดับ คือ

ปัญหามากที่สุด มีค่าเท่ากับ 5
ปัญหามาก มีค่าเท่ากับ 4
ปัญหามากกลาง มีค่าเท่ากับ 3
ปัญหาน้อย มีค่าเท่ากับ 2
ปัญหาน้อยที่สุด มีค่าเท่ากับ 1

แบบสอบถาม

ข้อ	รายการปฏิบัติของผู้บริหารโรงเรียน	ระดับปัญหา					ช่องนี้ สำหรับ ผู้วิจัย
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
1	ด้านการสำรวจความต้องการ จำเป็นของ โรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีคณะทำงานในการ ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ ของโรงเรียน						7 []

ข้อ	รายการปฏิบัติของผู้บริหารโรงเรียน	ระดับปัญหา					ช่องนี้ สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
2	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทุกชั้นและทุกรายวิชา						8 []
3	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการศึกษาวิเคราะห์สาเหตุและอัตราการซ้ำชั้นของนักเรียนทุกชั้นเรียน						9 []
4	ผู้บริหารโรงเรียนได้มีการสำรวจและให้ความสนใจต่อขวัญและกำลังใจของบุคลากรในการปฏิบัติงานในโรงเรียน						10 []
5	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการศึกษาวิเคราะห์และประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนทุกชั้นเรียน						11 []
6	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการสำรวจจำนวนเด็กที่อาศัยอยู่ในเขตบริการของโรงเรียนทุกปี						12 []
7	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการศึกษาปัญหาและสาเหตุที่ทำให้นักเรียนต้องออกจากโรงเรียนก่อนจบการศึกษา						13 []

ข้อ	รายการปฏิบัติของผู้บริหารโรงเรียน	ระดับปัญหา					ข้อนี้ สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
8	ผู้บริหารจัดให้มีการสำรวจและประเมินความต้องการในการพัฒนาการปฏิบัติงานของคณะครูเพื่อวางแผนในการพัฒนาบุคลากรในโรงเรียน						14 []
9	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการศึกษาและวิเคราะห์การผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ของนักเรียนทุกชั้นเรียน						15. []
10	ผู้บริหารโรงเรียนรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของบุคลากรในโรงเรียนและใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจร่วมกัน <u>ด้านการวางแผนการ</u>						16 []
1	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีคณะกรรมการรับผิดชอบด้านการวางแผนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน						17 []
2	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีโครงการนิเทศการศึกษภายในอยู่ในแผนปฏิบัติการประจำปี มีความครอบคลุมงานทั้ง 5 งานในโรงเรียน						18 []

[illegible]

ข้อ	รายการปฏิบัติของผู้บริหารโรงเรียน	ระดับปัญหา					ช่องนี้ สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
6	ผู้บริหารโรงเรียนได้จัดให้มีระบบการติดต่อสื่อสารที่มีประสิทธิภาพเพื่อสร้างและส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีต่อกันของบุคลากรในการดำเนินการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน						32 []
7	ผู้บริหารโรงเรียนสนับสนุนให้บุคลากรในโรงเรียนแสวงหาวิธีการในการพัฒนาการทำงานให้มีประสิทธิภาพ						33 []
8	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมการดำเนินการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนให้มีความเป็นบรรยากาศที่เป็นประชาธิปไตย มีความเห็นอกเห็นใจให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน						34 []
9	ผู้บริหารโรงเรียนเข้าร่วมกิจกรรมการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนในฐานะสมาชิกผู้ปฏิบัติ						35 []
10	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีบรรยากาศที่ดีในการปฏิบัติงานในโรงเรียน						36 []

ข้อ	รายการปฏิบัติของผู้บริหารโรงเรียน	ระดับปัญหา					ช่องนี้ สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
1	<u>ด้านการประเมินการดำเนินงานและผลผลิต</u> ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการประชุมปรึกษาหารือ อภิปรายผลการดำเนินการของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนเพื่อประเมินการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน						37 []
2	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการประเมินพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงานของบุคลากรภายในโรงเรียนอย่างต่อเนื่องเพื่อวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคลากรในโรงเรียน						38 []
3	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการประเมินผลระดับความสามารถในการปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ						39 []
4	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการประเมินผลการวางแผนในการดำเนินการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน						40 []
5	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการประเมินความเหมาะสมของขั้นตอนในการดำเนินการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน						41 []

ข้อ	รายการปฏิบัติของผู้บริหารโรงเรียน	ระดับปัญหา					ช่องนี้ สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
5	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลด้านภาวะสุขภาพอนามัยของนักเรียนทุกชั้นเรียน						51 []
6	ผู้บริหารโรงเรียนได้จัดให้มีการวางแผนในการประสานงานการดำเนินการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน						52 []
7	ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการนำนโยบายของโรงเรียน ของกรมสามัญศึกษา มาเป็นแนวทางในการวางแผนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน						53 []
8	ผู้บริหารได้จัดหาและสนับสนุนให้ครูได้ใช้สื่อเครื่องมือในการสอนหรือการทำงานที่มีคุณภาพในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือการทำงาน						54 []
9	ผู้บริหารสามารถตั้งคณะทำงานเพื่อสรุปผลการปรับปรุงแก้ไขการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน						55 []
10	ผู้บริหารจัดให้มีระบบการปรับปรุงแก้ไขการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน						56 []

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน

1. การสำรวจความต้องการจำเป็นของโรงเรียน

1.1 ปัญหา.....

.....

1.2 วิธีการแก้ไข.....

.....

2. การวางแผนการนิเทศ

2.1 ปัญหา.....

.....

2.2 วิธีการแก้ไข.....

.....

3. การดำเนินการปฏิบัติงาน

3.1 ปัญหา.....

.....

3.2 วิธีการแก้ไข.....

.....

4. การประเมินกระบวนการดำเนินงานและผลผลิต

4.1. ปัญหา.....

.....

4.2 วิธีการแก้ไข.....

.....

5. การปรับปรุงแก้ไข

- 5.1 ปัญหา.....

 5.2 วิธีการแก้ไข.....

ขอขอบพระคุณที่ให้ความร่วมมือ

นายประมวล องค์กรการ

นิสิตปริญญาโท วิชาเอกการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นายประมวล ชื้อสกุล องค์กรการ

เกิดวันที่ 20 เดือน มิถุนายน พุทธศักราช 2489

สถานที่เกิด อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง

สถานที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 39 หมู่ 6 ตำบลศาลา อำเภอเกาะคา
จังหวัดลำปาง

ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน อาจารย์ใหญ่ ระดับ 7

สถานที่ทำงานปัจจุบัน โรงเรียนแม่ทะพัฒนศึกษา อำเภอแม่ทะ
จังหวัดลำปาง 52130

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2508 ป.กศ. จาก วิทยาลัยครูเชียงใหม่

พ.ศ. 2517 ป.กศ.สูง (พลศึกษา) จาก วิทยาลัยพลศึกษาเชียงใหม่

พ.ศ. 2517 พ.ม. ฝึกฝนตนเอง

พ.ศ. 2517 ค.บ. จาก วิทยาลัยครูลำปาง

พ.ศ. 2540 กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) จาก มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร